

(FINANCIEEL) JAARVERSLAG

2021

Wonderwijs
te Elst

GROENENDIJK
onderwijsadministratie

Bezoekadres Trapezium 210, Sliedrecht
Postadres Postbus 80, 3360 AB Sliedrecht

T (0184) 41 25 07
<http://www.groenendijk.nl/>

INHOUDSOPGAVE

A TOELICHTING OP ONDERDELEN VAN HET JAARVERSLAG

Bestuursverslag met rapportage toezichthoudend orgaan	1
Kengetallen	80

B JAARREKENING

B1 Grondslagen	81
B2 Balans per 31 december 2021	87
B3 Staat van baten en lasten 2021	89
B4 Kasstroomoverzicht 2021	90
B5 Toelichting behorende tot de balans	91
B6 Niet uit de balans blijkende verplichtingen	99
B7 Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten	100
B8 Overzicht verbonden partijen	106
B9 WNT	107
B10 Gebeurtenissen na balansdatum	109
B11 Gegevens over de rechtspersoon	110
B12 Formulier goedkeuring jaarrekening	111

C OVERIGE GEGEVENS

C1 Controleverklaring	112
C2 Statutaire regeling omtrent bestemming van het resultaat	115

Jaarverslag 2021

1 Voorwoord

Voor u ligt het Jaarverslag van Stichting Wonderwijs over het kalenderjaar 2021. Wonderwijs is verantwoordelijk voor het verzorgen van primair onderwijs op veertien basisscholen in Elst, Driel, Heteren, Oosterhout, Valburg, Zetten en Huissen. De Wonderwijsscholen hebben elk een eigen verhaal en onderwijsconcept. De Wonderwijsscholen bieden kwalitatief goed en waarde gedreven onderwijs aan ongeveer 3800 leerlingen.

In dit Jaarverslag leggen wij verantwoording af over de behaalde resultaten op diverse onderdelen: onderwijs, personeel, innovaties, financiën en beheer. Het jaar 2021 was een bijzonder jaar waar we wederom te maken kregen met het sluiten van scholen en het realiseren van (online) thuisonderwijs vanwege de Coronacrisis. De collega's hebben zich ingezet om optimaal onderwijs te realiseren voor alle leerlingen. Een fantastische prestatie!

1. Algemene informatie

De organisatie

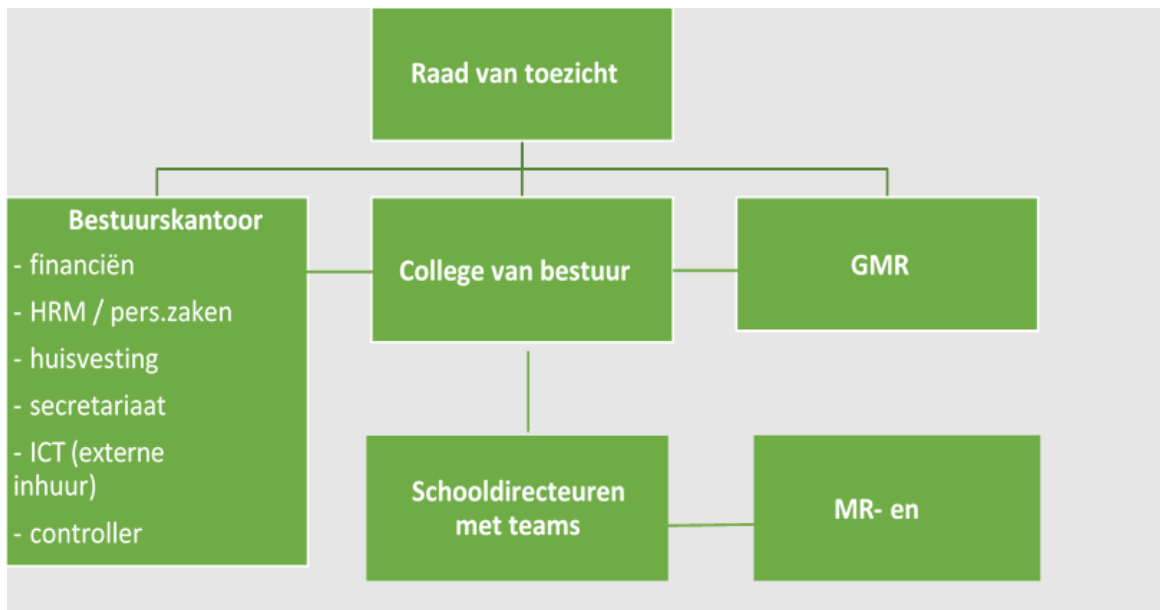
Naam bestuur:	Stichting Wonderwijs
Bestuursnummer:	41530
Inschrijvingsnummer KvK:	09152075
Bezoekadres:	Hoenderik 9 6662 VM Elst
Postadres:	Postbus 210 6660 AE Elst
Telefoon:	0481-350003
Email:	info@wonderwijs.nl
Website:	www.wonderwijs.nl
Contactpersoon:	de heer H. Fernando
Email:	h.fernando@wonderwijs.nl

Wonderwijs is een onderwijsorganisatie van 14 scholen voor primair onderwijs met ongeveer 3.800 leerlingen en zo'n 400 medewerkers.

Wonderwijs heeft 14 scholen; 11 in de gemeente Overbetuwe (6 in Elst, 1 in Heteren, 1 in Driel, 1 in Oosterhout en 1 in Valburg, 1 in Zetten) en 3 in gemeente Lingewaard (3 in Huissen).

Wonderwijs werkt volgens het Raad van Toezicht model.

Organogram:

1.2. College van Bestuur

Het College van Bestuur bestuurt als bevoegd gezag de Wonderwijsorganisatie en is bevoegd tot alle daden van bestuur en beheer zover deze in de statuten niet zijn voorbehouden aan de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht en het College van Bestuur zijn in de statuten van de stichting Wonderwijs aan elkaar verankerd, evenals de aan elk van beide toekomende bevoegdheden. Het College van Bestuur bestaat uit twee leden: Hennie van Schilt (voorzitter) en Yvonne Smits (lid).

1.3. Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is het hoogste gezag binnen Wonderwijs. De Raad bestaat uit vijf personen en houdt toezicht op het College van Bestuur en fungeert als klankbord van het College van Bestuur. De Raad van Toezicht toetst of het College van Bestuur bij zijn beleidsvorming en de uitvoering van zijn bestuurstaken oog houdt op het belang van de Wonderwijsorganisatie in relatie tot de maatschappelijke functie van de Wonderwijsorganisatie en of het College van Bestuur op een zorgvuldige en evenwichtige wijze de belangen van allen, die bij de Wonderwijsorganisatie betrokken zijn, tegen elkaar afweegt. De Raad van Toezicht heeft als taak de accountant aan te wijzen. In 2019 heeft de Raad van Toezicht Flynth accountants benoemd voor de controle van de Jaarstukken. Zij controleren ook de Jaarstukken van 2021. De Raad van Toezicht wil daadwerkelijk een meerwaarde leveren voor de ontwikkeling van de Wonderwijsorganisatie en in het bijzonder aan de ontwikkeling van de leerlingen van Wonderwijs. Identiteit, kernwaarden en strategische doelstellingen van stichting Wonderwijs zijn daarbij inhoudelijk en strategisch de belangrijkste richtinggevende kaders.

1.3.1. De samenstelling van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestaat uit 5 leden:

Dhr. Dagers (vz), dhr. Van Eeten (vice-vz), dhr. Tumelaire, mw. Van Koppenhagen en mw. Sim Zecha.

De remuneratiecommissie van de Raad bestaat uit twee leden, te weten de voorzitter en de vicevoorzitter. Zij voeren het jaarlijks evaluatiegesprek met de beide leden van het College van Bestuur.

De financiële commissie bestaat uit twee leden. Zij bereiden financiële agendapunten voor ten behoeve van de bespreking in de Raad van Toezicht.

De financiële commissie kwam in 2021 twee keer bij elkaar. Zo heeft de commissie in 2021 het Jaarverslag 2020 en de MeerJarenBegroting (MJB) besproken.

Met de externe accountant Flynth zijn het accountantsrapport, de controle van de jaarcijfers en de opvolging van aanbevelingen uit de eerdere managementletter (rapport interim controle) besproken. De relevante financiële risico's zijn tevens besproken.

De onderwijscommissie van de Raad bestaat uit twee leden. De onderwijscommissie bereidt samen met het College van Bestuur de onderwijskundige agendapunten voor ten behoeve van bespreking in de Raad van Toezicht.

De onderwijscommissie kwam in 2021 twee keer bijeen. De onderwijscommissie heeft gesproken over de herstelopdracht van de onderwijsinspectie en er is gesproken over de onderwijsresultaten van de scholen.

1.3.2. Honorering

De Raad van Toezicht volgt de adviesregeling "Honorering van Raden van Toezicht van onderwijsinstellingen van de VTOI". De indexering is toegepast.

1.3.3. Jaarverslag 2021 Raad van Toezicht

Het is prachtig om te zien, te ervaren, ontroerend zelfs, hoe medewerkers, kinderen en ouders gezamenlijk, oog hebbend voor elkaar, energie kunnen ontwikkelen om ondanks de destructieve werking van het bekende virus, goed onderwijs met een warm hart kunnen geven, nabij en op afstand.

Allen chapeau!!

Tegelijkertijd, hoe leg je aan kinderen uit dat volwassen mensen die een grote verantwoordelijkheid hebben om goed voor de aarde en mensheid te zorgen, zo'n ruzie maken dat mensen moeten vluchten, velen sterven en dat de moed ontbreekt om te zeggen dat dit moet stoppen.

De stichting Wonderwijs staat in de wereld en heeft ook de medeverantwoordelijkheid om de wereld iets beter te maken. Goed onderwijs geven is één, maar langzaamaan kinderen besef bijbrengen dat wij met elkaar goed voor de aarde en mensheid moeten zorgen, hoort er ook bij.

Dit geldt ook voor de Raad van Toezicht. Steeds houden wij dit bewust/onbewust, voor ogen.

Zo'n virus is veel bepalend voor hoe een dag, een week op een school er uit ziet. Kinderen op school, thuis, ouders op het werk, of werken thuis en begeleiden tussen de werkzaamheden door hun kinderen. Het is improviseren in optima forma. Geven en nemen. De stichting heet niet voor niets "Wonderwijs". Het is Wonderwijs dat dit eigenlijk zonder grote incidenten allemaal is gelukt.

Ook voor de Raad van Toezicht was het improviseren. Vergadering online met het College van Bestuur, de GMR, Inspectie van Onderwijs en directeuren.

In het kader van haar toezichthoudende taken, Vierjaarlijks onderzoek, heeft de inspectie een gesprek gehad met een afvaardiging van de Raad van Toezicht.

Aan de orde kwamen:

- Visie van de Raad van Toezicht op het toezichthouderschap.
- Rol van de Raad van Toezicht bij (financieel) beleid en kwaliteitszorg.
- Betrokkenheid Raad van Toezicht bij enkele specifieke onderwerpen in de beleidscyclus.
- Relatie intern toezicht - medezeggenschap.

Het was een open gesprek en de leden van de Raad van Toezicht hebben een goed beeld kunnen geven omtrent haar functioneren. Dit naar tevredenheid van de Inspecteurs. Wel heeft de Inspectie opgemerkt dat de Raad van Toezicht waarderende opmerkingen in het jaarverslag moet maken omtrent de hoogte van de financiële reserve van de stichting.

De vacature binnen de Raad van Toezicht, die in 2020 is ontstaan, is in de loop van het verslagjaar conform de Code Goed Bestuur, vervuld.

De Raad van Toezicht heeft in het verslagjaar zeven keer, regulier, vergaderd. Een keer is vergaderd met de externe accountant.

De Raad werkt volgens een Jaarplan 2020-2022. Daarin staan de onderwerpen die planmatig worden behandeld. Elke vergadering met het CvB, vergadert de RvT, een half uur, zonder het CvB. In de reguliere vergaderingen wordt ook de voortgangsrapportage besproken.

Per triaal, 4 maanden, wordt door het CvB uitvoerig gerapporteerd over de stand van zaken m.b.t. kwaliteit van onderwijs, personeelszaken, gebouwlijke zorg en financiën.

- Voorts zijn besproken:
- Code goed bestuur.
- De wet bestuur en toezicht rechtspersonen.
- Procedure werving nieuw lid RvT.
- Goedkeuring Jaardocument 2020 (Jaarverslag en Jaarrekening).

- Goedkeuring Koersplan 2020-2024; Wonderwijs verwondert. Samen groeien in uitdagend onderwijs.
- Professionaliseringsagenda CvB en RvT*.
- Terugkoppeling online-schoolbezoeken.
- Managementletter 2020, van advies voorzien van de financiële commissie.
- Voorbereiding Themabespreking met GMR (14-06-2021).
- Themabespreking met GMR; hoe handelen wij het virus in de klas en met elkaar. Samenwerking nieuwe bestuurder en GMR. Toekomstige bemensing CvB. Verbinding RvT en GMR. Koersplan nog op koers? Hoe voorbereiden op “virus loos” tijdperk.
- Taakopdracht CvB.
- Risicoanalyse.
- Verslagen Financiële commissie en Onderwijscommissie.
- Rapportage Onderzoek Onderwijsinspectie n.a.v. vierjaarlijks onderzoek.
- Rapportage AVG steekproef.
- Gastcollege Kwartiermaker professionalisering.
- Rapport Infinite. Managementsamenvatting; opzet onderzoek; inrichting en omvang bestuurskantoor.
- Kwaliteitsimpulsen. De RvT wordt gevraagd te spreken over kwaliteitsimpulsen.
- Integriteitscode.
- Format schoolbezoeken.
- Rooster van Aftreden Raad van Toezicht.
- Kaderbrief Begroting 2022 en Meerjarenbegroting.
- Goedkeuring Begroting 2022 en Meerjarenbegroting 2022-2026.
- Gesprek met afgevaardigden GMR en PGMR.
- De statuten van Wonderwijs i.r.t. de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen.
- Stand van zaken verbeterplan n.a.v. Vierjaarlijks onderzoek inspectie.
- Communicatiemogelijkheden voor RvT; gebruik van device t.b.v. eenduidiger wijze van communiceren.
- Planning schoolbezoeken als corona dit mogelijk maakt.

De Raad van Toezicht heeft vanwege het coronavirus helaas geen scholen fysiek kunnen bezoeken. Dit is deels online geschied.

In vervolg op het proces, vorig jaar gestart, om te komen tot een eenhoofdig CvB, zijn in verslagjaar gesprekken met het CvB geweest, uitmondend is een eerste opzet voor een adviesaanvraag in deze aan de GMR. Naar verwachting zal dit proces in het begin van het komende jaar afgerond kunnen worden.

Onder leiding van een extern deskundige heeft de Raad van Toezicht, in bijzijn en deelname van het College van Bestuur, haar tweejaarlijkse evaluatie gehouden. Sterke en zwakke punten zijn

benoemd. De werkpunten worden in jaarplanning opgenomen. De extern deskundige benoemde het functioneren van de Raad als “bovengemiddeld”.

Het College van Bestuur zet de lijn door om voorlopig een negatieve begroting te presenteren. Het negatieve resultaat ontstaat vooral door middelen vrij te maken t.b.v. kwaliteitsprojecten ter verbetering van onderwijs. Tegelijkertijd is er aandacht om de scholen die een negatief resultaat hebben, te begeleiden om tot een nulresultaat te komen. De Raad van Toezicht steunt dit evenwichtige beleid om behoedzaam met de financiële reserve om te gaan.

De remuneratiecommissie heeft een functioneringsgesprek gehad met beide bestuursleden. Hiervan is een verslag gemaakt en in de Raad van Toezicht besproken.

Alle leden van de Raad van Toezicht hebben hun nevenfuncties kenbaar gemaakt. Geen van de leden heeft een nevenfunctie die conflicteren is met de belangen van Wonderwijs.

Na vele jaren van stilstand, heeft de Raad gezien haar toenemende bezigheden, de honorering verhoogd naar 70 % van wat maximaal toelaatbaar is conform “Handreiking honorering toezichthouders van de VTOI/NVTK”. Voor bedragen zie Jaarrekening 2021. Over de honorering van de Raad van Toezicht is een notitie opgesteld waarin de berekening van deze honorering is toegelicht.

De Raad van Toezicht heeft haar visie en werkwijze vastgelegd in de notitie:

“Toezichtvisie, werkwijze en toezichtkader Raad van Toezicht stichting Wonderwijs: Toezicht met meer waarde”.

Mede daaraan gekoppeld stelt de Raad jaarlijks een professionaliserings-agenda op. Zo werkt de Raad constant aan de verbetering van de kwaliteit van het toezichthouden.

Wederom is het weer een zeer intensief jaar geweest. Dat is ook kenmerkend voor een organisatie die veel ambities heeft. Nogmaals zeer veel dank voor eenieder die er toe bijgedragen heeft om dit jaar goed door te komen en toch nog stappen vooruit hebben weten te zetten.

Het lijkt er op dat het coronatijdperk goeddeels afgesloten kan worden. Zo ontstaat er ruimte om, net als voorheen, meer contact te kunnen hebben met medewerkers, vrijwilligers en de kinderen!

De Raad van Toezicht,

Margreet van Koppenhagen-Otten, lid RvT,

André Tumelaire, lid RvT,

Dirk van Eeten, vice-voorzitter RvT,

Desireé Sim Zecha, lid RvT,

Gert Daggars, voorzitter RvT.

1.4. Stakeholdersbeleid, PR & Communicatiebeleid

Een belangrijk onderdeel van het strategisch positioneren van Wonderwijs is het betrekken van stakeholders bij de organisatie en bij de strategische keuzes die het bestuur en de scholen maken. In 2021 zijn de stakeholders vanwege de coronapandemie niet uitgenodigd om over de koers van Wonderwijs van gedachten te wisselen. Hopelijk kan een dergelijke bijeenkomst in 2022 plaatsvinden.

1.5. Good Governance

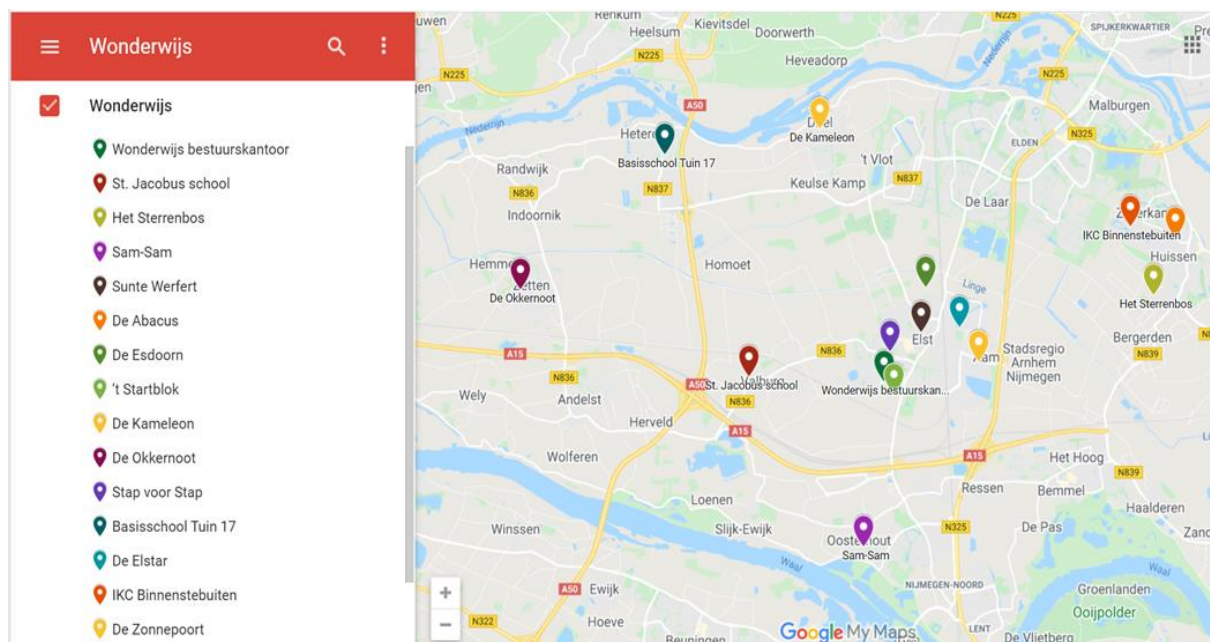
De Raad van Toezicht van Wonderwijs fungeert als intern toezichthouder van de organisatie conform de Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs. De Raad heeft een toezichthoudende- en controlerende functie. De Raad is werkgever en fungeert als sparringpartner voor het College van Bestuur, waarbij de expertise van de raadsleden wordt benut. Om het toezicht goed uit te kunnen oefenen op, onder andere, de naleving van de wettelijke voorschriften en de kwaliteit van het onderwijs, maakt de Raad in eerste instantie gebruik van de informatie die zij krijgt van het College van Bestuur. Het College van Bestuur informeert de Raad middels periodieke rapportages op gebied van de voortgang van het strategisch beleid, de financiën (MARAP's, MJB en Jaarverslag) en via voortgangsrapportages.

Jaarlijks spreekt de Raad tweemaal met de leden van de GMR. De Raad laat zich tijdens de schoolbezoeken informeren door de Wonderwijs-medewerkers en de ouders van de leerlingen.

Overzicht van de scholen

School	Brin	Bezoek- / postadres	Directeur	Aantal leerlingen 01-10-2021
RK Sint Jacobusschool	00GX	Dorpsstraat 5 6675 BB VALBURG	Marieke Schooltink	138
IKC Het Sterrenbos	03QR	Van Wijkstraat 16A, 6851 GM HUISSEN	Ellen van Bon - Broekhof	438
Basisschool Sam-Sam	03XB	De Honsvoet 4, 6678 BT OOSTERHOUT	Valentien Milder	315
RK Basisschool Sunte Werfert	06GD	Kostverloren 14 6661 DZ ELST	Paula van 't Hof	98
IKC De Abacus	07UY	Van Voorststraat 21 6851 LT HUISSEN	Maarten Jurgens	356
OBS De Esdoorn	08EY	Chopinstraat 3, 6661 CZ ELST	Els Leenders	316
RK Basisschool 't Startblok	08KH	Morel 28 6662 VH ELST	Myrna den Hartog	236

Kindcentrum de Kameleon	08RP	Van den Burgstraat 1 6665 EA DRIEL	Jelle Egging	196
OBS De Okkernoot	09DV	J.A. Nijhoffstraat 1, 6671 ZL ZETTEN	Vera Gallé	96
OBS Stap voor Stap	09FB	Kruisakkers 3, 6662 DV ELST	Dennis Lindelauf	184
Basisschool Tuin 17	100V	Flessestraat 17 6666 CK HETEREN	Nienke Rutten	192
RK Basisschool De Elstar	28BG	Forum 4 6661 TW ELST	Marco Onstenk	455
Dependance De Elstar		Auditorium 6, 6661 TZ ELST	Marco Onstenk	
IKC- Binnenstebuiten	28BH	Plaza 123 6852 RM HUISSEN	Björn Bouwmeister	515
Dependance IKC- Binnenstebuiten		Hazekamp 2E, 6851 JK HUISSEN	Björn Bouwmeister	
OBS De Zonnepoort	28CF	Forum 12, 6661 TW ELST	Lily Kampers	235

1.6. Bestuurskantoor

Het College van Bestuur, de Raad van Toezicht, de schooldirecteuren en de scholen worden ondersteund door de medewerkers van het bestuurskantoor. Er werken deskundige medewerkers voor administratieve werkzaamheden, personeelszaken en huisvesting en financiën.

Groenendijk Onderwijs Administratie B.V. verzorgt de salaris- en (deels) financiële administratie.

1.7. Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

De GMR is het medezeggenschapsorgaan op centraal niveau. De GMR heeft op grond van de WMS (Wet Medezeggenschap Scholen) advies- en instemmingsrecht op beleidsvoorstellen die een meerderheid van alle Wonderwijs-scholen aangaan. De GMR bestaat in principe uit zestien personen: acht vertegenwoordigers namens het personeel en acht vertegenwoordigers namens ouders, en er wordt gestreefd om elk van de 14 Wonderwijs-scholen te vertegenwoordigen in de GMR. Momenteel is dit niet het geval. Het contact met de achterban verloopt in de regel via de medezeggenschapsraden (MR-en) van de scholen. De GMR is in 2021 acht keer bijeengekomen. Dit waren zeven reguliere GMR-vergaderingen, opgesplitst in eerst een vergadering van de GMR onmiddellijk gevolgd door een overlegvergadering met het bestuur, en één vergadering waarbij de Raad van Toezicht ook aanwezig was bij de overlegvergadering met het bestuur. Alle vergaderingen waren genotuleerd door een extern bureau.

Het jaar 2020 was het eerste volledige jaar waarin de GMR werkte met nieuwe bezetting en een nieuw Medezeggenschapsstatuut en Reglement GMR en een Huishoudelijk Reglement GMR voor de Stichting Wonderwijs. Eén januari 2020 wordt geteld als begindatum van de nieuwe GMR, wat betekent dat nieuwe verkiezingen uiterlijk zullen worden georganiseerd op 1 januari 2023. Leden van de GMR nemen kennis van alle stukken, maar zijn ook toegewezen aan werkgroepen voor clusters van onderwerpen die bijzondere aandacht vragen. Deze onderwerpen zijn Financiën, Kwaliteit van het Onderwijs en personeel.

Vaste agendapunten bij de GMR-vergaderingen zijn het bestuursformatieplan, de jaarrekening, het jaarverslag en de begroting. Hieronder volgt een opsomming van andere zaken die in het lopende jaar aan bod zijn gekomen, zonder dat daarbij op details wordt ingegaan.

- Stand van zaken covid-19
- Wijziging arbodienst
- Inspectiebezoek
- Onderzoek bovenschoolse organisatie
- Stakingsprotocol
- Code goed bestuur
- Verdeling NPO-gelden
- Risicoworkshop
- AVG-beleid

- Visitatiekader Wonderwijs
- Integriteitscode

Per 31 december 2021 bestond de GMR uit de volgende leden:

Pieter van Driel (voorzitter), Olga Oostvriesland, Jolanda de Vries, Miriam Bos, Bram Withaar, Bart de Wild, Robin Knipping, Nina Windemuller, Jacqueline Bosman, Anja Wagener, Nol Heinen en Fred Essing.

1.8. Directeurenoverleg

Wijzigingen in de directies

Wonderwijs heeft gedurende 2021 twee nieuwe directeuren aangesteld.

01-08-2021 Paula van 't Hof	Directeur Sunte Werfert i.v.m. pensionering Olga Ophof
01-02-2021 Jelle Egging	Directeur De Kameleon i.v.m. vertrek interim directeur.

De Wonderwijsdirecteur

De leiding van de Wonderwijsschool berust bij de schooldirecteur. De schooldirecteur is integraal verantwoordelijk voor het functioneren van de school. Het schoolspecifieke beleid wordt ingekleurd door de schooldirecteur samen met zijn team en de medezeggenschapsraad. De inhoud van dit beleid is gebaseerd op de door het College van Bestuur vastgestelde kaders. De kaders komen tot stand via de beleidsvoorbereidende werkzaamheden van het Directeuren Overleg onder leiding van het College van Bestuur.

Op het niveau van de school is de schooldirecteur integraal verantwoordelijk. Integraal verantwoordelijk wil in dit verband zeggen dat de schooldirecteur verantwoordelijk is voor alle beleidsterreinen, beschikt over eigen, vooraf vastgestelde, budgetten en als gevolg daarvan bevoegd is tot het nemen van beslissingen. Hij beslist alles overwegende en gehoord hebbende. Ook als de meerderheid van het team ergens voor of tegen is, is het de beslissing van de directeur die wel of niet te volgen.

Degene die de directeur kan aanspreken op beslissingen is het College van Bestuur. De relatie wordt in zakelijke zin gekenmerkt door “sturen op resultaat”. In de praktijk betekent dit dat er tussen het College van Bestuur en de schooldirecteur afspraken worden gemaakt over verbeterpunten die door de school in een bepaalde tijdsperiode dienen te worden gerealiseerd.

Taken en verantwoordelijkheden.

- De schooldirecteur is verantwoordelijk voor de resultaten.
- De schooldirecteur is verantwoordelijk voor het opstellen en actueel houden van het algemeen beleid, het opstellen van een schoolplan en jaarplan. Het schoolplan wordt ter vaststelling voorgelegd aan het College van Bestuur.
- De schooldirecteur is verantwoordelijk voor de algehele leiding van de school. Iedere autoriteit of verantwoordelijkheid van medewerkers binnen de organisatie zal daarom door het College

van Bestuur beschouwd worden als de (cumulatieve) autoriteit en (cumulatieve) verantwoordelijkheid van de schooldirecteur.

- De schooldirecteur is verantwoordelijk voor het opstellen van een conceptbegroting en meerjaren investeringsbegroting en deze ter vaststelling voor te leggen aan het College van Bestuur.

Directieoverleg

In het Directeuren Overleg (DO) vindt overleg plaats tussen het College van Bestuur en de schooldirecteuren. Allerlei zaken worden op elkaar afgestemd en gepland. Beleid wordt ontwikkeld en voorbereid. Het DO functioneert als een forum voor beleidsontwikkeling en voor het genereren van draagvlak. Met de inrichting van het DO ontstaat er een structurele afstemming van beleid tussen het College van Bestuur en de schooldirecteuren en tussen de schooldirecteuren onderling. Vanuit het DO kunnen bovenschoolse werkgroepen worden samengesteld. Deze werkgroepen functioneren als denktank voor het oplossen van allerlei knelpunten en het bedenken van innovaties. Zij hebben een beleidsvoorbereidende functie en worden naar behoefte ingesteld. Het DO heeft een adviserende functie ten aanzien van het gevoerde en te voeren beleid van het College van Bestuur en is geen besluitvormend orgaan.

1.9. Sturingsfilosofie

Om binnen Wonderwijs de relatie tussen College van Bestuur en schooldirecteuren te regelen wordt het Policy Governance model van Carver toegepast. Binnen de vakliteratuur wordt dit model benoemd als een sturingsfilosofie die de relatie College van Bestuur en management beter op elkaar afstemt, met dien verstande dat bestuur en management hun eigen rol en verantwoordelijkheden adequaat en complementair op elkaar afstemmen. Daarnaast bestaat met deze werkwijze de mogelijkheid om de afstemming centraal - decentraal te regelen. De taakstelling en doelstelling van het College van Bestuur wordt dan omschreven als:

“Namens een achterban er op toe zien dat de Wonderwijsorganisatie bereikt wat het zou moeten bereiken en het onaanvaardbare vermijdt.”

De taakstelling voor het management wordt dan:

“Het scheppen van voorwaarden waardoor anderen de gewenste resultaten kunnen behalen.

Toegespitst op resultaatgericht management waarbij het gewenste resultaat uitgangspunt is voor het maken van werkafspraken.”

Uitgangspunten:

Besturen op basis van het Policy Governance model stoelt op een aantal uitgangspunten. Deze uitgangspunten moeten expliciet gedragen en onderschreven worden door zowel het College van

Bestuur als het management om het beleidsvormend bestuur met succes werkzaam te laten zijn. De uitgangspunten luiden als volgt:

- Het College van Bestuur representeert het “eigenaarschap” van de Onderwijsorganisatie.
- Het College van Bestuur stuurt op beleid.

Onderwijs houdt zich aan de Code Goed Bestuur Primair Onderwijs zoals vastgesteld door de PO-Raad.

1.10. De ontwikkeling van het leerlingenaantal

Het actuele leerlingenaantal is van belang voor de bekostiging. De leerlingentelling is jaarlijks op 1 oktober. Het aantal leerlingen op 1 oktober vormt de basis voor de bekostiging in het volgend schooljaar (T-1 systematiek). Vanaf 2023 komt de teldatum van 1 oktober te vervallen en wordt er geteld op 1 februari van ieder jaar. De verschuiving van de teldatum is het gevolg van de vereenvoudiging van de bekostiging. In onderstaande leerling-telling wordt vanaf 2022 de teldatum 1 februari gehanteerd.

De meerjaren-prognose is o.a. gebaseerd op de meeste recente prognose van de gemeenten Lingewaard en Overbetuwe. Daarnaast is gekeken naar de daadwerkelijke instroom en uitstroom van leerlingen. De prognose is aangepast na de telling van 1 februari 2022. In de prognose van beide gemeenten is geen rekening gehouden met de realisatie van geplande nieuwbouwprojecten. Beide gemeenten laten in 2022 nieuwe prognoses opstellen.

	1-10-2021	1-2-2022	2023	2024	2025
Jacobusschool	138	140	133	139	144
Sterrenbos	438	456	448	445	438
Sam-Sam	315	333	339	339	331
Sunte Werfert	98	103	99	89	95
Esdoorn	316	331	340	343	348
Abacus	356	371	358	345	338
Startblok	236	242	254	262	274
Kameleon	196	207	215	224	229

Okkernoot	96	98	102	107	100
Stap voor Stap	184	188	176	175	175
Tuin 17	192	198	182	163	145
Elstar	455	469	475	471	450
Zonnepoort	235	244	240	226	216
Binnenstebuiten	515	531	535	530	520
	3770	3911	3896	3858	3803

Als we kijken naar de ontwikkeling van het leerlingenaantal zien we dat op stichtingsniveau het leerlingenaantal afneemt. Door “vergrijzing” van het dorp Heteren heeft dit met name gevolgen voor Tuin 17. Wel moet worden opgemerkt dat nog geen rekening is gehouden met nieuwbouwplannen in beide gemeenten. Bekend is dat in ieder geval in Huissen en Elst nieuwbouwwijken worden gerealiseerd. De verwachting is dat dit ook in andere dorpen het geval zal zijn.

1.11. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (duurzaamheid)

Wonderwijs past in haar bedrijfsvoering de diverse elementen van maatschappelijk verantwoord ondernemen toe. Voorbeelden hiervan zijn.

- Opleidingsscholen (4.2.1.)
- Beheer en onderhoud (5.1.)
- Opgeleverde projecten en duurzame ontwikkelingen (5.2.)
- Duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen (5.5.)

1.12. Professionalisering medewerkers

Het Leerlab heeft diverse trainingen verzorgd, zoals bijvoorbeeld groepsgeluk, rekenen, slimme kleuters, executieve functies, coachen met de camera, opfriscursus MOO, training Outlook en Office, beter balanceren, MSP in ParnasSys en Expliciete Directe Instructie (EDI).

De internbegeleiders nemen deel aan een professionaliseringstraject. Het onderwerp “Zicht op ontwikkeling en begeleiding” staat hierbij centraal.

De directeurs hebben een studiedag “Deep democracy” en “Waarderende gespreksvoering” gevolgd. Verder heeft het Leerlab een training “Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling” aangeboden voor de directeurs en de internbegeleiders tezamen.

Startende leerkrachten worden de eerste drie jaren van hun loopbaan ondersteund door starterscoaches om uitval van jong professionals te voorkomen en kennis en vaardigheden te versterken. Wonderwijs kent in 2021 twee starterscoaches.

1.13. Veiligheidsbeleid en Arbobeleid

Het Veiligheidsbeleid “Een veilige school voor iedereen” is opgesteld . Het veiligheidsbeleid is verbonden met het Arbo-beleidsplan. In het Arbobeleidsplan staan de uitgangspunten en doelen van het Arbobeleid, alsmede de belangrijkste activiteiten, regels en afspraken in het kader van arbeidsomstandigheden.

1.13.1. Risico inventarisatie en Evaluatie (RI&E)

De RI&E met bijbehorend plan van aanpak is een verplicht onderdeel van de Arbowet. Het doel van de RI&E is het in kaart brengen en verbeteren/oplossen van de risico's op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn binnen de scholen en het voldoen aan de wettelijke verplichtingen van de Arbowet.

De RI&E's zijn uitgevoerd door een gecertificeerde externe arbeidsdeskundige samen met de preventiemedewerker van Wonderwijs en de directeur van de school. Naar aanleiding van het uitvoeren van de RI&E hebben de directeurs plannen van aanpak opgesteld. In het plan van aanpak zijn knelpunten en maatregelen om deze op te lossen beschreven. Directeuren ontvangen desgewenst ondersteuning bij het opstellen van plannen van aanpak.

Preventiemedewerker

De preventiemedewerker is het eerste aanspreekpunt bij Arbo-gerelateerde vraagstukken. Zij stelt de arbeidsinspectie namens de werkgever, direct en ongeacht het tijdstip van de dag op de hoogte van: ongevallen met ernstig lichamelijk letsel (incl. dodelijke ongevallen) en gebeurtenissen met grote materiële schade. Bij afwezigheid van de preventiemedewerker kan de directeur deze taak overnemen. De preventiemedewerker verzorgt de verslaglegging voor het ongevallenregister en ondersteunt de directeurs om ongevallen en schade te voorkomen.

2. Onze uitgangspunten

Het Koersplan “Wonderwijs verwondert!” beschrijft de strategische doelen van Wonderwijs. De schoolplannen van de scholen zijn hierop afgestemd. Bestuur en scholen stellen jaarplannen op waarin ambities uit dit koersdocument worden geconcretiseerd en vastgelegd. In het jaarverslag

wordt gerapporteerd en verantwoording afgelegd over de realisatie ervan. Binnen het meerjarig strategisch beleid is voor Wonderwijs het belangrijkste doel: samen groeien in uitdagend onderwijs. Belangrijke navigatiepunten zijn daarbij: goed en betrouwbaar werkgeverschap en een goede organisatie. Tegelijkertijd is het meerjaren strategisch beleidsplan een 'koers', waarbinnen ruimte is voor de scholen om ambities te vertalen binnen de eigen situatie, gebaseerd op een duidelijke visie.

Uitgaande van de vijf kernwaarden van de Wonderwijs: vertrouwen, respect, verbinding, eigenaarschap en professionaliteit en koersend op de gedrevenheid van alle medewerkers wil Wonderwijs de beloften uit het Koersplan waarmaken. Daarbij gaat het in wezen om één belang: de ontwikkeling van de Wonderwijs-leerlingen. Het beste is voor hen niet goed genoeg, omdat we werken aan de maatschappij van morgen. (W)onderwijs kan alleen een wezenlijke bijdrage leveren aan de maatschappij van morgen, als dat onderwijs gericht is op de toekomst. Op die toekomst zet Wonderwijs de koers uit. Onderweg worden keuzes gemaakt die mogelijk koersverleggend zijn, omdat de maatschappij voortdurend verandert, inzichten wijzigen of dat nieuwe mogelijkheden worden aangedragen vanuit andere disciplines, zoals bijvoorbeeld vanuit de wetenschap. Om Wonderwijs voor te bereiden op deze ontwikkelingen zet Wonderwijs in op tal van activiteiten om samen te blijven leren en ontwikkelen; het collectief leren te stimuleren. Bij Wonderwijs leren we bewust van en met elkaar: leerlingen én medewerkers. Daarvoor doen we meer en meer een beroep op de intrinsieke motivatie van onze leerlingen en professionals. Dit vraagt om (het ontwikkelen van) een onderzoekende en nieuwsgierige houding. We streven ernaar dat iedereen - leerlingen, medewerkers, bestuursleden - het beste uit zichzelf haalt en een waardevolle bijdrage levert aan een samenleving waarin iedereen meetelt en naar elkaar omkijkt.

In ons Koersplan hebben we onze strategie voor de komende vier jaar uitgewerkt in de vorm van acht beloften; beloften aan elkaar en alle medewerkers, aan onze leerlingen en hun ouders en aan onze samenwerkingspartners. Onze beloften zijn het resultaat van gesprekken die we gevoerd hebben met directeuren, intern begeleiders, leerkrachten, ouders, de GMR, Raad van Toezicht en samenwerkingspartners. We hebben met elkaar gesproken over goed onderwijs, doelen, missie, visie, kernwaarden, trends, randvoorwaarden en brede samenwerking. Want alleen als we de handen ineenslaan, kunnen we leerlingen, medewerkers en onze scholen de beste ontwikkelmogelijkheden bieden.

In het voorwoord van het Koersplan hebben we aangegeven dat de te volgen route niet vastligt. Het Koersplan dient expliciet als handreiking aan onze scholen bij het maken van hun keuzes in de context van hun eigen identiteit en directe omgeving. De komende jaren blijven we met leerlingen, ouders, medewerkers en andere betrokkenen in gesprek over de koers die we hebben ingezet. Het Koersplan is geen statisch document. We staan open voor discussie, overleg en herijking als de realiteit daarom vraagt. Daarbij kan elke school uiteraard rekenen op ondersteuning van het bestuur en bestuurskantoor.

2.1. Onze missie

Wonderwijs wil recht doen aan het kind van de toekomst. Want onze leerlingen bepalen (mede) hoe onze toekomstige samenleving eruit ziet en functioneert. En hoewel de toekomst lastig te voorspellen is, staan een aantal feiten vast:

- we moeten zuinig met onze omgeving omgaan;
- we hebben te maken met grote verschillen in omstandigheden en kansen;
- we hebben elkaar nodig om problemen op te lossen;
- we willen allemaal van betekenis zijn voor anderen en streven allemaal naar geluk.

Geluk is een groot goed en belangrijk streven. Gelukkige mensen zijn weerbaarder, creatiever, innovatiever, vrijgevier en komen beter tot groei. Ze hebben een positieve kijk op zichzelf en de ander. Om bij te dragen aan de ontwikkeling van gelukkige, kritische en zelfstandige leerlingen - en medewerkers - richt Wonderwijs zich op:

- samenwerking en verbinding;
- het versterken van het eigenaarschap;
- een brede ontwikkeling van 'hart, hoofd en handen.'

Dit is wat ons beweegt en drijft.

Wonderwijs inspireert, stimuleert en begeleidt kinderen in hun ontwikkeling tot gelukkige, kritische en zelfstandige (wereld)burgers die met vertrouwen en respect in verbinding staan met anderen en hun omgeving en een bijdrage leveren aan een duurzame samenleving.

2.2. Onze visie

Kinderen verwonderen zich de hele dag. Over alles wat leeft, groeit en bloeit, wat ze horen, lezen, zien, voelen en ervaren. In verwondering ontdekken ze waartoe ze in staat zijn en wat ze nog niet zo goed beheersen - een aansporing om nieuwe uitdagingen aan te gaan. Verwondering ligt aan de basis van leren en ontwikkelen. Verwonderen is met een open blik naar de wereld kijken. Je verbazen, laten inspireren en verrassen. Door de mensen om je heen, hun houding, gedrag, mening en denkbeelden. Verwondering roept emoties op en wekt nieuwsgierigheid.

Om de ontwikkeling van leerlingen te versterken, dient ons (W)onderwijs drie doelen:

Kwalificatie: het opdoen van kennis en vaardigheden die je in je latere leven nodig hebt.

Socialisatie: de vorming tot deelnemer van een gemeenschap en het overnemen van bestaande normen en waarden.

Persoonsvorming: de persoonlijke vorming tot een zelfstandig, verantwoordelijk en kritisch individu.

We willen onze leerlingen zo goed mogelijk voorbereiden op het vinden van hun plek in de maatschappij. Ons onderwijs is zo ingericht dat we alle leerlingen, begeleid door leerkrachten, uitdagen om hun talenten te ontdekken, optimaal te ontwikkelen en in te zetten.

De scholen van Wonderwijs staan midden in de samenleving en werken intensief samen met ouders en andere (educatieve) stakeholders. Wonderwijs heeft hierin een initiërende en ondernemende rol: we halen 'buiten' naar binnen.

Onze visie is dan ook:

De scholen van Wonderwijs zijn veilige en inspirerende leer- en werkgemeenschappen waarin leerlingen, medewerkers, ouders en andere stakeholders zich gekend en (h)erkend voelen. We zien het als onze opdracht de leerlingen 'in dialoog te brengen' met de fysieke en sociale wereld om hen heen.

2.3. Het jaarplan Wonderwijs 2021

Wonderwijs heeft in het koersplan een aantal beloften opgenomen. Deze zijn vertaald naar activiteiten. In onderstaand overzicht is aangegeven wat in 2021 is gerealiseerd.

Thema/onderwerp	Activiteit	Stand van zaken
(W)onderwijs met een verhaal		
Project 'identiteit'	Een werkgroep 'identiteit' begeleidt de dialoog t.a.v. de identiteit.	De werkgroep is geformeerd. De eerste stappen worden begin 2022 gezet.
Onderwijs		
Project 'Sterk Techniek'	Eén of meerdere scholen van WW gaan m.i.v. 2021 deelnemen aan het project "Sterk Techniek".	Project heeft onder andere door Covid ernstige vertraging opgelopen. In 2022 krijgt dit, voor de scholen in Huissen, een vervolg.
Project 'Inclusief Onderwijs	Het onderzoeken van de mogelijkheden (randvoorwaarden) om leerlingen met een SBO-indicatie binnen de eigen school te begeleiden.	Aan de Esdoorn is voor het schooljaar 2021-2022 een bedrag toegekend voor de pilot "inclusief onderwijs". Het projectplan is er op gericht om de integratie met de leerlingen van Lichtenbeek (SO) verder uit te bouwen naar een steeds meer inclusieve vorm van onderwijs.
Nieuwe onderwijsprojecten en -initiatieven	Afhankelijk van de ingediende projecten	Schooljaar 2020-2021 ➤ Peuter-kleutergroep Stokstaartjes Abacus; ➤ Samenwerking PO-VO Elstar; Schooljaar 2021-2022

		➤ Jeelo en IKC vorming Sunte Werfert; ➤ Peuter-kleutergroep Stokstaartjes Abacus; ➤ Meer- en hoogbegaafde leerlingen: Esdoorn in samenwerking met Sunte Werfert; ➤ Samenwerking PO-VO Elstar.
Kwaliteit		
Het uitvoeren van vijf visitaties op Wonderwijsscholen	Het uitvoeren van vijf audits/visitaties op scholen van Wonderwijs	De eerste visitaties zijn uitgevoerd. In verband met de scholensluiting in december is een aantal visitaties doorgeschoven naar het eerste half jaar van 2022.
Het versterken van de basiskwaliteit		IKC Binnenstebuiten en Sunte Werfert hebben een projectplan ingediend voor versterking van de basiskwaliteit. Beide plannen zijn goedgekeurd en zijn 1 augustus van start gegaan. Daarnaast heeft de PO raad bij één school een schoolanalyse opgesteld.
Professionalisering medewerkers		
Kwartiermaker 'professionalisering'	De kwartiermaker 'professionalisering' inventariseert de behoefte aan na- en bijscholing, organiseert en coördineert de scholingsactiviteiten binnen WW (formeel en informeel leren)	In het Wonderwijs-leerlab is een divers scholingsaanbod opgenomen ten behoeve van het didactisch- en pedagogisch handelen en tevens ten behoeve van de Duurzame Inzetbaarheid. Een aanbod voor collegiaal leren voor onderbouwleerkrachten is gestart na de zomervakantie.
Verder inrichten van de WIS-talentmanager:	Verder inrichten WIS-talentmanager en informele scholing bevorderen	De WIS-talentmanager is volop in gebruik voor scholingsbijeenkomsten van de

kennis, talent en opleidingen/cursussen		diverse scholen en voor het gezamenlijke scholingsaanbod. Een tiental medewerkers heeft de expertise toegevoegd aan het eigen profiel vanuit de bedoeling andere scholen te kunnen ondersteunen.
Training waarderende gesprekken	Het management van WW volgt een training “waarderende gesprekken”	De training waarderende gesprekken voor de directeuren en coördinatoren is gestart en een aantal is reeds afgerond. De scholingsdag Deep Democracy heeft in oktober plaatsgevonden.
Duurzame inzetbaarheid		
Het aanbieden van activiteiten om medewerkers van WW duurzaam inzetbaar te houden	Diverse activiteiten.	Er zijn diverse activiteiten aangeboden in het Leerlab.
Preventie ziekteverzuim	Diverse activiteiten gericht op het terugdringen van het verzuim	Er hebben diverse individuele activiteiten plaatsgevonden om te voorkomen dat medewerkers langdurig zouden uitvallen of om het herstel te bespoedigen.
Wonderwijs = opleidingsbestuur		
Het faciliteren van twee schoolopleiders WW (totaal 3 dagen)	De schoolopleider coördineert de activiteiten in het kader van het traject ‘Samen opleiden’ (HAN PABO en WW-scholen).	Wonderwijs heeft twee schoolopleiders. Per periode lopen er ongeveer 60 studenten stage (totaal circa 120 studenten).
Jong Wonderwijs	Activiteiten ontwikkelen die passen bij de behoeften van startende leerkrachten (workshops, intervisie enz)	Activiteiten voor jong Wonderwijs hebben in verband met Covid in 2021 niet plaatsgevonden.
Begeleiding nieuwe/startende leerkrachten door twee starterscoaches.	Het begeleiden/coachen van startende/nieuwe leraren.	De begeleiding loopt conform planning. Het beleid rondom de begeleiding moet nog worden aangescherpt en vastgesteld.

Wonderwijs-dagen/activiteiten		
Wonderwijs-studiedag	Het voorbereiden van een WW-studiedag najaar 2021.	De Wonderwijsdag heeft in 2021 geen doorgang gevonden.
Communicatie en PR		
Communicatie ouders/personeel over koersplan	Door de maatregelen in verband met COVID-19 op een interactieve manier het koersplan uitrollen (bijv. filmpjes/visuals).	Het animatiefilmpje over het Koersplan 2020-2024 van Wonderwijs is gereed.
Het implementeren van Sharepoint (SP) (intranet) en verbeteren gebruik van de website	Het implementeren (vervolg) van Sharepoint en medewerkers/teams scholen in het gebruik van SP.	Alle medewerkers van Wonderwijs zijn overgegaan naar een Wonderwijs mail-adres. Inmiddels zijn er twee opties bekeken voor het verbeteren van intranet en het vereenvoudigen van de mogelijkheden om met elkaar te communiceren.
Het faciliteren van de bovenschoolse dialoog met interne/externe stakeholders	In 2021 wordt 1 keer een gesprek met interne/externe stakeholders georganiseerd (afhankelijk van maatregelen COVID-19).	In 2022 wordt een bijeenkomst voor interne/externe stakeholders georganiseerd.
Bedrijfsvoering		
Het ontwerpen en implementeren van een risicobeheersingssysteem	Het ontwerpen, inrichten en implementeren van een risicobeheersingssysteem.	In het voorjaar heeft er een risico workshop plaatsgevonden waarbij de financiële en de frauderisico's zijn geduid. Dit vormt de basis voor het opstellen van het financiële surplus van Wonderwijs. Deze workshop wordt jaarlijks gehouden.
Huisvesting		
Het planmatig verduurzamen van schoolgebouwen (2-3 scholen per kalenderjaar)	Scholen (verder)verduurzamen.	De Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS) is een uitkering om het binnenklimaat van bestaande schoolgebouwen te verbeteren. Het offertetraject voor het uitvoeren van de werkzaamheden is gestart. De offertes zijn beoordeeld en begin

		2022 wordt de opdracht gegeven om de werkzaamheden uit te voeren.
Verbetering van de luchtkwaliteit/ventilatie	Het in fases aanpassen/aanbrengen van ventilatiesystemen bij scholen waar alleen natuurlijke ventilatie is.	Opgenomen in de SUVIS-aanvraag.
Passend Onderwijs		
Versterking basisondersteuning	Het (verder) op peil brengen van de basisondersteuning.	Een drietal scholen hebben een projectplan ingediend voor het versterken van de basisondersteuning. Deze projecten zijn toegekend en zijn op 1 augustus 2021 van start gegaan.

2.4. Samenwerking - educatief partnerschap

Onder educatief partnerschap verstaat Wonderwijs een betekenisvolle samenwerking tussen ouders en school. Beide partners verbinden zich in de ondersteuning van het kind om het leren, de motivatie en de ontwikkeling te stimuleren. Alle Wonderwijs-scholen geven vorm en inhoud aan educatief partnerschap, iedere school met eigen accenten.

Wonderwijs werkt met kinderopvangorganisatie BLOS aan de doorontwikkeling van IKC Het Sterrenbos en IKC Binnenstebuiten. Met de kinderopvangorganisatie SKAR werkt Wonderwijs aan de doorontwikkeling van IKC De Abacus en de vorming van het Kind Centrum De Kameleon in Driel. De Kikkerkoning, SPO Overbetuwe (peuterspeelzaalwerk) en Wonderwijs werken samen in de doorontwikkeling van Kind Centrum Sante Werfert in Elst.

Daarnaast werken we in alle (brede) scholen samen met verschillende organisaties voor kinderopvang en met SPO Overbetuwe (peuterwerk).

Wonderwijs participeert in verschillende bestuurlijke overlegstructuren:

1. Lokaal Educatieve Agenda (afgekort LEA) in de gemeente Overbetuwe en de gemeente Lingewaard.
2. Samenwerkingsverband PassendWijs Arnhem en in het regionaal bestuurlijk overleg SWV PassendWijs regio Overbetuwe-Lingewaard.
3. Het bestuur van Wonderwijs participeert in:
 - Vereniging van Gebruikers Loovelden en de vereniging van Eigenaren (IKC Binnenstebuiten);
 - Bestuurlijk overleg brede scholen gemeente Overbetuwe (Startblok, Tuin 17, De Zonnepoort, De Elstar en De Esdoorn).
4. Het bestuur van Wonderwijs neemt deel aan het zogenoemde WALO-overleg in Lingewaard. Dit is een bestuurlijk overleg PO/VO.

5. Het bestuur van Wonderwijs zit in de klankbordgroep van het administratiekantoor en voert periodiek overleg met collega-schoolbestuurders over landelijke ontwikkelingen en de wijze waarop hierop ingespeeld kan worden.
6. Het bestuur van Wonderwijs is partner in het opleidingstraject “Veelzijdig opleiden in diversiteit”. De overige partners zijn de HAN-PABO, Proominent Ede (PO), De onderwijsspecialisten (SO), Punt Speciaal (SO), Kentalis (SO) en Entrea (SO).

3 Onderwijs

De coronapandemie heeft ook veel impact gehad op het jaar 2021. Begin februari openden de scholen weer de deuren na een periode van thuisonderwijs om het fysieke onderwijs te hervatten. In het voorjaar van 2021 was er sprake van positief geteste leerlingen en medewerkers. IKC Het Sterrenbos moest eind maart enkele dagen de deuren sluiten om over te gaan op thuisonderwijs. Eind april sloten de Elstar en Stap voor Stap voor enkele dagen de deuren en ook deze scholen schakelden over naar (online) thuisonderwijs. In november 2021 is Tuin17 enkele dagen gesloten vanwege positief geteste leerlingen en medewerkers. Eind december werden de scholen wederom gesloten vanwege de oplopende besmettingen onder leerlingen en medewerkers. Na de kerstvakantie konden de scholen weer open. Vanaf april hebben onze medewerkers in de scholen zelftesten ontvangen zodat ze zich twee maal per week konden testen. Eind november ontvingen de scholen zelftesten voor de leerlingen van groep 6, 7 en 8. Vanaf dat moment konden deze leerlingen zich ook twee maal per week testen. Het mondkapjesbeleid is voor de leerkrachten en de kinderen van groep 6, 7 en 8 toegepast.

3.1 Onderwijskwaliteit

Uitdagend onderwijs van hoogwaardige kwaliteit betekent dat in onze scholen aantoonbaar aandacht is voor:

- Goed en waarde gedreven onderwijs;
- Brede vorming en ontwikkeling van ‘hart, hoofd en handen’;
- Samenwerking en verbinding (o.a. educatief partnerschap);
- Het versterken van eigenaarschap (persoonlijk leiderschap).

Het is de verantwoordelijkheid van het bestuur om een waarborgsysteem voor Kwaliteitszorg in te richten en zo de onderwijskwaliteit te bewaken. Deze onderwijskwaliteit is vastgelegd in het Toezichtskader van de onderwijsinspectie (2021). Begin 2021 is het Kwaliteitsbeleid van Wonderwijs opgesteld.

- Twee keer per jaar worden de scholen bezocht door het bestuur. In het voorjaar richt het schoolbezoek zich op de onderwijsopbrengsten (didactisch en de sociaal emotionele

ontwikkeling). Daarnaast wordt de stand van zaken m.b.t. de resultaatafspraken, gemaakt tijdens het vorig schoolbezoek, besproken. In het najaar is de Kwaliteitsmonitor van de school onderwerp van gesprek.

- De Kwaliteitsmonitor is een instrument waarin de Wonderwijsdirecteuren jaarlijks verantwoording afleggen over de onderwijsresultaten en de voortgang van het onderwijs. Tevens worden de verwachtingen voor het komende schooljaar uitgesproken in deze monitor. De kwaliteitsmonitor geeft inzicht in de gerealiseerde opbrengsten en in welke mate de school de aansluiting bij de beloften uit het Koersplan “Wonderwijs verwondert!” heeft waargemaakt. Daarnaast biedt de kwaliteitsmonitor de Wonderwijsscholen mogelijkheden voor zelfevaluatie en draagt het bij aan het leren van en met elkaar. Het College van Bestuur bezoekt alle Wonderwijsscholen in de periode oktober t/m november 2021. Tijdens dit schoolbezoek wordt met de directeur gesproken over de bevindingen in de kwaliteitsmonitor. Daarnaast worden schoolspecifieke onderwijskundige (innovatieve) ontwikkelingen besproken. Leden van het managementteam, internbegeleiders en leerkrachten sluiten eventueel aan bij de voor hen relevante onderdelen. Na afloop van het gesprek over de kwaliteitsmonitor volgt een rondgang door de school, een gesprek met (een deel van) het schoolteam en worden enkele groepen bezocht. Ieder schoolbezoek wordt afgesloten met een door het CvB schriftelijk geformuleerde beoordeling. Eventuele resultaatafspraken worden hierin opgenomen.

Eind november 2021 zijn de schoolbezoeken opgeschort n.a.v. de coronamaatregelen die binnen de scholen toegepast moesten worden. De schoolbezoeken worden in maart 2022 weer hervat.

3.2 Onderwijsresultaten

Kinderen leren iedere dag en we toetsen geregeld of zij de leerdoelen voor de betreffende periode beheersen. Alle scholen van Wonderwijs maken voor het in kaart brengen van de ontwikkelingen van de leerlingen gebruik van een leerlingvolgsysteem (LVS). Twee keer per jaar worden op alle scholen van Wonderwijs toetsen afgenomen in dezelfde periode (januari en juni). Deze uitslagen geven een beeld van de voortgang van de resultaten van de leerlingen (lezen, taal en rekenen).

Jaarlijks nemen alle scholen - verplicht - deel aan de Eindtoets Basisonderwijs. Binnen Wonderwijs gebruiken scholen de IEP-toets of de Cito-toets.

In onderstaande tabel zijn de resultaten van de Eindtoets Basisonderwijs weergegeven. De scores zijn afgezet tegen het landelijk gemiddelde.

De Inspectie van het Onderwijs hanteert voor elke toets waarmee een basisschool zich verantwoordt over de leerresultaten, ondergrenzen. In verband met de scholensluiting vanaf medio maart 2020 tot en met begin juni 2020 is de Eindtoets Basisonderwijs in 2020 niet afgenomen. Oorzaak van de scholensluiting was, zoals al eerder aangegeven, de Coronapandemie. In genoemde periode realiseerden de scholen (online) thuisonderwijs.

Resultaten Eindtoets Basisonderwijs											
BRIN	School	CITO 2018	CITO 2019	CITO 2020	CITO 2021	IEP 2018	IEP 2019	IEP 2020	IEP 2021	R8 2018	R8 2019
	Landelijk gemiddelde	534,9	535,7	n.v.t.	534,5	80,6	81,8	n.v.t.	79,7	201	206
00GX	St. Jacobusschool					82,8	85,9		90		
03QR	IKC Het Sterrenbos					83,5	82,1		82,2		
03XB	Sam Sam					83,5	80,9		81,9		
06GD	Sunte Werfert					79,7	79,4		77,9		
07UY	IKC De Abacus					81,4	84		77		
08EY	De Esdoorn					81,1	80,2		84,7		
08KH	t Startblok					76,6	78,4		83,8		
08RP	De Kameleon					84,6	77,7		80,8		
09DV	De Okkernoot	538,6	535,7		539,5						
09FB	Stap voor Stap				534,2					218,6	189,8
10OV	Tuin 17					81,7	90,5		80,3		
28BG	De Elstar					86,6	86,3		82		
28BH	IKC Binnenstebuiten	534,9					83,2		78,6		
20CF	De Zonnepoort					82,4	80,6		82,4		

De inspectie kijkt bij de beoordeling specifiek naar:

- Het percentage leerlingen dat aan het einde van het basisonderwijs een minimumniveau voor taal en rekenen behaalt. Dit wordt het fundamentele niveau of 1F genoemd. Iedere leerling zou dit niveau aan het einde van de basisschool moeten behalen.
- Het percentage leerlingen dat aan het einde van het basisonderwijs het hogere niveau voor taal en rekenen behaalt. Dit wordt het streefniveau of 2F (taal) en 1S (rekenen) genoemd. Het streven is dat zoveel mogelijk leerlingen dit niveau aan het einde van de basisschool behalen.

De signaleringswaarde voor 1F is gelijk voor alle scholen en ligt op 85%. Dit houdt in dat 85% van de leerlingen aan het einde van de basisschool het fundamentele niveau moet behalen. De signaleringswaarde voor 1S/2F is afhankelijk van de schoolweging. Heeft de school een hoge schoolweging (en dus een complexe leerlingpopulatie), dan geldt een lagere signaleringswaarde.

Percentage leerlingen dat het fundamentele niveau (1F) heeft behaald op de scholen onder het bestuur ten opzichte van vergelijkbare scholen in Nederland:

School	% 1F behaald (over drie schooljaren)	Schoolweging (gemiddelde)	Aantal leerlingen (gemiddelde)
Basisschool De Okkernoot	100,0% 95,7%	29,1	9,7
RK BS De Elstar	98,8% 96,9%	23,9	55,3
IKC Het Sterrenbos	98,7% 96,4%	26,3	52,3
RK BS Sint Jacobus	98,3% 96,0%	28,5	13,0
De Zonnepoort	97,2% 96,6%	25,9	31,7
Basisschool De Esdoorn	97,0% 96,4%	26,1	33,3
Basisschool De Kameleon	96,4% 96,0%	29,0	21,7
Basisschool Stap voor Stap	96,0% 96,0%	28,5	30,7
IKC De Abacus	95,8% 95,3%	30,1	61,3
IKC Binnenstebuiten	95,2% 96,4%	26,7	46,7
RK Daltonbasisschool 't Startblok	94,8% 96,0%	28,1	28,0
Basisschool Tuin 17	94,8% 95,7%	29,4	34,0
RK BS Sunte Werfert	93,6% 96,2%	27,9	27,7
Basisschool Sam Sam	93,3% 96,6%	25,7	36,7

Percentage leerlingen dat het streefniveau (1S/2F) heeft behaald op de scholen onder het bestuur ten opzichte van vergelijkbare scholen in Nederland:

School	% 1S/2F behaald (over drie schooljaren)	Schoolweging (gemiddelde)	Aantal leerlingen (gemiddelde)
RK BS De Elstar	 73,9% 68,2%	23,9	55,3
RK BS Sint Jacobus	 70,9% 62,4%	28,5	13,0
De Zonnepoort	 68,8% 65,4%	25,9	31,7
Basisschool De Okkernoot	 66,7% 60,5%	29,1	9,7
Basisschool Stap voor Stap	 64,9% 62,4%	28,5	30,7
IKC Het Sterrenbos	 64,3% 64,1%	26,3	52,3
Basisschool De Esdoorn	 61,7% 64,1%	26,1	33,3
IKC De Abacus	 61,6% 59,3%	30,1	61,3
Basisschool Tuin 17	 61,1% 60,5%	29,4	34,0
RK BS Sunte Werfert	 59,4% 62,6%	27,9	27,7
Basisschool Sam Sam	 59,4% 65,4%	25,7	36,7
Basisschool De Kameleon	 58,5% 62,4%	29,0	21,7
IKC Binnenstebuiten	 57,9% 64,1%	26,7	46,7
RK Daltonbasisschool 't Startblok	 54,8% 62,4%	28,1	28,0

3.3 Inspectie

De inspectie van het onderwijs houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs en op de naleving van wet- en regelgeving. Ook onderzoekt de inspectie of het budget voor het onderwijs rechtmatig en doelmatig worden verkregen en besteed.

In 2021 heeft een vierjaarlijks onderzoek plaatsgevonden. Dit betrof een verificatieonderzoek waar de Kwaliteitszorg, de Kwaliteitscultuur en de Verantwoording en dialoog beoordeeld is. Tevens is het financieel beheer (continuïteit, doelmatigheid en rechtmatigheid) onder de loep genomen en beoordeeld.

Wonderwijs ontving voor de onderdelen Kwaliteitszorg, Kwaliteitscultuur en Verantwoording en dialoog de beoordeling Voldoende. Daarnaast werd een herstelopdracht voor Kwaliteitszorg

gegeven. Het kwaliteitsbeleid van Wonderwijs, ingezet vanaf het begin van 2021, heeft de inspectie aanleiding gegeven om de herstelopdracht op te heffen.

3.4 Passend Onderwijs

Wonderwijs vormt samen met 23 andere schoolbesturen in de gemeenten Arnhem, Rheden, Rozendaal, Overbetuwe, Lingewaard en Renkum het samenwerkingsverband PassendWijs. PassendWijs is een verbonden partij en telt scholen voor basis-, speciaal basis- en speciaal onderwijs.

Het doel van Passend Onderwijs is om de basisondersteuning en de extra ondersteuning op de scholen te versterken. De ondersteuningsmiddelen Passend Onderwijs worden ingezet om de basisondersteuning en de extra ondersteuning op de scholen te realiseren. PassendWijs heeft afspraken gemaakt ten aanzien van de structuur van samenwerking, de besteding van de ondersteuningsmiddelen, de medezeggenschap en de organisatie van de extra ondersteuning aan leerlingen. De afspraken hierover zijn opgenomen in het Ondersteunings Plan.

Met betrekking tot de organisatie van de extra ondersteuning vormt Wonderwijs samen met 7 schoolbesturen in de gemeenten Overbetuwe en Lingewaard binnen PassendWijs de deelregio 'Overbetuwe/Lingewaard' (RBO). Binnen de kaders van het samenwerkingsverband PassendWijs regio Overbetuwe-Lingewaard zijn de directeuren van Wonderwijs in de gelegenheid gesteld om op hun school passend onderwijs vorm te geven. De scholen worden hierbij ondersteund door (het netwerk van) de intern begeleider(s) en de regiocoördinator en orthopedagogen van de regio Overbetuwe-Lingewaard. Indien gewenst is ook ondersteuning vanuit PassendWijs beschikbaar (ondersteuningsteam).

De Basisondersteuning

In het samenwerkingsverband is besloten dat de basisondersteuning op het niveau van de schoolbesturen wordt georganiseerd. Bij de scholen van Wonderwijs is het budget voor basisondersteuning ingezet ten behoeve van de interne begeleiding en de ondersteuning van leerlingen en leerkrachten.

Extra ondersteuning

In de regio Overbetuwe/Lingewaard wordt de verantwoordelijkheid voor en de kosten van de extra ondersteuning gedeeltelijk gezamenlijk door de besturen gedragen. Een deel van het budget voor de extra ondersteuning is in 2021 door de besturen ingezet om een aantal gemeenschappelijke onderwijsvoorzieningen te betalen, nl: de inzet van drie orthopedagogen, het IB-netwerk, extra administratieve ondersteuning en professionalisering.

Onder de extra ondersteuning vallen de arrangementen voor leerlingen op een reguliere basisschool. Deze extra ondersteuning van leerlingen door arrangement-begeleiders betreft een pilot. De pilot is

begin 2021 geëvalueerd. Dit heeft ertoe geleid dat vanaf het schooljaar 2021-2022 de extra ondersteuning door de medewerkers binnen de school uitgevoerd wordt.

Schoolondersteuningsprofiel

Alle Wonderwijsscholen hebben een schoolondersteuningsprofiel (SOP). In het schoolondersteuningsprofiel is de kwaliteit van de basisondersteuning en de extra ondersteuning beschreven. Ouders kunnen op basis van het schoolondersteuningsprofiel een passende school kiezen voor hun kind.

Zorgplicht

De Wonderwijsscholen realiseren vanaf 1 augustus 2014 zorgplicht. De school waar ouders hun kind aanmelden, zorgt voor plaatsing van het kind. Als dat niet kan, zoekt de school met de ouders een passende andere onderwijsvorm. Alle Wonderwijsscholen hebben de zorgplicht gerealiseerd. Er zijn geen thuiszitters.

Het samenwerkingsverband Passend Onderwijs PassendWijs staat onder druk. Door een enorm hoog deelnamepercentage aan het SBO/SO, de hoge kosten voor de ondersteuners vanuit het SO en voor de organisatie van PassendWijs (kosten bestuursbureau PassendWijs) komen er weinig ondersteuningsmiddelen naar de scholen. De Deelnemersraad (deelnemende besturen) van het samenwerkingsverband PassendWijs wil het tij keren door het deelnamepercentage aan het SBO en SO te verminderen en op den duur te stoppen met de ondersteuners vanuit het SO. Daarnaast heeft het bestuursbureau van PassendWijs een bezuinigingsopdracht gekregen.

3.5 Klachtenregeling

Wonderwijs is aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs. Deze adviseert het College van Bestuur als betrokkenen een conflictsituatie niet gezamenlijk tot een oplossing kunnen brengen en Onderwijsgeschillen door de klager is gevraagd de kwestie in behandeling te nemen. In de praktijk gaat het in de meeste gevallen om klachten van ouders van leerlingen. Als sprake is van een klacht, wordt eerst op schoolniveau naar een oplossing gezocht. De leerkracht en vervolgens de directeur gaat met de klager/klaagster in gesprek. Klagers (ouders) worden hierbij eventueel bijgestaan door één van de daartoe beschikbare 'contactpersonen' die op elke Wonderwijs-school aanwezig zijn. Hun taak is om desgewenst de klager de weg te wijzen in de klachtenprocedure. Klagers kunnen eventueel ook een beroep doen op de externe onafhankelijke 'vertrouwenspersoon'. Zij adviseert de persoon die zich tot haar heeft gewend en kan eventueel bemiddelen in het conflict. Als beide partijen niet tot een bevredigende oplossing komen kan een klager alsnog besluiten tot het indienen van een klacht bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs.

3.6 Jaarverslag Sociale Veiligheid Wonderwijs 2021

Wegens Covid-maatregelen zijn de trainingen deskundigheidsbevordering voor interne contactpersonen in het jaar 2021 niet doorgegaan. Wel hebben enkele interne contactpersonen gebruik gemaakt van het aanbod om bij vragen rond casuïstiek, advies te vragen bij de externe vertrouwenspersoon. Ook directeuren maakten gebruik van de mogelijkheid om advies in te winnen wanneer daaraan behoefte was. In totaal is de externe vertrouwenspersoon zes keer benaderd voor advies.

De externe vertrouwenspersoon heeft afgelopen jaar 10 meldingen in behandeling genomen. Er waren minder meldingen van ouders. Een enkele ouder nam contact op met de externe vertrouwenspersoon omdat de regels rond het zogenaamde Snottenbellenbeleid naast de verplichte negatieve Covidtest weerstand en onbegrip opriep.

In februari 2021 heeft de vertrouwenspersoon zichzelf voorgesteld aan de directeuren en de rol van de externe vertrouwenspersoon in relatie tot de wet Sociale Veiligheid en de Arbowetgeving toegelicht. Het voornemen om na de zomervakantie informeel sommige scholen te bezoeken met de directeur af te spreken en samen de wettelijke verplichtingen zoals de klachtregistratie door te nemen, is wederom door de Corona maatregelen, niet doorgegaan. De externe vertrouwenspersoon mag gevraagd en ongevraagd advies vragen of afstemming zoeken met de bestuurders van stichting Wonderwijs. Persoonlijke informatie van melders en klagers mag slechts gedeeld worden na instemming. Er zijn in 2021 geen klachten ingediend.

3.7. Onderwijs en ICT

ICT heeft zijn meerwaarde in het onderwijs de laatste twee schooljaren wel bewezen. Het deed een beroep op de ICT-vaardigheden van medewerkers en was vaak de oplossing om continuïteit te bieden bij het geven van onderwijs.

Er is ook in 2021 geïnvesteerd in ICT om de randvoorwaarden voor het onderwijs en ondersteunende afdelingen verder te optimaliseren. Alle medewerkers hebben een @wonderwijs.nl account in gebruik genomen om eenheid te realiseren, maar ook om te zorgen voor een eenduidige werkwijze op de locaties van Wonderwijs. Alle scholen zijn inmiddels overgegaan naar het werken in de cloud en MOO, waardoor er een flinke stap is gemaakt op dit gebied. Ook is het WIFI-netwerk op veel scholen uitgebreid en/of versneld en wordt er steeds meer en vaker door leerlingen in lessen gebruik gemaakt van devices, met name Chromebooks.

Daarnaast bieden deze ontwikkelingen veel mogelijkheden tot het nemen van de volgende stap, zoals het werken met Single Sign On, het leggen van koppelingen tussen diverse platforms bij het gebruikersvriendelijker maken van de omgeving en het verder beveiligen van de ICT omgeving om risico's uit te sluiten en problemen daarmee voor te kunnen zijn. Hier is in 2021 een start mee gemaakt, in 2022 zullen deze onderdelen worden afgerond.

Daarnaast is ingezet op het trainen van medewerkers. Gebleken is dat er veel verwacht wordt van leerkrachten bij het werken in de cloud en het lesgeven op afstand. De verschillende trainingen worden ook in 2022 vervolgd en het aanbod verder uitgebreid in afstemming met de scholen. Bovendien is het onderwerp Digitale Geletterdheid van kinderen een enorm belangrijk item. Niet voor niets is de verwachting dat het wordt toegevoegd aan het curriculum. Op steeds meer scholen worden stappen gezet om hier planmatig mee aan de slag te gaan door het realiseren van visie op Digitale Geletterdheid, zodat er weloverwogen keuzes kunnen worden gemaakt hoe leerlingen vaardig worden gemaakt op het gebied van Basisvaardigheden, Mediawijsheid, Informatievaardigheden en Computational Thinking. De bovenschoolse ICT'er heeft hierover nauw contact met ICT'ers en directieleden en faciliteert waar nodig en gewenst.

De Algemene Verordening Gegevensbescherming

In het najaar van 2021 is een DPIA (Data Protection Impact Assessment) uitgevoerd inzake het gebruik van Google Workspace. De Functionaris gegevensbescherming heeft vervolgens een advies uitgebracht.

Het advies is hieronder kort samengevat:

- Wees alert op updates en voer deze strikt door.
- Stel ouders op de hoogte van het feit dat Google Workspace wordt gebruikt voor onderwijsdoeleinden.
- Stel ouders (in augustus 2022 en daarna jaarlijks) in de gelegenheid om akkoord te gaan met het gebruik van Google Workspace.
- Schaf geen betaalde versie van Google Workspace aan, omdat het zeer prijzig is en we als scholen van Wonderwijs het meeste binnen de beveiligde omgeving van MOO werken.
- Niet over te gaan naar inlognamen met codes, omdat juist op een basisschool persoonlijke benadering heel belangrijk is voor kinderen.
- Sluit een verwerkersovereenkomst af met Google.

3.8. Inhaal en Ondersteuningsprogramma's

Een negental Wonderwijsscholen maakt gebruik van de subsidie Inhaal- en Ondersteuningsprogramma's met als doel leerlingen die vanwege de scholensluiting een leervertraging hebben opgelopen te kunnen ondersteunen. Een op maat aanbod wordt ingezet tot eind 2021. Alle scholen hebben hun programma's uitgevoerd en deze gelden ingezet conform de subsidieaanvraag. De verantwoording van deze subsidie heeft inmiddels plaatsgevonden.

3.9. Bestuursakkoord en Prestatiebox

Ook in 2021 zijn middelen ontvangen in het kader van de prestatiebox. Tot 1 augustus waren deze middelen bedoeld voor:

1. talentontwikkeling door uitdagend onderwijs
2. een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering
3. professionele scholen
4. doorgaande ontwikkelijnen

Vanaf 1 augustus 2021 is een gedeelte van deze middelen toegevoegd aan de lumpsum en een gedeelte via een specifieke regeling voor professionalisering en begeleiding starters en schoolleiding.

In 2021 zijn de volgende onderdelen van het Bestuursakkoord gerealiseerd.

- Afstemming tussen voorschoolse voorziening en het onderwijs is verder geoptimaliseerd. Binnen de IKC's wordt nauw samengewerkt en worden de leerlijnen op elkaar afgestemd. Op één school wordt gewerkt met een peuter/kleutergroep.
- Samenwerking met het VO is geïntensiveerd.
- Geïnvesteed in de verbetering van de basiskwaliteit van de scholen. Scholing in het Wonderwijs leerlab is hierop afgestemd.
- Aanbod in het Wonderwijsleerlab is verruimd (o.a. waarderende gespreksvoering, slimme kleuters, coachen met de camera).
- Visitatieteam is geschoold en de eerste visitaties hebben in 2021 plaatsgevonden.
- Scholen zetten ICT en nieuwe methodes in om het leren leren van kinderen te stimuleren. Dit geeft de kinderen een basis om hun talenten te ontdekken en verder te ontwikkelen.
- Schooldirecteuren zijn geregistreerd in het schoolleidersregister PO.
- Bestuurlijke visitatie heeft in 2021 plaatsgevonden. De herstelopdracht is uitgevoerd en afgerond.
- Er zijn twee starterscoaches aangesteld.
- Formatie van de schoolopleiders is uitgebreid en mentoren zijn getraind voor het begeleiden van studenten.

3.10 Onderwijsachterstanden

De middelen voor onderwijsachterstanden worden aan de basisscholen toebedeeld die hiervoor aangewezen zijn op basis van de weging van de CBS-cijfers. Dit betreft voor onze situatie de Abacus, de Okkernoot en Stap voor Stap. Deze middelen worden met name ingezet om het onderwijsaanbod voor kinderen met taalachterstanden te versterken.

3.11 Ouderbetrokkenheid

Het thema Ouderbetrokkenheid heeft veel aandacht binnen Wonderwijs.

Een werkgroep van directeuren werkt samen met Peter de Vries (www.peterdevries.nu) om Ouderbetrokkenheid meer handen en voeten te geven. In het najaar van 2021 zijn de directeuren geënthousiasmeerd om werk te maken van Ouderbetrokkenheid. Vervolgens heeft een denktank van directeuren, ouders en leerkrachten een visie op Ouderbetrokkenheid geformuleerd die leidend is voor een school-specifieke visie op Ouderbetrokkenheid. In 2022 brengen de scholen de staat van Ouderbetrokkenheid in beeld m.b.v. een vragenlijst. Een rapportage met bevindingen volgt. Deze rapportage geeft aanleiding voor een maatwerk scholingstraject Ouderbetrokkenheid van schoolteams.

4. Personeel

4.1. Strategisch personeelsbeleid

Het strategisch personeelsbeleid maakt onderdeel uit van het Koersplan van Wonderwijs. Belangrijk daarbij is dat onze kernwaarden, vertrouwen, respect, eigenaarschap, verbinding en professionaliteit, tot uiting komen in alles wat we doen, zowel in ons onderwijs als in ons HR-beleid. Het Koersplan “Wonderwijs verwondert! Samen groeien in uitdagend onderwijs” legt de basis voor het strategisch personeelsbeleid binnen Wonderwijs. Bij het opstellen zijn alle medewerkers betrokken geweest.

Bij het voeren van strategisch personeelsbeleid zijn de verwachte interne en externe ontwikkelingen van belang. Een externe ontwikkeling is het personeelstekort dat nu door het NPO extra nijpend is geworden. Door het maken van een meerjarenpersoneelsplanning in relatie tot de ontwikkelingen van de leerlingenaantallen hebben we een goed beeld van de verwachte personele behoefte. Om te voorkomen dat er een tekort aan medewerkers ontstaat willen we onder andere Pabo-studenten “binden en boeien” zodat zij na het afstuderen bij Wonderwijs komen werken. Daarnaast bieden we een aantal zij-instromers de mogelijkheid hun onderwijsbevoegdheid voor het primair onderwijs te behalen. Ook heeft Wonderwijs de mogelijkheid geboden en gefaciliteerd om een aantal onderwijsassistenten de PABO opleiding te laten volgen. Daarnaast vinden wij het vooral belangrijk ons eigen personeel aan ons te blijven binden door een goede werkgever te zijn. Dit doen we onder andere door medewerkers kansen te bieden zich verder te ontwikkelen, door een passende stijl van leidinggeven en door medewerkers te faciliteren. Ook zoeken we naar mogelijkheden voor extra secundaire arbeidsvoorwaarden, zoals de cafetariaregeling.

Overige externe ontwikkelingen die wij nauwkeurig volgen zijn de wijzigingen in de bekostiging, de Cao-afspraken en de wijziging in wetgeving zoals de Wet Werk en Zekerheid (WWZ).

Interne vraagstukken die een strategische aanpak van het personeelsbeleid noodzakelijk maken zijn onder andere professionalisering en duurzame inzetbaarheid. Het strategisch personeelsbeleid wordt in werkgroepen samen met directeuren, leerkrachten en evt. leden van de GMR verder ontwikkeld. Na advies van de gezamenlijke directeuren in het Directie Overleg wordt een

beleidsstuk ter instemming of advies voorgelegd aan de GMR. Nadat deze is verleend neemt het College van Bestuur een definitieve beslissing. Via de mail, SharePoint en de nieuwsbrief wordt iedereen op de hoogte gebracht van nieuw beleid. De directeur is verantwoordelijk voor de implementatie op de school en kan daarbij ondersteund worden door HR. Indien nodig wordt scholing of een extra instructie verzorgd.

Het strategisch personeelsbeleid wordt voortdurend afgestemd op de onderwijskundige visie en de opgaven waar de scholen voor staan. De onderwijs- en de ondersteuningsbehoefte van de leerling is bepalend voor het dagelijks handelen van de leerkracht. Het onderwijs op de scholen wordt steeds meer flexibel georganiseerd. Leerlingen worden vaak niet meer begeleid door één leerkracht maar door meerdere onderwijsprofessionals zoals leerkrachten, onderwijsassistenten en leerkrachtondersteuners. Door naast de leerkrachten andere onderwijsprofessionals in te zetten, kan beter tegemoet gekomen worden aan de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerlingen.

4.1.1. Starten bij Wonderwijs

Voor startende leerkrachten zijn er sinds 2020 twee starterscoaches benoemd. Een starterscoach is een geschoolde coach die de startende leerkracht tijdens de inductiefase coacht. Zij begeleidt de startende leerkracht in zijn professionele, sociale en persoonlijke ontwikkeling. In het begin van de pandemie gingen veel activiteiten en afspraken niet door, maar in 2021 hebben de starterscoaches de draad goed kunnen oppakken en naast individuele begeleiding ook (intervisie-)bijeenkomsten georganiseerd waarin starters elkaar kunnen ontmoeten en van elkaar kunnen leren. Daarnaast zijn er diverse scholingsactiviteiten aangeboden.

4.1.2. Vervanging van leraren

Ondanks dat het ziekteverzuim van Wonderwijs is afgenomen, is de vervangingsvraag het afgelopen jaar erg groot geweest. Door alle maatregelen rondom Covid waardoor medewerkers in quarantaine moesten of niet voor de klas mochten bijvoorbeeld na 28 weken zwangerschap, was de behoefte aan vervangers erg groot. Tot aan de zomervakantie konden we daar nog goed in voorzien. Doordat we over extra subsidie beschikten (Extra Hulp voor de Klas) zijn we direct in januari begonnen extra personeel aan te trekken. Deze mensen zijn na de zomer grotendeel ingezet voor het NPO.

Wonderwijs beschikt over een eigen invalpool met leerkrachten met een vaste betrekkingssomvang. Deze werden voorgaande jaren vooral ingezet op kortdurende vervangingen en voor langdurige vervangingen maakten we gebruik van de losse schil van Ippon. Doordat veel mensen nu zijn ingezet op het NPO en de losse schil daardoor erg klein is geworden, worden onze vaste poolers nu veel ingezet op langdurige vervangingen. Daardoor zijn er steeds minder mensen beschikbaar voor kortdurende ongeplande vervangingen. We moesten daardoor steeds creatiever worden in het

zoeken naar oplossingen. Er is het afgelopen jaar vaak een beroep gedaan op collega's om extra te werken, op de extra mensen die waren aangenomen voor de NPO en op (LIO-) stagiairs, onderwijsassistenten en leraarondersteuners om te voorkomen dat klassen naar huis moesten worden gestuurd.

4.1.3. Gesprekkencyclus en beoordelingsregeling

In 2020 is door een werkgroep bestaande uit directeuren, leerkrachten en HR een nieuwe gesprekkencyclus tot stand gebracht. Vanuit de kernwaarden staat in de nieuwe gesprekkencyclus het persoonlijk leiderschap centraal. Persoonlijk leiderschap gaat over het aansturen van jezelf, zelf de leiding nemen in je leven. De gesprekkencyclus richt zich vooral op ontwikkeling en de gesprekken die gevoerd worden, zijn gebaseerd op de methode van het waarderend onderzoeken.

Door de pandemie heeft het enige tijd geduurd voordat er scholing kon worden georganiseerd voor alle leidinggevende in het voeren van waarderende gesprekken. Hiermee is in het najaar van 2021 begonnen en inmiddels zijn alle scholingsdagen afgerond. In de tweede helft van het schooljaar 2021-2022 zijn voor alle deelnemers een aantal digitale intervisiebijeenkomsten gepland om ervaringen te delen en van elkaar te leren.

4.1.4. Cafetariaregeling

Wonderwijs bood medewerkers al enige jaren de mogelijkheid om gebruik te maken van een fietsregeling. Door de opkomst van de e-bike werd de behoefte om deze regeling uit te breiden steeds groter. In de nieuwe cafetariaregeling zijn ook andere vragen meegenomen. Het is nu mogelijk om, in ruil voor verlaging van het brutoloon, een onbelaste vergoeding te ontvangen voor:

- De kosten van lidmaatschap van een vakbond
- Een (elektrische) fiets die gebruikt wordt voor woon-werkverkeer
- Een laptop
- Reiskosten in verband met woon-werkverkeer

4.1.5. Schoolleidersopleiding

Ook in het schooljaar 2021-2022 zijn weer twee leerkrachten in de gelegenheid gesteld de schoolleidersopleiding te volgen op kosten van Wonderwijs. Eén van hen kon meteen doorstromen naar de opleiding vakbekwaam.

4.2. Personeel in beeld (cijfers)

Het personeelsbestand van Wonderwijs is als volgt opgebouwd:

Personeelssterkte per leeftijdscategorie												
	Totaal	Leeftijd cohort										
		0/19	20/24	25/29	30/34	35/39	40/44	45/49	50/54	55/59	60/64	>= 65
Aantal Personen	397	3	30	49	50	48	57	37	42	42	29	10
Bezetting (wtf)	282,6383	1,2000	25,0849	37,9700	36,8823	31,6401	38,7835	23,8439	28,4110	32,2597	19,1912	7,3717

De verhouding vrouw/man: 329 vrouwen en 68 mannen. In onderstaande tabel een uitsplitsing naar parttime en fulltime.

Personeelssterkte per geslacht				
Geslacht		Totaal	Fulltime	Parttime
Vrouw	Aantal Personen	329	40	289
	Bezetting (wtf)	226,4407		
Man	Aantal Personen	68	29	39
	Bezetting (wtf)	56,1976		

Personeelssterkte per arbeidsrelatie				
Type aanstelling		Totaal	Fulltime	Parttime
Vaste aanstelling	Aantal Personen	325	62	263
	Bezetting (wtf)	224,6537	60,3675	164,2862
Tijdelijke uitbreiding	Aantal Personen	67	4	63
	Bezetting (wtf)	11,6084	0,7000	10,9084
Vervangingscontract	Aantal Personen	4	1	3

	Bezetting (wtf)	3,3249	1,0292	2,2957
Tijdelijke aanstelling	Aantal Personen	70	8	62
	Bezetting (wtf)	40,6763	8,0000	32,6763
Addendum*	Aantal Personen	4	0	4
	Bezetting (wtf)	1,7500		1,7500
Gepensioneerd	Aantal Personen	1	0	1
	Bezetting (Wtf)	0,6250		0,6250

*Een addendumovereenkomst is een aanvulling en/of uitbreiding op een bestaande arbeidsovereenkomst.

Personeelssterkte per functiegroep				
Functiegroep		Totaal	Fulltime	Parttime
Leraar L10	Aantal Personen	248	45	203
	Bezetting (wtf)	176,8662		
Leraar L11/LB	Aantal Personen	64	11	53
	Bezetting (wtf)	45,7074		
Administratief personeel	Aantal Personen	6	0	6
	Bezetting (wtf)	3,1766		
Onderwijsassistent B	Aantal Personen	18	2	16
	Bezetting (wtf)	13,2222		
Conciërge	Aantal Personen	10	1	9
	Bezetting (wtf)	6,9600		
Onderwijsassistent C	Aantal Personen	4	0	4
	Bezetting (wtf)	2,5000		
directeur D13	Aantal Personen	8	6	2
	Bezetting (wtf)	6,9103		

Overig OOP uitvoerend	Aantal Personen	6	1	5
	Bezetting (wtf)	3,6353		
directeur D12	Aantal Personen	6	2	4
	Bezetting (wtf)	4,9375		
Onderwijsassistent A	Aantal Personen	11	0	11
	Bezetting (wtf)	6,2058		
Lerarenondersteuner	Aantal Personen	12	1	11
	Bezetting (wtf)	7,8000		
HRM	Aantal Personen	3	0	3
	Bezetting (wtf)	2,0000		
Orthopedagoog	Aantal Personen	3	0	3
	Bezetting (wtf)	2,3000		
Vakleerkracht L10	Aantal Personen	1	0	1
	Bezetting (wtf)	0,2170		
Beleids- /stafmedewerker	Aantal Personen	1	1	0
	Bezetting (wtf)	0,2000		

De drie orthopedagogen worden door Wonderwijs gedetacheerd bij het samenwerkingsverband PassendWijs regio Overbetuwe/Lingewaard. Het overig OOP uitvoerend betreft de medewerkers van het bestuurskantoor.

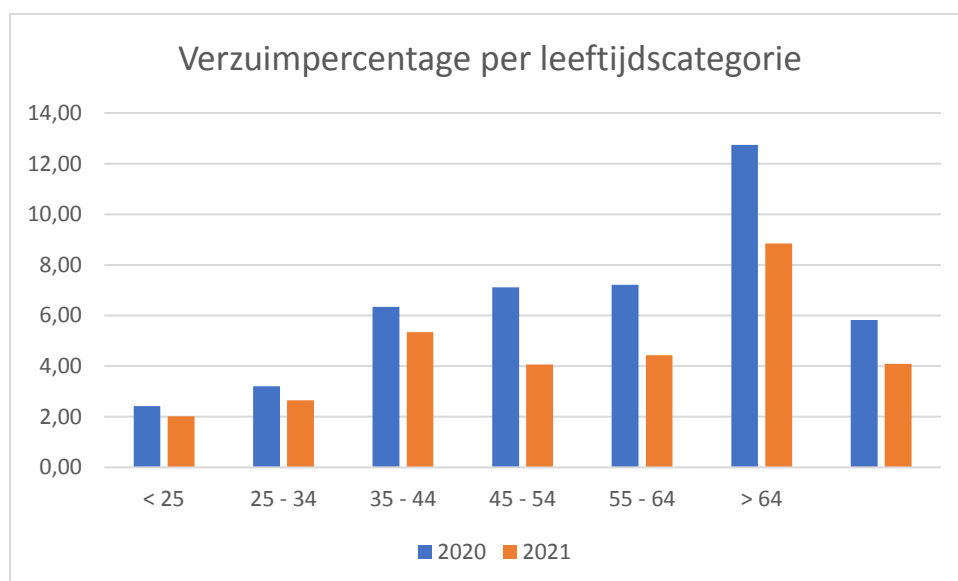
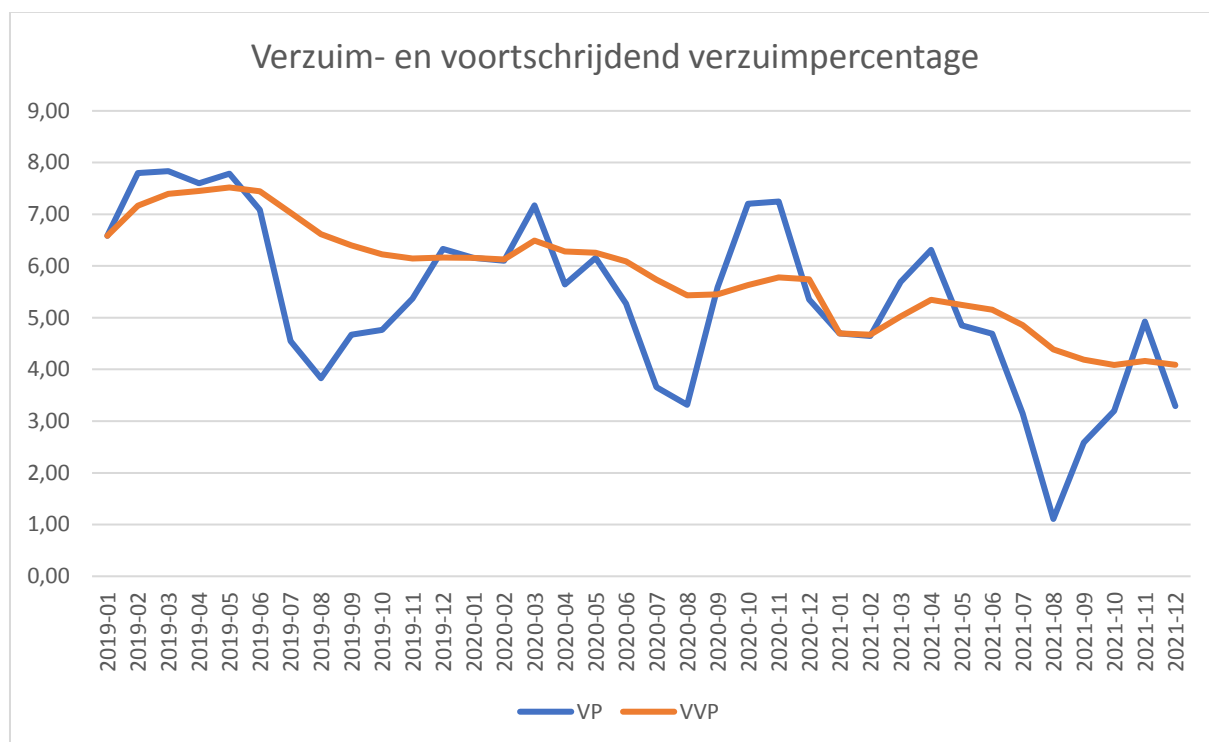
4.3. Verzuimpreventie en ziekteverzuim

De laatste jaren is er erg veel aandacht geweest voor verzuimbeleid en verzuimpreventie. Het ziekteverzuim is de laatste jaren gedaald tot onder het landelijk gemiddelde. Sinds begin 2021 werken we samen met een zelfstandig werkende bedrijfsarts en een zelfstandig werkende arbeidsdeskundige die als verlengde arm werkt, omdat in het merendeel van de ziekteverzuimsituaties niet-medische zaken de oorzaak zijn van het verzuim. De arbeidsdeskundige vervult een adviserende en ondersteunende rol naar zowel de medewerker als de leidinggevende.

We zetten veel vaker een interventie in om te voorkomen dat medewerkers uitvallen of om het verzuim te verkorten. In 2021 hebben alle leidinggevenden een tweetal verzuimtrainingen gevolgd.

De verzuimcijfers van de scholen zijn dagelijks beschikbaar. De verzuimcijfers worden 1x per 4 maanden besproken met de directeuren en Raad van Toezicht (zijn opgenomen in de MARAP).

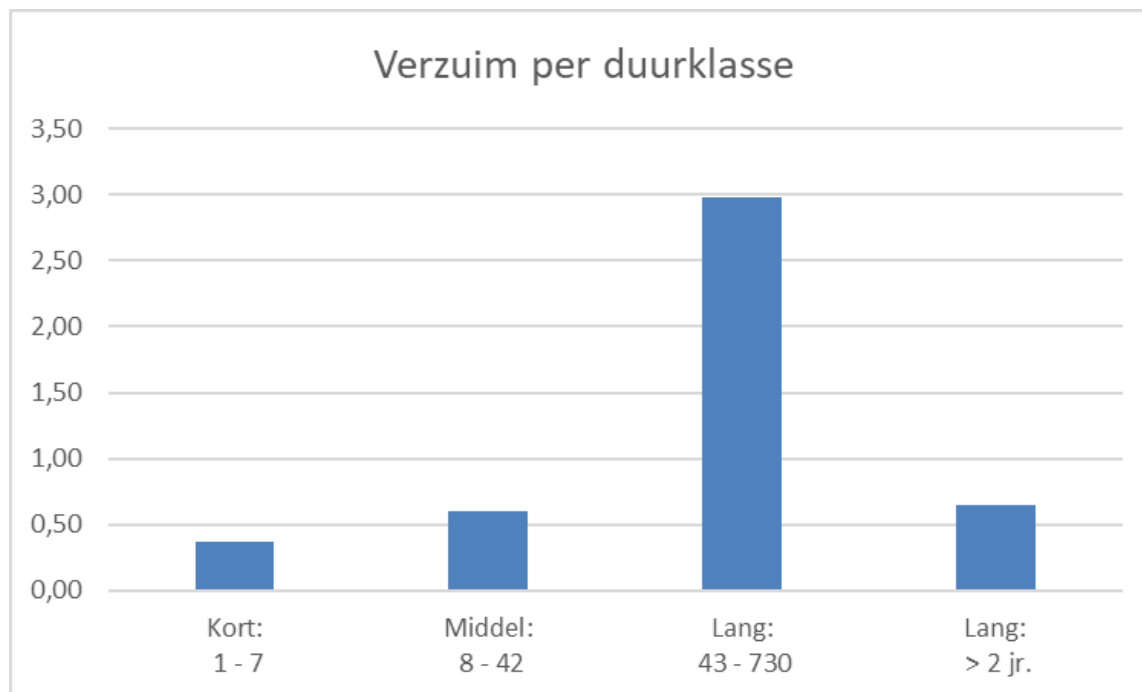
Wonderwijs is per 1 januari 2021 volledig eigenrisicodragers geworden voor vervangingen. Niet alleen levert dit een besparing op, maar het biedt ook meer mogelijkheden om medewerkers op een andere manier te ondersteunen.

In bovenstaand overzicht is te zien dat het verzuimpercentage in alle leeftijdscategorieën is gedaald. De leeftijdscategorie ouder dan 64 heeft het hoogste verzuimpercentage, maar daarbij

moet opgemerkt worden dat dit ook de kleinste groep is, waardoor een paar ziekmeldingen al gauw leiden tot een hoog verzuimpercentage.

De meldingsfrequentie lag in 2021 op 0,73 en daarmee een stuk lager dan in 2020 toen de meldingsfrequentie 1,03 was.

4.4. Subsidieregeling Extra Hulp voor de Klas

In januari 2021 is Wonderwijs aangesloten bij de RAP-regio Achterhoek/Liemers (Regionale Aanpak Personeelstekort) i.v.m. de mogelijkheid om de subsidie Extra Hulp voor de Klas (EHK) aan te vragen. We zijn vervolgens direct gestart met de werving van nieuw personeel. In eerste instantie om te ondersteunen bij de noodopvang en later om medewerkers te vervangen die in quarantaine moesten. Verder is de subsidie gebruikt om leerkrachten te ondersteunen en met groepjes kinderen te werken en ook om alles goed te organiseren. Dit zien we terug in de totale bezettingscijfers. De EHK-subsidie is verlengd t/m 31 december 2021. Gemiddeld hebben we 7,45 fte per maand ingezet op deze subsidie. Omdat de subsidie nog niet volledig benut is, kunnen we deze middelen ook nog in 2022 inzetten.

4.5. Verantwoording werkdruk

In het regeerakkoord van najaar 2017 is voor het eerst aandacht besteed aan de hoge werkdruk in het primair onderwijs. In 2021 bedroeg het bedrag per leerling € 251,38. Het totaal ontvangen bedrag voor het kalenderjaar 2021 bedraagt € 953.881. In de teams op de scholen is besloten hoe zij de middelen op schoolniveau willen inzetten.

Vrijwel alle beschikbare middelen zijn besteed aan personele inzet. De personele inzet betrof met name extra ondersteuning, het vervangen van leerkrachten voor het doen van administratieve werkzaamheden en de inzet van vakleerkrachten. De uitgaven voor professionalisering betrof in- en externe scholing.

4.6. Uitkeringen na ontslag

Wonderwijs begeleidt, overeenkomstig de regels van goed werkgeverschap en van het Participatiefonds, medewerkers die werkloos worden bij de oriëntatie op hun verdere loopbaan en bij het vinden van een nieuwe baan. De medewerker heeft in overleg met de werkgever keuzevrijheid hoe deze faciliteit wordt ingericht. In 2021 heeft zich een dergelijke situatie niet voorgedaan.

4.7. Aansluiting bij het Participatiefonds

Wonderwijs is aangesloten bij het Participatiefonds. Eventuele uitkeringsverplichtingen die ontstaan na beëindiging van een arbeidsovereenkomst middels een vaststellingsovereenkomst of demotie worden verhaald op het Participatiefonds. Dit geldt ook voor eventuele uitkeringsverplichtingen na afloop van ziektevervangingen. Er was in 2021 sprake van 2 eigen wachtgelders in het kader van de regeling wachtgeld PO. Een hiervan is beëindigd wegens het vinden van een passende werkkring door betrokken en de andere wachtgelder hebben we tijdelijk herbenoemd en deze heeft in de loop van 2021 gebruik gemaakt van het keuzepensioen van het ABP.

5. Huisvesting

Algemeen

Wonderwijs streeft ernaar de scholen zo optimaal mogelijk te huisvesten. De wijze van uitvoering verschilt van school tot school. Elke school geeft binnen de kaders van Wonderwijs invulling aan een eigen (onderwijskundige) concept. Daarnaast spelen de technische staat van het schoolgebouw, het binnenklimaat, de exploitatie en de omgeving een belangrijke rol.

Wonderwijs stemt af op de huidige ontwikkelingen (omgeving, leerlingen, inhoudelijk, IHP gemeentes, etc.). We vinden het belangrijk dat de Wonderwijs-scholen een goede uitstraling hebben, dat het kwalitatief hoogwaardige gebouwen zijn, toekomstgericht, dat ze verduurzaamd zijn en goed zijn onderhouden. Om deze ambities concreter te maken en te vertalen naar de gebouwen zelf is een eigen strategisch huisvestingsplan opgesteld. Het strategisch huisvestingsplan heeft als doel dat Wonderwijs onderbouwd en planmatig haar schoolgebouwen ontwikkelt, beheert en afstemt op de wensen van het gebruik van leerlingen en medewerkers. Dit plan wordt in het voorjaar van 2022 bijgesteld.

Om ervoor zorg te dragen dat we zo goed mogelijk uitkomen met de beschikbare middelen is het van groot belang om planmatig te werk te gaan. Dit gebeurt aan de hand van de Duurzame Meer Jaren Onderhouds Plannen (DMJOP's). Deze plannen zijn in 2021 bijgesteld. Deze bijstelling gebeurt op basis van scholenbezoeken, ontwikkelingen rondom de betreffende scholen, mogelijke gewijzigde wet- en regelgeving en mogelijke wijzigingen in het ambitieniveau van Wonderwijs.

Nieuwbouw

Bij nieuwbouw zien we het als een uitdaging om de huisvesting zo flexibel en duurzaam mogelijk te bouwen dat deze ook in de verdere toekomst geschikt blijft voor vernieuwende onderwijs-concepten, maar ook breder en op andere momenten dan alleen voor onderwijs kan worden ingezet. Projecten worden hierdoor steeds complexer, doordat met steeds meer partijen (o.a. kinderopvangorganisaties) wordt samengewerkt. De complexiteit van deze projecten zit vooral in het maken van goede onderlinge contractafspraken. Getracht wordt hierin zoveel mogelijk standaards te ontwikkelen, waardoor de beheersbaarheid in de toekomst wordt geborgd. Als gevolg van de toenemende druk op de bouwbudgetten wordt - met de gemeente en markt - onderzocht of andere aanbestedingsvormen mogelijkheden bieden om kwalitatief goede en betaalbare scholen te kunnen blijven bouwen.

Leegstand

Scholen van Wonderwijs die de afgelopen jaren te maken hebben (gehad) met een terugloop van het aantal leerlingen krijgen automatisch te maken met lokalen die niet direct meer ingezet hoeven te worden voor een groep leerlingen (leegstand). Tot op heden zijn deze ruimtes anders ingezet, zoals bijvoorbeeld de inhuizing van peuterwerk. Ook komt het voor dat een school de ruimte anders gebruikt, bijvoorbeeld als bibliotheek of voor medegebruik.

Afgelopen jaar is in samenspraak met de gemeenten gekeken naar de afspraken met betrekking tot medegebruik en verhuur. Per school wordt een plan gemaakt op welke wijze met de leegstand moet worden omgegaan.

Deze afspraken zijn onderdeel van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) van de gemeenten.

Ontwikkelingen

De belangrijkste (toekomstige) ontwikkelingen op het gebied van huisvesting en facilitaire zaken die van invloed zijn op het beleid zijn:

- Covid-19: Wonderwijs is gestart met voorbereidende werkzaamheden t.b.v. het aanvragen van subsidie voor het verbeteren van het binnenklimaat (ventilatie) en verduurzamen (SUVIS). De uitvoering hiervan vindt plaats in 2022.
- Krimp en groei bij verschillende scholen: Volgend jaar zal het Strategisch huisvestingsplan verder worden uitgewerkt om voor de betreffende scholen een plan op te stellen voor de toekomst.

- De geplande nieuwbouw van enkele scholen; er zal beleid worden ontwikkeld om scholen duurzaam, flexibel en toekomstgericht te bouwen.

5.1. Beheer en onderhoud

Veiligheid

Vorig jaar is een preventiemedewerker gestart om de directeuren te ondersteunen bij het maken van hun Risico Inventarisaties. Deze zijn dit jaar afgerond en vertaald naar plannen van aanpak. Dit jaar zijn punten die aandacht behoeven opgepakt. Met name het veiliger maken van de speelpleinen heeft veel aandacht gekregen.

Duurzaamheid

Het beleid van de overheid is erop gericht in de toekomst zo min mogelijk fossiele brandstoffen te gebruiken om in de energiebehoefte te voorzien. De nieuw te bouwen scholen dienen BENG (bijna energie neutraal) en in de toekomst zelfs ENG (energie neutraal) gebouwd te worden en zullen geen aansluiting op het gasnet meer krijgen. Bij bestaande schoolgebouwen dienen maatregelen genomen te worden om ook hier de energiebehoefte te verlagen. Het verduurzamen van gebouwen en het verbeteren van het binnenklimaat is inmiddels opgenomen in ons strategisch huisvestingsplan (conceptversie) en duurzame meerjarenonderhoudsplanningen (DMJOP's). Binnen de financiële mogelijkheden wordt zo duurzaam mogelijk vervangen en gebouwd, denk hierbij aan het toepassen van Ledverlichting, cv-installatie met Hr-ketels, isolatie maatregelen, etc.

Voorziening onderhoud

De hoogte van de beginbalans voorziening onderhoud was op 1 januari € 1.932.250. Hier is een dotatie van € 385.250 aan toegevoegd. In deze periode is er € 243.438 uitgegeven. Het saldo komt hiermee op € 2.074.062. Uitgaven: herinrichting plein bij De Abacus (staat deels subsidie tegenover), NEN3140 keuringen, toiletrenovaties, vervangen keuken bij De Zon, aanbrengen veiligheidsfolie bij de St. Jacobusschool, schilderwerken bij De Abacus, IKC Binnenstebuiten, De Elstar, Sam-Sam, Jacobusschool, Sunte Werfert, Het Sterrenbos, Stap voor Stap en De Okkernoot, vervanging schoonloopmatten Het Sterrenbos en vervangen groepenkast bij De Jacobusschool. De hoogte van deze voorziening lijkt hoog, echter, vanwege de aangekondigde wijziging van de opbouw van de voorziening (op basis van componenten) is de verwachting dat de hoogte van de voorziening nog verder moet toenemen.

Brede scholen

De gemeente Overbetuwe telt vier brede scholen, te weten:

- De Vogeltuyn (Heteren) - Tuin17
- De Kersentuyn (Elst) - 't Startblok
- De Zon - (Elst in de wijk Westeraam) - De Elstar en De Zonnepoort

- De Plataan (Elst) - De Esdoorn

Deze brede scholen kennen verschillende beheerconstructies. Het beheer, onderhoud en exploitatie van deze brede scholen vraagt veel tijd/overleg en brengt hoge kosten met zich mee. In 2019 is in overleg met de gemeente Overbetuwe en participerende schoolbesturen gekeken naar een andere vorm van beheer, onderhoud en exploitatie. De overleggen hebben geresulteerd in een constructie, waarbij de coördinatie is belegd bij de gemeente onder aansturing van een beheerraad, waarin gemeente en de schoolbesturen participeren. Dit jaar heeft de ontvlechting van de Brede Scholen bij Wonderwijs richting de gemeente plaatsgevonden. In het voorjaar van 2022 zal deze constructie worden geëvalueerd om te bezien of we deze willen handhaven.

5.2. Opgeleverde projecten en duurzame ontwikkelingen

Gezonde scholen

Een gezond binnenklimaat op school draagt bij aan een goed leermilieu. Uit onderzoek is gebleken dat landelijk in ca. driekwart van de schoolgebouwen het binnenklimaat niet voldoet. Door de komst van Covid-19 en de mogelijke relatie met ventileren, zijn dit jaar de ventilatiesystemen geoptimaliseerd. Voor scholen die nog niet beschikken over mechanische ventilatie is subsidie aangevraagd (SUVIS) en toegekend. De voorbereidingen voor het uitvoeren van de werkzaamheden zijn in 2021 getroffen zodat deze in 2022 kunnen worden uitgevoerd.

Herinrichting schoolpleinen

Het schoolplein vervult een belangrijke functie als speelplein. Op een goed ingericht schoolplein kunnen kinderen hun energie kwijt en worden ze uitgedaagd om te bewegen, samen op avontuur te gaan, nieuwe spellen te bedenken. Een impuls voor de (her)inrichting van schoolpleinen in het primair onderwijs biedt kinderen meer mogelijkheden om vrij en avontuurlijk buiten te kunnen spelen en bewegen tijdens en na schooltijd in hun eigen buurt.

Vanaf 2019 is een aantal scholen (in samenwerking met educatieve partners) gestart met het vergroenen en herinrichting van de pleinen. Deze ontwikkeling heeft zich ook in 2020 en 2021 verder doorgezet. Dit jaar is beleid ontwikkeld voor het vernieuwen van de schoolpleinen. Er kunnen per jaar drie scholen een aanvraag tot ondersteuning indienen bij het bestuursbureau. Deze ondersteuning bestaat uit een bijdrage van € 30.000 per school en het bieden van ondersteuning bij het maken van de plannen.

5.3. Projecten in uitvoering en voorbereiding

(Ver)nieuwbouw IKC Het Sterrenbos

De gemeenteraad van de gemeente Lingewaard heeft eind februari 2019 een besluit inzake (ver)nieuwbouw van IKC Het Sterrenbos genomen (IHP Lingewaard). De stuurgroep Huisvesting IKC Het Sterrenbos is in de tweede helft van 2019 van start gegaan. De gemeente heeft het bouwheerschap op zich genomen. Het opgestelde afwegingskader geeft aan dat nieuwbouw voor IKC

Het Sterrenbos de economisch meest voordelige optie is. Inmiddels is besloten dat Het Sterrenbos nieuwbouw krijgt.

Renovatie/nieuwbouw Sterrenbos. Wonderwijs heeft de voorkeur uitgesproken voor nieuwbouw op de huidige locatie. Het zogenaamde “vlekkenplan” is gereed en besproken tijdens een online informatieavond met ouders, omwonenden en andere belangstellenden. Momenteel loopt het aanbestedingstraject voor het bureau dat de partners van het IKC gaat begeleiden voor het opstellen van het programma van eisen. Het opstellen van het programma van eisen neemt 4 tot 6 maanden in beslag.

Uitbreiding IKC Binnenstebuiten (voorheen De Boemerang)

IKC Binnenstebuiten kampt ondanks de plaatsing van 4 noodlokalen eind 2017 nog steeds met een (toenemend) ruimtegebrek. In mei 2020 heeft Wonderwijs in samenspraak met kinderopvangorganisatie Zonnekinderen bij de gemeente Lingewaard een onderbouwde aanvraag voor twee lokalen bij IKC Binnenstebuiten ingediend. In 2021 heeft de gemeente hiermee ingestemd. In 2022 wordt hieraan uitvoering gegeven.

5.4. Toekomstige projecten

Uitbreiding De Elstar en de Zonnepoort

Beide scholen zijn, samen met basisschool “de Wegwijzer”, gehuisvest in brede school “De Zon” in wijk Westeraam in Elst. Deze wijk blijft groeien waardoor het ruimtegebrek van zowel het primair onderwijs als het voortgezet onderwijs toeneemt. Momenteel maakt de Elstar gebruik van ruimten van het VO. Deze ruimte heeft het VO vanaf 1 augustus 2022 nodig vandaar dat in overleg met de gemeente Overbetuwe wordt gekeken naar zowel een oplossing op de korte termijn (plaatsen van noodlokalen) als op de langere termijn (permanente nieuwebouw).

(Ver)nieuwbouw SamSam (Oosterhout)

In het concept IHP gemeente Overbetuwe (vaststelling in de loop 2020) is opgenomen, dat basisschool SamSam in Oosterhout in de eerste fase (binnen 4 jaar; gepland in kadernota 2022) in aanmerking komt voor (ver)nieuwbouw

5.5 Inkoopbeleid, duurzaam- en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Dit jaar is, in samenwerking met Verus, een start gemaakt met de vormgeving van het inkoopbeleid, duurzaam- en maatschappelijk verantwoord ondernemen. In 2022 zal dit beleid verder vorm worden gegeven. Hierbij zullen de factoren “verduurzamen” en “maatschappelijk verantwoord ondernemen” prominente plekken in gaan nemen. Dit zowel bij nieuw aan te trekken leveranciers als bij leveranciers waar Wonderwijs al zaken mee doet. Dit betekent automatisch dat deze factoren ook bij alle aanbestedingen worden uitgevraagd.

Voor wat betreft het verduurzamen van de schoolgebouwen is Wonderwijs hier al een aantal jaren mee bezig (aanleg zonnepanelen, bij nieuwbouw en renovatie uitgaan van ENG waar mogelijk, Frisse Scholen Klasse B als uitgangspositie, aanbrengen LED verlichting, aanbrengen isolaties, regelingen optimaliseren, warmteweringen aanbrengen). Op dit moment is het nog te kostbaar om de bestaande gebouwen te voorzien van warmtepompen. Mocht dit de komende jaren haalbaar worden (bijvoorbeeld als subsidies beschikbaar worden gesteld) zal Wonderwijs warmtepompen gaan installeren op haar scholen.

6 Financiën

6.1 Het financieel beleid 2021

Het financieel beleid en beheer zijn geen doel op zichzelf. Financieel beleid en beheer staan ten dienste van het primaire proces en zijn hiermee nauw verweven: ieder inhoudelijk besluit heeft een financiële consequentie en andersom zijn de financiële mogelijkheden kader stellend voor de uitvoering van het inhoudelijk beleid.

De kaders van het financieel beleid (aangegeven in de jaarlijkse begroting) zijn gebaseerd op de besturingsfilosofie en strategische doelstellingen van Stichting Wonderwijs.

Stichting Wonderwijs beschikt over een besturingsfilosofie waarin onder andere is aangegeven dat de verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie liggen en het management van de scholen zich primair richt op haar hoofdtaak, te weten het verzorgen van kwalitatief goed onderwijs zonder daarbij afbreuk te doen aan de rand voorwaardelijke integraliteit. Daarnaast past de omvang van het bestuurskantoor bij de grootte van de organisatie en er wordt gestreefd naar een ondersteuning/dienstverlening van een hoogwaardige kwaliteit.

Algeheel beeld interne beheersing: constatering door externe accountant tijdens de jaarlijkse interim controle: Uw interne beheersing is van voldoende niveau.

Ten opzichte van 2020 zijn in de processen verbeteringen zichtbaar. In 2021 is o.a. het handboek AO/IB opgesteld en zijn de bankrekeningen bij de ING- bank opgeheven. Ook heeft een steekproef AVG door de Lumengroep plaatsgevonden.

Wij zien ook dat sprake is van een steeds verdere integratie van strategie in de management-rapportages. Dit is van belang om de organisatie in de goede richting te krijgen of te houden. Aanvullend helpt dit om te kunnen voldoen aan de doelmatigheidsvragen die gesteld worden vanuit de politiek en de Inspectie van het Onderwijs.

Wij constateren dat de Raad van Toezicht maatregelen neemt wanneer niet integer gehandeld wordt. Ook is duidelijk dat belang gehecht wordt aan interne beheersing door de leiding van Wonderwijs. Dit blijkt onder andere uit de mate waarin de raad van toezicht betrokken is bij

de financiële planning en bewaking. (bron: *Management letter 2021, definitieve versie d.d. 16 december 2021, Flynth adviseurs • accountants*)

6.2 Planning & controle

De planning- & control cyclus (P&C cyclus) van Stichting Wonderwijs kent de onderstaande onderdelen:

- het strategisch beleidsplan;
- het jaarplan;
- risicoanalyse/risicomanagement (d.m.v. een risicoworkshop);
- meerjarenbegroting;
- jaarbegroting;
- tussentijdse verantwoording (o.a. Marap);
- interim-controle;
- jaarverslag (bestuursverslag en jaarrekening inclusief toekomstplan).

6.2.1 Meerjarenbegroting (MJB)

De MJB biedt ruimte om op basis van het ‘Koersplan 2020-2024’ zaken te initiëren en te implementeren. De financiële positie van Wonderwijs is ruim voldoende en biedt speelruimte om toekomstige ontwikkelingen tijdig op te kunnen vangen.

De MJB is ten behoeve van Stichting Wonderwijs opgesteld voor een periode van vijf jaar (2022-2026). De uitgangspunten die zijn gehanteerd bij het opstellen van de meerjarenbegroting vormen ieder jaar onderwerp van beoordeling en kunnen jaarlijks worden bijgesteld. Er is rekening gehouden met het terugdringen van de personele lasten, onderwijsinnovatie en (op dit moment bekende) wijzigingen in wet- en regelgeving en de bekostiging van het Rijk. De definitieve invoering van de vereenvoudiging van de huidige bekostiging o.b.v. schooljaar per 01-01-2023 is inmiddels een feit. De voornaamste aanpassing ten opzichte van de huidige methode is dat alle bekostiging op kalenderbasis zal worden vastgesteld. En dat die dan uitgaat van een vast bedrag per school en per leerling. De verdeling tussen onderbouw en bovenbouw zal komen te vervallen eveneens de GGL. Het ministerie heeft per 22-10-2020 voor deze wijziging een berekeningsmodel beschikbaar gesteld. Omdat dit zeer voorlopige gegevens betreft is er bij het opstellen van deze begroting met de voorstellen geen rekening gehouden. (bron: *Begroting 2022 in een meerjarenperspectief 2022-2026*)

6.2.2 Jaarbegroting

Daar waar de meerjarenbegroting een financiële trendmatige focus heeft, is de jaarbegroting een expliciete koppeling tussen doelstellingen van Stichting Wonderwijs en financiële middelen binnen

één begrotingsjaar. De investeringsbudgetten op schoolniveau zijn gericht op het realiseren van de geformuleerde doelen. De verantwoording hiervan vindt drie keer per jaar in de Marap plaats (begroot versus realisatie per kostenplaats).

6.2.3 Tussentijdse verantwoording

Het College van Bestuur heeft door middel van voortgangsrapportages en Maraps (trialrapportage) verantwoording afgelegd aan de Raad van Toezicht. In het financieel deel van de Marap is standaard een prognose van het resultaat van het lopende jaar opgenomen.

6.2.4 Interim controle

In de P&C-cyclus is opgenomen dat deze controle door de externe accountant jaarlijks in het laatste kwartaal wordt uitgevoerd. Onze huisaccountant Flynth heeft in het najaar 2021 de jaarlijkse interim-controle uitgevoerd. Het rapport, 'managementletter (ML)' geheten, wordt met zowel het College van Bestuur als controller en de Financiële Commissie van de interne toezichthouder besproken. De hierin aangegeven aanbevelingen en risico's worden, zoals hierboven aangegeven, in de Marap opgenomen en gemonitord. Zie ook 7 (Risico's en risicobeheersing).

Bij de interim-controle 2021 is wederom aandacht besteed aan de processen m.b.t. personeel, administratie en verslaglegging, inkoop en betalingsverkeer, ICT, fiscaliteiten en rechtmatigheid.

6.2.5 Jaarverslag

Het sluitstuk van de PDCA-cyclus is het bestuursverslag en de jaarrekening (het jaarverslag). Met behulp van dit document wordt in- en extern integraal verantwoording afgelegd aan alle belanghebbenden.

De continuïteitsparagraaf geeft inzicht in de ontwikkelingen op het gebied van personeel, leerlingen en financiën. Voor verschillen tussen de begroting en de realisatie op het gebied van financiën wordt verwezen naar de financiële toelichting op de jaarrekening.

6.3 Europese aanbesteding

Er is een start gemaakt met de Europese aanbesteding ICT.

6.4 Continuïteitsparagraaf (incl. meerjaren begroting)

De meerjarenbegroting 2022-2026 is gebaseerd op het OCW-voorschrift jaarverslaggeving voor de sector Primair Onderwijs en op de uitgave Bekostigingsstelsel Basisonderwijs, programma's van eisen voor het jaar 2022.

De totale bekostiging van het Ministerie van OCW bestaat uit een aantal verschillende budgetten, zoals lumpsumvergoeding “Personeel” en de lumpsumvergoeding “Materiële instandhouding”. Sommige vergoedingen c.q. budgetten hebben het karakter van een kalenderjaarvergoeding, andere een schooljaarvergoeding. Vanaf 1 januari 2023 worden de vergoedingen verstrekt op kalenderjaar (lees hier meer over hieronder). De kaders voor deze afspraken zijn vastgelegd in de ‘Kaderbrief begroting 2022 en meerjarenbegroting 2022-2026’.

Wonderwijs heeft als doelstelling om beschikbare middelen zoveel mogelijk ten goede te laten komen van het onderwijs. De vereisten met betrekking tot de omvang van de algemene reserve van de scholen zijn vanaf januari 2021:

- De reserve van iedere school is gemiddeld over drie jaar minimaal € 0;
- Ten aanzien van de jaarlijkse begrotingen worden overschrijdingen zonder voorafgaande toestemming niet toegestaan. Indien de begroting van een school negatief sluit is hiervoor, na argumentatie van de schooldirecteur, toestemming verleend door het College van Bestuur.
- Budgetbewaking is een verantwoordelijkheid van de schooldirecteuren. Het College van bestuur toetst op basis van ontvangen rapportages van het administratiekantoor.
- Het opheffen van niet-efficiënte situaties in de huisvesting van scholen (met name leegstand) is op onderwijskundige en materiële gronden een continu aandachtspunt.

(bron: Begroting 2022 in een meerjarenperspectief 2022-2026)

Relatie tussen de ontwikkeling fte's en leerlingen vanaf het boekjaar 2021: Stichting Wonderwijs (bron: Capisci, MJB 2022-2026 behalve voor 2021)					
	2021	2022	2023	2024	2025
Formatie van scholen (OP en OOP)	266,6	249,4	234,0	216,6	210,8
Formatie eigen Vervangingspool	10,5	14,5	14,4	13,7	12,8
Formatie bestuur	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Formatie bestuurskantoor	6,3	6,1	5,9	5,7	5,7
Formatie bovenschools (incl. 1,40 fte ortho's)	4,8	4,8	4,6	4,6	4,7
Totale formatie in fte's (gemiddeld)	289,8	276,4	260,5	242,2	235,6
Leerlingenontwikkeling (bron: Begroting 2022 voor 2022 e.v. Marap 3-2021 voor 2021)	3770	3896	3875	3827	3753
Verhouding fte/leerling ¹	13,01	14,10	14,87	15,80	15,93
Verhouding (school OP/OOP: aantal lln.)	14,14	15,62	16,66	17,67	17,80

¹ is formatie van totaal/aantal leerlingen

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat er ruim 15 leerlingen per personeelslid zijn.

Balans 31 december	Jaarrekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Alle bedragen x € 1.000	2021	2022	2023	2024	2025
Activa					
Materiële vaste activa	2.713	2.713	2.713	2.713	2.713
Gebouwen en terreinen	293	293	293	293	293
Financiële vaste activa	19	19	19	19	19
Totaal vaste activa	3.025	3.025	3.025	3.025	3.025
Voorraden	0	0	0	0	0
Vorderingen	1.252	1.252	1.252	1.252	1.252
Effecten	0	0	0	0	0
Liquide middelen	9.945	8.805	8.661	8.357	8.126
Totaal vlottende activa	11.197	10.057	9.913	9.609	9.378
Balans 31 december	Jaarrekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Totaal activa	14.222	13.082	12.938	12.634	12.403
Passiva	2021	2022	2023	2024	2025
Eigen vermogen	9.320	8.180	8.036	7.732	7.429
Voorzieningen	2.394	2.394	2.394	2.394	2.394
Langlopende schulden	0	0	0	0	0
Kortlopende schulden	2.508	2.508	2.508	2.508	2.508
Totaal passiva	14.222	13.082	12.938	12.634	12.403

Toelichting op de balans m.b.t. de continuïteitsparagraaf 2022-2025

Materiële vaste activa (MVA)

Het uitgangspunt voor de balanspositie vanaf 2022 tot en met 2025 is natuurlijk de eindbalans van de jaarrekening 2021. De afschrijvingstermijn is gelijk aan de in de jaarrekening vermelde termijnen. De behoefte aan investeringen wordt jaarlijks beoordeeld en het bestaande ‘investeringsplan’ geactualiseerd.

Vorderingen

Het uitgangspunt voor de balanspositie vanaf 2022 tot en met 2025 is natuurlijk de eindbalans van de jaarrekening 2021. De opgenomen bedragen zijn gelijk gehouden t.o.v. de beginbalans per 01-01-2022 omdat we geen grote mutaties hierin verwachten.

Liquide middelen

Het uitgangspunt voor de balanspositie vanaf 2022 en verder is de eindbalans van de jaarrekening 2021. De fluctuatie van de kaspositie in 2022 en verder t.o.v. per ultimo 2021 is voornamelijk toe te schrijven aan een combinatie van de begrote structurele baten en exploitatieresultaten uit reguliere bedrijfsvoering.

Eigen vermogen (EV)

Het EV muteert zich door de geprognosticeerde resultaten en de geheel vrijval van het begrote resultaat ten laste van reserves (2022 = € -1.140.069; 2023 = € -144.437, enz.).

Voorzieningen

De dotatie aan de onderhoudsvoorziening bedraagt € 477.317 en is gebaseerd op de geprognosticeerde kosten (groot) onderhoud van de scholen over het gemiddelde van 15 jaar, zoals opgenomen in het MeerjarenOnderhoudsPlan (MJOP). De opbouw van de onderhoudsvoorziening gebouwen is momenteel een discussiepunt tussen de accountants en het OCW. Accountants hebben aangegeven dat zij de voorziening op een andere wijze willen opbouwen; de zogenaamde componentensystematiek. We verwachten dat als gevolg van de componentensystematiek er jaarlijks meer gedoteerd moet worden naar de voorziening. *(bron: begroting 2022 in een meerjarenperspectief 2022-2026)*

Kortlopende schulden

Het uitgangspunt voor de balanspositie vanaf 2022 en verder is natuurlijk de eindbalans van de jaarrekening 2021. De opgenomen bedragen zijn gelijk gehouden t.o.v. de beginbalans per 01-01-2022 omdat we geen grote mutaties hierin verwachten.

Exploitatieoverzicht per 31-12	Jaarrekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2021	2022	2023	2024	2025
Rijksbijdrage OCW	24.958.814	23.943.283	23.480.203	21.924.527	21.590.391
Overige overheidsbijdragen	36.944	49.187	34.187	34.187	34.187
Overige baten	905.893	656.484	647.026	647.026	647.026
Totaal Baten	25.901.651	24.648.954	24.161.416	22.605.740	22.271.604
Personele lasten	20.546.731	21.253.354	19.900.659	18.667.822	18.395.714
Afschrijvingen	627.309	646.271	675.915	669.605	631.657

Huisvestingslasten	1.744.513	1.845.771	1.840.771	1.840.771	1.840.771
Overige instellingslasten	1.871.167	2.037.427	1.882.307	1.725.764	1.700.014
Totaal Lasten	24.789.720	25.782.823	24.299.653	23.903.962	22.568.157
Bedrijfsresultaat	1.111.930	-1.133.869	-138.237	-298.222	-296.553
Financiële baten	0	0	0	0	0
Financiële lasten	11.290	6.200	6.200	6.200	6.200
Saldo financiële baten en lasten	-11.290	-6.200	-6.200	-6.200	-6.200
Exploitatieresultaat	1.100.640	-1.140.069	-144.437	-304.422	-302.753

Toelichting op enkele belangrijke posten m.b.t. de continuïteitsparagraaf 2022-2025

De door de interne toezichthouder goedgekeurde jaarbegroting 2022 vormt de basis voor de hierin opgenomen meerjarenbegroting (MJB) 2022-2025. Een aantal relevante onderdelen is opgenomen als toelichting op de MJB.

Bovenstaande MJB is een globale prognose voor de komende jaren op basis van de definitieve jaarbegroting 2021.

De komende jaren wordt een verdere daling van het aantal leerlingen verwacht. Hierdoor dalen de verwachte structurele Rijksbaten. Daarbij zal er bijzondere aandacht moeten zijn om de lasten (personeel en met name materieel) in de pas te laten blijven lopen met onze ambities.

De MJB biedt ruimte om aan de hand van het Koersplan 'Wonderwijs verwondert!' 2020-2024 zaken te initiëren en te implementeren. De financiële positie van Wonderwijs is ruim voldoende en biedt speelruimte om toekomstige ontwikkelingen tijdig op te kunnen vangen. De komende twee à drie jaren is er sprake van een geprognostiseerde daling van het aantal leerlingen; 3770 (01-10-2021); 3911 (01-02-2022); 3896 (01-02-2023); 3858 (01-02-2024) en 3803 (01-02-2025). De Rijksbekostiging kent de zogenoemde T-1 systematiek. Dit houdt in dat een daling/stijging van het aantal leerlingen per 1 februari van enig jaar (tot en met het bekostigingsjaar 2022 was de teldatum 1 oktober 2021), eerst in het schooljaar daarop doorwerkt. De T-1 systematiek geeft in tijden van dalende leerlingenaantallen ruimte om hierop te anticiperen, omdat de verlaging van de Rijksbijdrage nog één jaar op zich laat wachten. Bij groei ontstaat het omgekeerde effect (voorfinanciering).

Met ingang van het schooljaar 2019-2020 is de gewichtenregeling aangepast. In de nieuwe regeling heeft het CBS op basis een aantal indicatoren het gewicht van een school bepaald. Deze nieuwe manier van berekenen zorgt ervoor dat de scholen niet meer achter het opleidingsniveau van de ouders aan hoeven. Echter het nadeel is dat het voor de scholen ook niet meer mogelijk is een

inschatting te maken van de op school aanwezige gewichtsl leerlingen. Uit privacyoverwegingen geeft het CBS geen gegevens van individuele leerlingen.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Het kabinet heeft besloten tot een Nationaal Programma Onderwijs voor de jaren 2021-2022 en 2022-2023. Doel van het programma is om leerlingen te helpen hun gaven en talenten tot bloei te brengen, ondanks de coronacrisis en de gevolgen daarvan voor het onderwijs. De scholen ontvangen 700 euro per leerling voor het schooljaar 2021-2022 en 500 euro per leerling voor het schooljaar 2022-2023. Bovenschools wordt een gedeelte van deze middelen (75 euro per leerling) gereserveerd voor uitkeringsverplichtingen en transitievergoedingen. Hiervoor wordt een bovenschoolse bestemmingsreserve gevormd. Alle medezeggenschapsraden van de 14 Wonderwijsscholen hebben hiermee ingestemd. De Gemeenschappelijke Medezeggenschaps Raad heeft alle medezeggenschapsraden van de scholen gevraagd hier al of niet mee in te stemmen.

Enkele scholen met een extra gewicht ontvangen meer middelen. Het betreft de volgende scholen bij Wonderwijs: IKC de Abacus, de Okkernoot en Stap voor Stap.

Om de NPO-middelen effectief in te kunnen zetten, hebben de scholen in het voorjaar van 2021 een schoolanalyse (schoolscan) uitgevoerd. Dit betekent dat de onderwijsresultaten en het welbevinden van de leerlingen door de scholen in beeld gebracht zijn. In de Schoolanalyses zijn ook de leervertragingen, opgelopen in de coronaperiode, zichtbaar. De Schoolanalyse vormt de basis voor het Schoolprogramma van de school. Het Schoolprogramma is het plan van aanpak dat nodig is om de resultaten van de leerlingen en het welbevinden op een kwalitatief voldoende of goed niveau te brengen. De scholen maken in het voorjaar van 2022 in overleg met de medezeggenschapsraad wederom keuzes voor de voortgang van het Schoolprogramma (plan van aanpak) 2022-2023 waarbij ook ruimte is om het programma gedurende de schooljaren 2023-2024 en 2024-2025 verder voort te zetten.

Wonderwijs heeft besloten om middelen die in 2021 niet zijn ingezet toe te voegen aan een bestemmingsreserve (op schoolniveau) zodat inzichtelijk blijft welke middelen nog beschikbaar zijn. Deze systematiek wordt ook voor 2022 gehanteerd. Er geldt geen terugbetalingsverplichting indien deze middelen aan het eind van de periode niet volledig zijn besteed.

Ouders en leerkrachten zijn betrokken bij het opstellen van bij de NPO-plannen doordat voor elke school instemming voor de besteding van de NPO-middelen van de medezeggenschapsraad is gevraagd. De medezeggenschapsraden van alle scholen hebben ingestemd met de bestedingsplannen.

De scholen hebben gekozen voor onderstaande interventies in hun schoolprogramma 2021-2022.

Naam school	Onderwerp	Activiteit/inzet	Cat
Elstar	Onderwijstijd verruimen voor lezen, spelling en rekenen.	Interventies gericht op meer onderwijstijd. Instructie in kleine groepen. Specifieke leermiddelen.	A/E
	Verhogen welbevinden, veerkracht en flexibiliteit.	Interventies gericht op welbevinden, sociaal emotioneel leren, leer en veerkracht. Specifieke leermiddelen.	C/E
	Professionalisering schoolteam.	EDI, CITO/IEP LVS, schrijfmotoriek, Automatiseren.	F
	Inzet specifieke interventies t.b.v. afname zorgsignalen.	Inzet digitale technologie.	F
	Effectief gebruik maken van de fysieke omgeving.	Instructieplekken, werkplekken en leerpleinen.	F
	Verhogen welzijn, groepssfeer en samenwerking.	Specifieke leermiddelen cultuureducatie en muziek.	B/D
Sunte Werfert	Effectieve inzet vaardigheden en kennis.	Instructie kleine groepen.	B
	Verruimen onderwijstijd.	Voor- en vroegschoolse interventies.	A
	Inzet ondersteuning.	Kleine groepen. Ondersteuning leerlingen extra ondersteuningsbehoefte.	E
Tuin17	Intensiveren leesonderwijs: technisch en begrijpend lezen, spelling en rekenen.	Coaching en intervisie.	F
	Leer en Veerkracht en Groepsgeluk.	Coaching en intervisie.	F
	Leertuin hoogbegaafde leerlingen.	Begeleiding leerlingen en schoolteam.	D/F
	Leren zichtbaar maken.	Coaching en intervisie.	F
	Digitaal werken t.b.v. thematisch onderwijs.	Coaching en intervisie.	F
Okkernoot	Lees- en rekenbevordering.	Verbeteren instructie.	B/E
	Impuls muziek.	Teamscholing.	F

	Ondersteunende middelen t.b.v. het onderwijs.	Aanschaf devices. Effectief leren en feedback.	F
't Startblok	Extra aandacht en ondersteuning leerlingen.	Kleinere groepen/werken met groepjes leerlingen.	E
	Intensiveren rekenonderwijs, onderwijs het jonge kind.	Kwaliteitsverbetering schoolteam.	B/D
	Ondersteunende middelen t.b.v. het onderwijs.	Aanschaf Devices. Effectief leren en feedback.	F
Kameleon	Extra aandacht en ondersteuning leerlingen.	Instroomgroep.	E
	Impuls lezen en rekenen middenbouwgroepen.	Extra handen in de groep.	B
IKC Binnenstebuiten	Extra aandacht en ondersteuning leerlingen.	Extra handen in de groep.	B
	Verdere professionalisering schoolteam.	Bewegend leren, coöperatieve werkvormen, OGO en ICT, JAMARA rekenen, het jonge kind.	F
Zonnepoort	Optimalisering leerling-gesprekken en opzet portfolio.	Ontwikkelen plannen, reflecteren, samenwerken, organiseren en doelgericht werken.	B
	Extra aandacht en ondersteuning leerlingen.	Werken met kleine groepen en realiseren extra groep.	E
	Vaardigheden schoolteam.	Inzet specialisten voor overdracht analyse en evaluatie.	E
SamSam	Extra aandacht en ondersteuning leerlingen.	Werken met een extra groep en ondersteuning.	E
	Professionalisering schoolteam.	List, Staal-spelling, beeld-coachen en collegiale consultatie.	E
	Ondersteunende middelen t.b.v. het onderwijs.	Aanschaf devices. Effectief leren en feedback.	F
De Esdoorn	Didactische vaardigheden leerkrachten vergroten.	Inzet EDI.	B
	Professionalisering schoolteam.	Rekenen, spelling, lezen en begrijpend lezen.	B
	Extra aandacht en ondersteuning leerlingen.	Inzet extra handen in de groep. Tevens ondersteuning voor en na lestijd.	E

	Ondersteunende middelen t.b.v. het onderwijs.	Aanschaf Chromebooks.	F
IKC de Abacus	Onderwijstijd verruimen voor de groepen 3 en 4.	Inzet begeleiding kleine groepen.	A/B
	Stichting Leerkracht.	Kwaliteitsverbetering team.	B
	Impuls lezen en cultuur.	Opzet bibliotheek op school en cultuur-bezoeken.	C
	Samenwerkend leren.	Coöperatief leren, wereldoriëntatie.	D
	Extra aandacht en ondersteuning leerlingen.	Inzet extra handen in de groep.	E
	Ondersteunende middelen t.b.v. het onderwijs.	Aanschaf Chromebooks en software t.b.v. analyses en plannen van aanpak.	F
IKC het Sterrenbos	Extra aandacht en ondersteuning leerlingen.	Kleinere groepen t.b.v. zelfstandigheid en welbevinden. Ondersteuning meer handen in de groep door onderwijsassistent.	E
	Ondersteunende middelen t.b.v. het onderwijs.	Rekenlijnen/materialen. Aanschaf Chromebooks en ondersteunende software.	F
	Interventies lezen, welbevinden en talentontwikkeling.	Inzet gespecialiseerde leerkrachten.	B/E
Jacobuschool	Versterken IPC in relatie tot andere vakken.	Feedback geven, ontwikkeling executieve functies en cultuur educatie.	B/C/D
	Lezen en welbevinden.	Instructievaardigheid en Kanjertraining.	B/C
	Extra aandacht en ondersteuning leerlingen.	Meer handen in de groep. Ondersteuning onderwijsassistent.	E
Stap voor Stap	Extra aandacht en ondersteuning leerlingen.	Meer handen in de groep.	E
	Professionalisering schoolteam.	OGW en hoogbegaafdheid.	B

De scholen zijn na de zomervakantie 2021 vol verve van start gegaan met de inzet van de NPO-middelen om de leervertragingen van de leerlingen in te lopen. Al in oktober speelde het aantal

leerkrachten en leerlingen dat thuis moest blijven vanwege een besmetting met het coronavirus parten. De leerkrachten en onderwijsassistenten die in tijdelijke dienst zijn aangenomen om de scholen te ondersteunen bij de doelen van het NPO zijn vanaf dat moment veelal ingezet om de groepen te bemensen, zodat de leerlingen naar school konden blijven gaan. Waar mogelijk is uitvoering gegeven aan de plannen. Veel digitale leermiddelen zijn aangeschaft.

We hebben één persoon ingezet als Personeel Niet in Loondienst voor 20 uur per week (detachering vanuit een kinderopvangorganisatie).

Een financieel overzicht is toegevoegd in de bijlage.

Vereenvoudiging bekostiging

Per 1 januari 2023 wordt de nieuwe vereenvoudigde manier van bekostiging in het primair onderwijs ingevoerd. Vereenvoudigingsmaatregelen (in het kort)

- Afschaffen gemiddelde gewogen leeftijd (GGL);
- Geen verschil tussen het bedrag afhankelijk van leeftijd van de leerlingen;
- Samenvoegen personele en materiële bekostiging;
- Personele bekostiging van schooljaar naar kalenderjaar.

Eén van de gevolgen hiervan is dat er per 31-12-2022 een vordering op het ministerie OCW in de jaarrekening staat vanwege het afwijkende betaalritme. Daarom moeten alle bevoegde gezagen deze vordering afboeken. Voor Wonderwijs gaat het om een bedrag van € 1.057.734.

De wetswijziging vereenvoudiging bekostiging heeft geen effect op de omvang van de te ontvangen bekostiging omdat deze vereenvoudiging over het geheel door het OCW budgetneutraal uitgevoerd wordt. Dit levert weliswaar geen negatieve kasstromen op, echter heeft het wel een negatief effect op het resultaat waardoor het eigen vermogen daalt. Tevens zal dit een effect op de kengetallen (solvabiliteit, weerstandsvermogen, rentabiliteit) eveneens op signaleringswaarde bovenmatige reserves hebben. Wanneer besturen hierdoor onder de signaleringswaarde voor continuïteit van de Inspectie van het Onderwijs (inspectie) komen, heeft het OCW de inspectie verzocht daar coulance mee om te gaan. Voor boekjaren 2023 en de drie opvolgende boekjaren zal het continuïteitstoezicht naast de gebruikelijke aandacht voor de context, specifiek rekening worden gehouden van het effect van het vervallen van de voornoemde vordering. Gedurende de boekjaren 2022 tot en met 2026 zal de inspectie daarom de financiële positie van schoolbesturen beoordelen alsof de vordering op OCW er nog steeds is.

BATEN

Rijksbijdrage OCW

De tweede regeling bekostiging personeel PO 2021-2022 is d.d. 06-07-2021 gepubliceerd (Staatscourant nummer 34185). Uit deze regeling blijkt dat de ontwikkeling van de genormeerde gemiddelde personeelslasten van leraren t.o.v. het schooljaar 2020-2021 0,727% bedraagt. De overgangsregeling van de nieuwe vereenvoudigde bekostiging m.i.v. 01-01-2023 is drie jaar. Er wordt stapsgewijs naar de nieuwe bekostiging toegegroeid, t.w. jaar 1 = 25%, jaar 2 = 50% en jaar 3 = 75% gebaseerd op de nieuwe bekostiging. Behalve verandering van de teldatum/overgang naar een kalenderjaarbekostiging wordt gros van extra en aanvullende bekostiging niet geraakt. Behalve groei basisonderwijs: groeidrempel op bestuursniveau van 4% t.o.v. 1 februari t-1. Er wordt per maand groeit berekend en uitbetaald. Echter het totale budget voor groeibekostiging wordt minder, het verschil gaat naar de reguliere bekostiging. (bron: PO Raad, d.d. 13-07-2021)

Aanpak werkdruk

Per leerling bedraagt het voor schooljaar 2020-2021 € 251,38. Met ingang van 01-08-2023 wordt het verhoogd met circa € 65 per leerling. De afspraken rondom het werkdrukakkoord voorzien er in, dat per 2024/2025, na een tussenevaluatie/ politieke besluitvorming, het budget voor aanpak werkdruk toeneemt tot 430 miljoen euro. Hiermee stijgt het bedrag van circa € 251,38 per leerling naar circa € 285 per leerling. Echter als gevolg van een kasschuif zal het bedrag in de schooljaren 2022-2023 en 2023-2024 lager zijn (circa € 229 per leerling), tenzij een volgend kabinet anders beslist. Deze extra middelen zijn structureel en worden verstrekt via het budget voor personeels- en arbeidsmarktbeleid.

Prestatiebox PO

Door het aflopen van het Bestuursakkoord 2014-2020 is ook de Prestatiebox-regeling komen te vervallen. Geld uit de PO Prestatiebox (voorheen € 203,68 per leerling) blijft na 2020 essentieel voor de ontwikkeling van het primair onderwijs. Het gedeelte van de doelen die reeds gerealiseerd zijn, zijn vanaf 1 augustus 2021 toegevoegd aan de lumpsum via het PAB-budget (€ 107,59 per leerling). Hiervan is een bedrag van € 16,50 per leerling bestemd voor cultuureducatie. Voor de doelen die sector breed nog niet gerealiseerd zijn gaat € 92,06 per leerling via een aanvullende bekostigingsregeling 'professionalisering en begeleiding van startende leraren en schoolleiders' naar de scholen. Deze regeling geldt voor twee schooljaren. (bron: Kaderbrief begroting 2022)

Samenwerkingsverband (zorgmiddelen)

Passend Onderwijs

Het samenwerkingsverband Passend Onderwijs PassendWijs staat onder druk. Door een enorm hoog deelnamepercentage aan het SBO/SO, de hoge kosten voor de ondersteuners vanuit het SO en voor de organisatie van PassendWijs (kosten bestuursbureau PassendWijs) komen er weinig ondersteuningsmiddelen naar de scholen. De Deelnemersraad (deelnemende besturen) van het samenwerkingsverband PassendWijs wil het tij keren door het deelnamepercentage aan het SBO en

SO te verminderen en op den duur te stoppen met de ondersteuners vanuit het SO. Daarnaast heeft het bestuursbureau van PassendWijs een bezuinigingsopdracht gekregen.

Wonderwijs zal de extra ondersteuning van leerlingen zelf organiseren door in te zetten op verdere professionalisering. De collega's in de scholen ontvangen professionele ruimte om het vakmanschap te versterken. Daarnaast werken de besturen in de regio Overbetuwe/Lingewaard nauw samen in het RBO om het onderwijs te versterken en minder kinderen te verwijzen. De orthopedagogen werken op alle scholen en sluiten aan bij de ondersteuningsteams in de scholen. *(bron: Marap 3-2021)*

LASTEN

De beschikbare gelden worden zodanig verdeeld dat onze doelstellingen zo optimaal mogelijk worden gerealiseerd. Een deel van de gelden wordt ingezet op bovenschools niveau. Een ander deel wordt ingezet op schoolniveau. De toewijzing van de gelden wordt niet bepaald door de technische bekostigingsgrondslag, maar door een inhoudelijk eigen en een vastgesteld allocatiesysteem rekening houdend met de kostenontwikkeling en dekking ervan. Daarbij wordt gestreefd naar eenduidigheid waar het stichting breed beleid betreft, een bepaalde mate van financiële autonomie van de afzonderlijke scholen in combinatie met een bepaalde mate van solidariteit. *(bron: Begroting 2022 in een meerjarenperspectief 2022-2026)*

Personele lasten (lonen en salarissen en overige)

De personele lasten zijn begroot op € 21.253.354. De personele lasten bestaat uit reguliere salariskosten en overige personele lasten. Onder "overige personele lasten" wordt onder andere verstaan de kosten voor nascholing, externe inhuur zoals onder andere een aantal conciërges die via Scalabor worden ingehuurd, de bestemmingsreserve NPO etc. Wonderwijs telt 391 medewerkers (excl. de in de begroting opgenomen vacatures); gemiddeld 276,3757 werktijdfactor De personele lasten zijn beduidend hoger dan in 2021 door het NPO.

De personele lasten als gevolg van het ambitieprogramma (zie hoofdstuk 3) zijn meegenomen in de salarislasten.

Ziektevervangingen

Wonderwijs is met ingang van 1 januari 2021 volledig eigen risicodrager (ERD) ten aanzien van ziektevervangingen. Hiermee is de premie van het vervangingsfonds (3,2% van de personele lumpsum) komen te vervallen. De kosten voor de invalpool zijn gebaseerd op een bezetting van 14,18 fte.

Rechtspositioneel verlof en vervangingen eigen rekening

Het rechtspositioneel verlof (zie CAO-PO) en overige niet zijnde ziektevervangingen komen voor eigen rekening van de scholen. Hiervoor is per school een bedrag opgenomen (0,5% van de personele lumpsum).

Ouderschapsverlof

Voor ouderschapsverlof is een bedrag van € 226.894 in de begroting opgenomen. Dit betreft het huidige ouderschapsverlof vermeerderd met het nog te verwachten ouderschapsverlof.

Werkdrukvermindering

De oorzaken van werkdruk verschillen per school. Schoolteams en schoolleiders bepalen daarom zelf wat op hun school het meeste effect heeft. In de begroting zijn de salarislasten van de (personele) inzet voor het terugdringen van de werkdruk apart begroot. De totale salarislasten werkdrukvermindering bedragen € 974.883, t.w. onderwijzend personeel (€ 773.439) en onderwijsondersteunend personeel (€ 201.444).

BAPO-verlof (seniorenverlof)/Duurzame inzetbaarheid

De regeling professionalisering en duurzame inzetbaarheid biedt alle medewerkers in het primair onderwijs de mogelijkheid uren te besteden aan professionalisering. Voor werknemers van 57 jaar en ouder is een bijzonder budget in tijd beschikbaar. Met een eigen bijdrage is dit ook besteedbaar aan verlof. In de begroting 2022 is voor de seniorenregeling € 142.541 opgenomen.

Overige personele lasten

Om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren, startende leraren en schoolleiders te ondersteunen en loopbaanmogelijkheden te bieden, wordt er flink geïnvesteerd in scholing. Daarmee worden verschillende beloftes uit het koersplan ingelost. In de begroting is een bedrag van € 502.143 voor de scholing en professionalisering van medewerkers opgenomen.

Personele kosten contractbasis

Deze post ad € 175.808 heeft betrekking op het inhuren van externe deskundigen of ZZP-ers die werkzaamheden voor Wonderwijs verrichten of medewerkers die worden ingehuurd via een uitzend- of detachingsorganisatie.

Extern personeel

De post ad € 210.428 heeft betrekking op personeel dat bij een andere werkgever in dienst is en bij Wonderwijs gedetacheerd wordt, zoals een aantal conciërges dat bij ons gedetacheerd is vanuit een werkbedrijf, onderwijsassistenten die worden ingehuurd van kinderopvangorganisaties en leraren uit een vaste invalpool bij een ander bestuur die vervangingswerk doen bij Wonderwijs.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn voor 2022 begroot op € 664.271. De investeringsruimte voor 2022 is zoals aangegeven in de kaderbrief vastgesteld op € 175 per leerling.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden kosten gepresenteerd, zoals: huur huisvesting, dotatie onderhoudsvoorziening, onderhoud gebouwen en installaties, energie en water, schoonmaakkosten e.d. De totale begrote huisvestingslasten voor 2022 bedragen € 1.845.771. Zie ook rubriek 5.

Onderhoud

De dotatie aan de onderhoudsvoorziening bedraagt € 477.317 en is gebaseerd op de geprognostiseerde kosten (groot) onderhoud van de scholen over het gemiddelde van 15 jaar, zoals opgenomen in het MeerjarenOnderhoudsPlan (MJOP). De opbouw van de onderhoudsvoorziening gebouwen is momenteel een discussiepunt tussen de accountants en het OCW. Accountants hebben aangegeven dat zij de voorziening op een andere wijze willen opbouwen; de zogenaamde componentensystematiek. We verwachten dat als gevolg van de componentensystematiek er jaarlijks meer gedoteerd moet worden naar de voorziening.

Klein onderhoud

Het jaarlijkse klein onderhoud en klachtenonderhoud is begroot op € 138.000. Alle onderhoudskosten worden bovenschools bekostigd en zijn daarom opgenomen in de bovenschoolse exploitatiebegroting.

Brede scholen

De afdracht aan de gemeente ten behoeve van het beheer en onderhoud van de scholen in de Brede Scholen van de gemeente Overbetuwe bedraagt € 550.529 (De Zonnepoort, De Elstar, De Esdoorn, 't Startblok en Tuin 17).

De beloften

Naast bovengenoemde huisvestingslasten zijn bovenschools, op projectbasis, kosten opgenomen van in totaal ruim € 500.000. De beloften zijn overgenomen uit het koersplan en verwerkt in de begroting.

Overige instellingslasten

Deze post is begroot in 2022 voor € 2.037.427. Hieronder vallen de kosten van *administratie en beheer, inventaris en apparatuur, leermiddelen en overige*.

Schatkistbankieren

De rentebaten zijn begroot op € 0 gezien het huidige rentepercentage op de kapitaalmarkt. De financiële lasten zijn begroot op € 6.200. Wonderwijs is overgegaan naar Schatkistbankieren.

Schatkistbankieren betekent dat instellingen de financiële middelen aanhouden bij het ministerie van Financiën (de schatkist). Het bestuur krijgt dan een rekening-courant bij de schatkist met de middelen. Vanaf de eigen bankrekening wordt geld naar en van de bankrekening van de schatkist overgeboekt. Dit betekent dat er geen negatieve rente door de banken in rekening wordt gebracht.
(bron: begroting 2022 in een meerjarenperspectief 2022-2026)

Centrale inkoop/contractbeheer

In 2021 is extra aandacht besteed aan het inkoopbeleid van Onderwijs. Bestaande contracten worden geëvalueerd c.q. tegen het licht gehouden. Het doel hierbij is enerzijds het realiseren van kwaliteitsverbetering/verbeterde serviceverlening en anderzijds het optimaal benutten van synergievoordeel c.q. schaalgrootte. Ook zal proactief met de Onderwijs Inkoop Groep gekeken worden naar inkoopvoordelen. Daar waar noodzakelijk, zullen aanbestedingen plaatsvinden.

6.5 Financiële positie op de balans per 31-12-2021

Activa	31-12-2021	31-12-2020	Passiva	31-12-2021	31-12-2020
Materiële vaste activa	3.005.608	2.985.640	Eigen vermogen	9.320.320	8.219.680
Financiële vaste activa	18.900	20.400			
Vorderingen	1.251.723	1.460.970	Voorzieningen	2.393.736	2.302.452
			Langlopende schulden	0	0
Liquide middelen	9.945.519	8.581.274	Kortlopende schulden	2.507.693	2.526.152
Totaal	14.221.750	13.048.284	Totaal	14.221.750	13.048.284

Dit is inclusief de reserve van de NPO-middelen.

Financiële positie inzake signalering mogelijk bovenmatig eigen vermogen

Rekenhulp

 Onderwijsinstelling School Aanpassen	 Eigen vermogen € 9.173.232 Aanpassen	 Gebouwen € 558.809 Aanpassen	 Resterende MVA € 2.712.884 Aanpassen	 Risicobuffer € 25.901.651 Aanpassen
---	---	---	---	--

Berekening	
Totaal eigen vermogen	9.320.320
Privaat eigen vermogen	147.088
	----- -
Feitelijk eigen vermogen	9.173.232
Normatief eigen vermogen	4.362.810
	----- -
Mogelijk bovenmatig eigen vermogen	€ 4.810.422
 <i>Ratio eigen vermogen: 2,10</i>	
 N.B. Aan de berekening zijn geen rechten te ontleen.	

Zoals uit het bovenstaande overzicht blijkt is er sprake van een mogelijk bovenmatig eigen vermogen ad €4.810.422 (bron: Definitieve versie jaarrekening 2021, d.d. 14-03-2022).

Echter in deze berekening is geen rekening gehouden met de effecten van de reeds aangekondigde vereenvoudiging van de Rijksbekostiging per 01-01-2023, waarbij de afboeking van de vordering op het OCW €1.057.734 bedraagt.

Vanuit de beleidsvisie vastgelegd in het 'Koersplan 2020-2024' worden de reserves doelmatig aangewend t.b.v. bovenschoolse projecten t.w.v. €576k.

Daarnaast bedraagt het totale exploitatieresultaat gedurende de periode 2022 tot en met 2025 €1.891k negatief. (bron: begroting 2022 in een meerjarenperspectief 2022-2026)

In de voorliggende exploitatiebegroting zijn diverse programma's opgenomen met het oogmerk om in 2022 en de jaren daarna een extra impuls te geven aan de ontwikkeling(en) binnen Onderwijs. De exploitatiebegroting 2022 sluit af met een negatief resultaat van € 1.140.068.

Het begrote tekort in 2022 wordt voornamelijk veroorzaakt vanwege de afboeking van de vordering ad €1.057.734 op het OCW als gevolg van de effecten van de vereenvoudiging van de Rijksbekostiging per 01-01-2023. (bron: begroting 2022 in een meerjarenperspectief 2022-2026)

6.6 Staat van Baten en Lasten

	Realisatie 2021 €	Begroting 2021 €	Realisatie 2020 €
Baten			
Rijksbijdragen OCW	24.958.814	22.584.366	23.043.118
Overige overheidsbijdragen	36.944	48.276	50.140
Overige baten	905.893	804.837	688.684
Totale baten	25.901.651	23.437.479	23.781.942
Lasten			
Personeelslasten	20.546.731	19.464.569	20.605.253
Afschrijvingen	627.309	684.237	610.289
Huisvestingslasten	1.744.513	1.614.505	1.843.715
Overige instellingslasten	1.817.167	2.024.517	1.730.218
Totale lasten	24.789.720	23.787.828	24.789.474
	Realisatie 2021 €	Begroting 2021 €	Realisatie 2020 €
Saldo baten en lasten/bedrijfsresultaat	1.111.930	-350.349	-1.007.532
Financiële baten en lasten	-11.290	-7.212	-20.870
Exploitatieresultaat	1.100.640	-357.561	-1.028.403

Het exploitatieresultaat van € 1.100.640 positief wordt hieronder gespecificeerd en toegelicht:

A) Realisatie versus begroting

In de begroting 2021 werd uitgegaan van een negatief resultaat van € 357.561.

De realisatie 2021 geeft een positief resultaat van € 1.100.640.

Echter het genormaliseerde resultaat bedraagt € 487.969 (bestemmingsreserve = € 612.671).

De afwijking t.o.v. de begroting (€ -357.561) is daardoor positief en bedraagt € 1.458.201

(genormaliseerde afwijking, i.v.m. bestemmingsreserve, bedraagt € 845.530 positief).

Baten (€ 25.901.651)

Tegenover de begrote baten ad € 23.437.478 staan de gerealiseerde baten ad € 25.901.651. Dit geeft een positief verschil van € 2.464.173. De verklaring hiervan per onderdeel is als volgt.

- Rijksbijdragen (incl. SWV-zorgmiddelen) = € 2.374k
- Overige overheidsbijdragen en subsidies = € -11k
- Overige baten = € 101k

- Rijksbijdragen (incl. SWV-zorgmiddelen) ad € 2.374k: grote afwijkingen t.o.v. de begroting,
 - NPO-middelen = € 1.120k (niet begroot)
 - Vergoeding personeel (incl. groeibekostiging) = € 512k
 - Vergoeding PAB = € 262k
 - Vergoeding MI = € 44k
 - Overige subsidies = € 440k*

*incl. extra handen voor de klas, inhaal en ondersteuning, prof. en begeleiding starters en schoolleiders (vervanging voor Prestatiebox PO)

Uit de definitieve regeling personele bekostiging voor het schooljaar 2020-2021 blijkt dat de personele bekostiging in het PO met 3,156% is toegenomen t.o.v. van de definitieve regeling bekostiging personeel 2019-2020. De belangrijkste wijziging in de definitieve regeling personele bekostiging 2020-2021 is dat hierin de indexering van de personele bekostiging voor het kalenderjaar 2021 is verwerkt. Deze indexering wordt jaarlijks door het OCW toegerekend voor het compenseren van loonstijgingen en gestegen werkgeverslasten (premies voor pensioenen, arbeidsongeschiktheid, ziektekosten). Dit betekent dat de toegenomen premiestijgingen per 01-01-2021 (met name pensioenpremies) kunnen dus worden gefinancierd vanuit deze indexatie van de personele bekostiging. De indexatie van 2021 voor 7 maanden betrekking op de personele bekostiging van het schooljaar 2020-2021. Omdat het ministerie van OCW op kasbasis werkt is dit niet 7/12e deel maar 0,6545. (bron: PO Raad d.d. 13-07-2021)

- Overige overheidsbijdragen en subsidies: één grote afwijking t.o.v. de begroting,
 - Gemeente: vergoeding ID-banen = € -10k

- Overige baten: grote afwijkingen t.o.v. de begroting zijn als volgt.
 - Compensatie bovenschools personele lasten = € -188k (geen realisatie)
 - Vergoeding detachering personeel = € -98k (wegens o.a. COVID-19)
 - Verhuur onroerende zaken = € -30k (wegens COVID-19)
 - Overige baten = € -22k
 - Overdracht van bestuur = € -7k (geen realisatie)
 - Baten muziek impuls = € -5k (geen realisatie)
 - Samenwerkingsverband (overig) = € 209k**

- Transitievergoeding UWV = € 170k (begroot = € 0)
- Overige personele baten = € 54k (begroot = € 0)
- Schoolfonds en overblijven = € 20k

**€ 189k is vanwege opheffing het RBO in bestemmingsreserve opgenomen

De Rijksbijdragen voor het personeel voor het kalenderjaar 2021 worden als volgt samengesteld:
 Voor de periode januari 2021 t/m juli 2021 werd de bijdrage berekend op basis van de peildatum 01 oktober 2019 (schooljaar 2020-2021 = 7/12^e deel). Er waren toen 1796 leerlingen in de leeftijd 4 t/m 7 jaar en 1791 leerlingen in de leeftijd 8 t/m 12 jaar. Totaalaantal was **3587** leerlingen.
 Voor de periode augustus 2021 t/m december 2021 werd de bijdrage berekend op basis van de peildatum 01 oktober 2020 (schooljaar 2021-2022 = 5/12^e deel). Er waren toen 1882 leerlingen in de leeftijd 4 t/m 7 jaar en 1923 leerlingen in de leeftijd 8 t/m 12 jaar. Totaal waren er **3805** leerlingen.

In het kader van de vereenvoudiging van de Rijksbekostiging per 01-01-2023 wordt de teldatum voortaan per 01-02-2022 (i.p.v. oktober).

oktober 2019		percentage		oktober 2020		percentage
4-7 jaar	1796	50,07%		4-7 jaar	1882	49,46%
8-12 jaar	1791	49,93%		8-12 jaar	1923	50,54%
totaal	3587	100,00%		totaal	3805	100,00%

De Rijksbijdragen voor onderbouwleerlingen, 4-7-jarigen, zijn hoger dan voor de bovenbouwleerlingen, 8-12 jaar.

De grootste positieve afwijking in de totale baten is toe te schrijven aan de niet begrote middelen van het NPO. In het kader van het NPO hebben we in september 2021 voor het schooljaar 2021-2022 € 2.688.054 ontvangen waarvan 5/12^e deel (€ 1.120.022) in dit boekjaar verantwoord is. Van dit totale bedrag heeft € 20.140 euro betrekking op 'bijzondere bekostiging leerlingen met een risico onderwijsachterstand i.v.m. NPO 2021-2022' t.b.v. een drietal scholen.

Het niet bestede deel van NPO-middelen is bij de bestemmingsreserve ondergebracht (€ 423.641).

De NPO-vergoeding per leerling in het schooljaar 2021-2022 bedraagt € 701,16.

Prestatiebox PO (niet-geoordeelde subsidie).

Deze bekostiging is een onderdeel van de reguliere lumpsum (bestedingsvrijheid bij de inzet van middelen t.b.v. streefdoelen). Het bevoegd gezag is echter verplicht om aanvullende relevante informatie te verstrekken over de ambities en doelstellingen, resultaten en ook daarvoor ingezette middelen. In het verslagjaar heeft het bevoegd gezag € 496k ontvangen (begroot = € 779k). In plaats hiervan werd de 'bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding van starters en schoolleiders' geïntroduceerd (realisatie bedraagt €149k). De verantwoording over bereikte prestaties evenals de besteding loopt via het bestuursverslag.

Lasten (€ 24.789.720)

Tegenover de totale begroting ad € 23.787.828 staan de gerealiseerde lasten ad € 24.789.720. De overschrijding bedraagt € 1.001.892. De verklaring hiervan per onderdeel is als volgt:

- Personele lasten = € 1.082k
 - Afschrijvingen = € -57k
 - Huisvestingslasten = € 130k
 - Overige instellingslasten (incl. leermiddelen) = € -153k
- Personele lasten (€ 1.083k): afwijkingen t.o.v. de begroting zijn als volgt.
- Lonen en salarissen = € 1.215k
 - Overige personele lasten = € -132k

De volgende gerealiseerde salariskosten waren *niet begroot* (€ 1.447k).

- Passend Onderwijs = € 189k
- Ziektewet gerelateerde kosten = € 161k (corresponderende baten = € 250k)
- Opleiden in de school = € 58k
- **NPO** = € 611k
- Overige bekostiging = € 428k

Grootste afwijkingen in de *overschrijding* van lonen en salarissen zijn als volgt (€ 547k).

- Personeel regulier (directie, OP en OOP) = € 399k @
 - Prestatiebox PO = € 65k
 - Ouderschapsverlof = € 83k
- @ incl. overschrijding personele uitkeringen € 256k (begroot = € 15k)

Grootste afwijkingen in de *onderschrijding* van lonen en salarissen zijn als volgt (€ -838k).

- Vervanging eigen rekening = € 17k
- Vervanging eigenrisicodrager (ERD) = € 545k
- Detachering = € 251k
- Extra personeel = € 25k

Overige personele lasten m.b.t. het NPO (€ 44k):

- Scholing = € 7k (niet begroot)
- Externe inhuur = € 37k (niet begroot)

Grootste afwijkingen in de *overschrijding* van overige personele lasten zijn als volgt (€ 163k).

- Nascholing = € 72k
- Dotatie voorziening jubilea = € 29k

- Kosten rugzak-leerling = € 25k
- Dotatie wachtgelders = € 18k (niet begroot)
- Werkkosten regeling via financiële adm. (FA) = € 12k
- Vergoedingen RvT = € 7k

Grootste afwijkingen in de *onderschrijding* van overige personele lasten zijn als volgt (€ -429k).

- Personele kosten op contractbasis = € 182k
- Overige personele lasten = € 114k
- *Vrijval* voorziening langdurige zieken = € 73k (niet begroot)
- Schoolbegeleiding = € 22k
- Onttrekking voorziening DI-verlof = € 20k (niet begroot)
- Dotatie wachtgelders = € 10k
- Arbo = € 8k

De personeelsbezetting in fte's is als volgt: 280,56 (2020 = 274,40).

- DIR = 14,15 fte's (14,02 fte's = 2020)
- OP = 221,93 fte's (220,32 fte's = 2020)
- OOP = 44,48 fte's (40,06 fte's = 2020)

- De afschrijvingen tonen wederom een *onderschrijding* van €56.928 t.o.v. de begroting. Deze onderschrijding is met name toe te schrijven aan meubilair (€11k), gebouwen en terreinen (€21k), ict (€27k) en overige MVA (€38k) wegens minder investeringen. Het boekverlies vanwege desinvesteringen bedraagt €47k (niet begroot).
- De *overschrijding* van huisvestingslasten bedraagt € 130k t.o.v. de begroting. Deze onderschrijding laat zich als volgt verklaren (grootste afwijkingen):
 - Overige = € 51k (m.n. bijdrage Gemeente Overbetuwe)
 - Onderhoud gebouw/installaties = € 40k
 - Energie en water = € 39k
 - Schoonmaakkosten = € 18k
 - Huur huisvesting/terrein = € 10k
 - Planmatig onderhoudsbeheer = € -23k
 - Bewaking en beveiliging = € -7k

In zowel het gerealiseerde bedrag als het begrote bedrag zit € 385.250 wegens dotatie voorziening onderhoud.

- De *onderschrijding* van overige instellingslasten ad € 153.350 t.o.v. de begroting laat zich als volgt verklaren:

- Administratie- en beheerlasten (o.a. accountantskosten, telefoonkosten en overige bedrijfsvoering o.a. inhuur externe bureaus) ad € 44k lager;
- Inventaris en apparatuur (onderhoud/vervanging meubilair) ad € 19k hoger;
- Overige (m.n. Prestatiebox PO, projecten, PR, culturele vorming, MI-project SWV, bijdrage in exploitatie scholen en NPO-materieel = €30k) ad € 244k lager;
- Leermiddelen inclusief ICT en repro ad € 116k hoger.

Het honorarium van de externe accountant betreffende onderzoek van de jaarrekening bedraagt € 26.777 (begroot = € 20.000). Realisatie 2020 = € 24.484.

De lasten ten behoeve van fiscale adviezen en andere controleopdrachten zijn € 0 (2020 = € 0).

De bezoldiging van bestuursvoorzitter mevrouw Van Schilt (H.J.) bedraagt € 135.019 (1,0 fte). (vanaf 01-11 t/m 31-12-2020 = € 21.251 (1,0 fte);. Het individueel bezoldigingsmaximum voor 2021 bedraagt € 149.000 (1,0 fte); (01-11 t/m 31-12-2020 = € 23.833;).

De bezoldiging van lid college van bestuur mevrouw Smits (Y.H.M.) bedraagt € 90.866 (0,67 fte); (2020 = € 102.558 voor 0,83 fte). Het individueel bezoldigingsmaximum voor 2021 bedraagt € 99.830; (2020 = € 118.690 voor 0,83 fte).

6.7 Financiële Baten en Lasten

De realisatie van rentebaten bedraagt € 0 (begroot = € 0). De overschrijding van lasten € 4k t.o.v. de begroting. De bankkosten bedragen € 7.454. De realisatie van zogeheten 'rente inkomsten negatief' bedraagt totaal € 3.836 (ING Bank = € 2.266 + Rabobank = € 1.570).

6.8 Investerings- en financieerbeleid

Net als in voorgaande jaren is de liquiditeitspositie van de stichting ook per ultimo boekjaar 2021 nog steeds gezond. Dit blijkt uit het feit dat de investeringen ad € 696.802 (excl. ontvangen subsidies ad € 49.525), wederom uit eigen middelen gefinancierd zijn.

Er waren desinvesteringen t.w.v. € 1.559.671 (het buiten gebruikstellen van verouderde activa met name meubilair (€ 421k), ict (€ 599k) en leermiddelen (€ 526k)). De afschrijving van deze desinvesteringen bedraagt € 1.497.205.

De verdeling van investeringen (€ 647.277), inclusief ontvangen subsidies ad € 49.525, per categorie is als volgt:

• Gebouwen en terreinen	= € 3.528
• Technische zaken	= € 61.595
• Meubilair	= € 111.794
• ICT	= € 388.775

- Leermiddelen (OLP) = € 53.473
- Overige materiële vaste activa = € 28.112
- Inventaris & apparatuur = € 0

Evenals in 2020 worden investeringen gedaan op grond van een financieel uitvoerbaar meerjarenplan. De meerjarenplannen m.b.t. investeringen in duurzame middelen en groot onderhoud voldoen aan de actuele behoefte aan de vernieuwing van duurzame middelen.

De totale balanswaarde van materiële vaste activa (MVA) bedraagt € 3.005.608** (2020 = € 2.985.640).

Deze waarde kan als volgt verdeeld worden in:

- Gebouwen (verbouwing) en terreinen = € 292.724 (€ 324.063 = 2020)
- Technische zaken = € 522.804 (€ 517.213 = 2020)
- Meubilair = € 795.860 (€ 824.993 = 2020)
- ICT = € 1.066.992 (€ 971.811 = 2020)
- OLP = € 278.905 (€ 322.701 = 2020)
- Inventaris & apparatuur = € 2.797 (€ 3.722 = 2020)
- Overige MVA = € 45.526 (€ 21.138 = 2020)

Op een deel van de investeringen (€ 93.640) is een bedrag € 49.525 aan subsidie in mindering gebracht. Alleen het saldo is als investering meegenomen.

**De totale aanschafwaarde van MVA bedraagt € 9.682.127. De totale cumulatieve afschrijvingen van MVA bedragen € 6.676.520.

6.9 Treasury statuut

Stichting Wonderwijs heeft een treasury statuut waarin het beleid ten aanzien van beleggen en belenen is vastgelegd. Het bevat ook een beschrijving van de treasury functie. Met behulp van een transparant treasury statuut wordt beoogd het beheren én borgen van voldoende beschikbare liquide middelen om gedurende een redelijke termijn in de uitgaven van de organisatie te kunnen blijven voorzien.

Het huidige treasury statuut is in 2019 aangepast conform de bepalingen van de gewijzigde regeling d.d. 05-12-2018, nummer FEZ/1402273, gepubliceerd in de Staatscourant d.d. 18-12-2018, nummer 71093.

Stichting Wonderwijs belegt niet in aandelen, obligaties, derivaten en in andere financiële instrumenten.

Voor elke ondernemer, dus ook voor een onderwijsinstelling, is het beschikken over (ruim) voldoende liquide middelen (lees: werkkapitaal) van groot belang. Alles valt of staat dus bij het beheersen van de kasstromen. Met andere woorden: wat komt er iedere maand binnen en wat gaat eruit?

Met ingang van 28-12-2020 neemt Wonderwijs op vrijwillige basis deel aan schatkistbankieren (aanhouden van publieke middelen bij het Rijk). Dankzij de contractueel vastgestelde zogeheten intradaglimiet kunnen we dagelijks blijven beschikken over voldoende liquide middelen om aan onze verplichten te kunnen voldoen. Deze limiet is 2 miljoen euro.

6.10 Financiële kengetallen 2021

			Gem. B05 2019 (DUO/OCW)
Liquiditeit/current ratio	2021 (x € 1)	2020 (x € 1)	
vlottende activa /	11.197.242	10.042.244	
kortlopende schulden	2.507.693	2.526.152	
Liquiditeit / current ratio	4,47	3,98	2,55
Solvabiliteit 1 (excl. Voorzieningen)	2021	2020	
eigen vermogen (excl.) /	9.320.320	8.219.680	
totale passiva	14.221.750	13.048.284	
Solvabiliteit 1	65,54	62,99	59,0
Solvabiliteit 2 (incl. voorzieningen)	2021	2020	
eigen vermogen (incl.) /	11.714.056	10.522.132	
totale passiva	14.221.750	13.048.284	
Solvabiliteit 2	82,37	80,64	73,0
Rentabiliteit	2021	2020	
saldo bedrijfsvoering (netto resultaat) /	1.100.640	-1.028.403	
totale baten (incl. financiële baten)	25.890.361	23.781.942	
rentabiliteit	4,25	-4,32	1,70
Personele lasten	2021	2020	
totale lasten (incl. financiële lasten)	24.801.010	24.810.844	
personele lasten	20.546.731	20.605.253	
percentage	82,85%	83,05%	82,0%
Materiële lasten	2021	2020	
totale lasten (incl. financiële lasten) /	24.801.010	24.810.844	
materiële lasten (incl. financiële lasten)	4.254.279	4.205.592	
percentage	17,15%	16,95%	18,0%

6.11 Uitleg financiële termen/kengetallen

Liquiditeit (current ratio)

Dit geeft de mate aan waarin de organisatie in staat is op korte termijn aan al haar verplichtingen te voldoen. Het is weliswaar een momentopname echter alles valt of staat bij het goed beheersen van de kasstromen.

Berekening: *vlottende activa / kortlopende schulden.*

Solvabiliteit

Dit geeft de mate aan waarin de organisatie in staat is op langere termijn aan al haar verplichtingen te voldoen.

Berekening 1: *eigen vermogen (excl. voorzieningen) / totaal passiva*

Berekening 2: *eigen vermogen (incl. voorzieningen) / totaal passiva*

Rentabiliteit

Dit geeft aan hoe effectief met de opbrengsten wordt omgegaan. Het gaat daarbij om de verhouding tussen het resultaat uit de gewone bedrijfsuitoefening en de totale opbrengsten (ook uit de gewone bedrijfsuitoefening). In het bedrijfsleven wordt met de rentabiliteit de winst- of verliesgevendheid van een onderneming bedoeld.

Berekening: *resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening / totale baten (incl. financiële baten)*

Weerstandsvermogen (zie 'financieel jaarverslag' pagina 98)

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe de beschikbare reserves (lees: eigen vermogen) zich verhouden tot de exploitatie. Een goed weerstandsvermogen stelt de organisatie in staat om onvoorziene tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen.

Berekening (weerstandsvermogen): *eigen vermogen minus materiële vaste activa / totale Rijksbijdragen x 100%*

Verhouding personele en materiële lasten

Dit geeft een beeld hoe de totale lasten verdeeld zijn over personeel en materieel.

De stichting heeft in het financieel beleidsplan aangegeven waar de kengetallen gemiddeld op moeten liggen. Bij grote afwijkingen wordt gekeken wat de oorzaak is en wat eraan gedaan moet worden. Tevens bieden de kengetallen de mogelijkheid tot benchmarking. Dit is echter een momentopname.

Kapitalisatiefactor/Investeringscapaciteit

De commissie 'Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen' (Commissie Don) onder leiding van professor Henk Don heeft nieuwe signaleringsgrenzen betreffende de financiën van scholen opgesteld (november 2009). Als signaleringsgrens wordt hierbij een bovengrens van 60% gegeven

voor kleine schoolbesturen (minder dan € 2 miljoen voor PO) en een bovengrens van 35% voor grote schoolbesturen (ten minste € 11 miljoen in het PO). De term die hierbij gebruikt wordt is “kapitalisatiefactor”. Dit (nieuwe) financiële kengetal geeft - simpel gezegd - de relatie aan tussen het beschikbare kapitaal en het totaal van de exploitatie. Benut een onderwijsinstelling zijn kapitaal c.q. vermogen efficiënt?

Huisvestingsratio (zie ‘financieel jaarverslag’ pagina 98)

Dit kengetal geeft de verhouding van de huisvestingslasten t.o.v. de totale lasten aan.

Kengetal: (Huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen) / totaal lasten * 100%

6.12 Begroting 2022

Baten	(x € 1)
Rijksbijdragen ministerie van OCW	23.943.283
Overige overheidsbijdragen	49.187
Overige baten	656.484
Totale baten	24.648.954
Lasten	
Personeelslasten	21.253.354
Afschrijvingen	646.271
Huisvestingslasten	1.845.771
Overige instellingslasten	2.037.427
Totale lasten	25.782.823
Saldo baten en lasten (bedrijfsresultaat)	-1.133.869
Financiële baten en lasten	
Financiële baten	0
Financiële lasten	6.200
Totale financiële baten en lasten	-1.140.069
Netto-exploitatieresultaat 2022	-1.140.069

6.13 Gebeurtenissen na balansdatum

Het coronavirus heeft voor een pandemie gezorgd die ook in Nederland heeft geleid tot een crisis. De crisis heeft gevolgen gehad op de voortgang en kwaliteit van onderwijs en op welzijn leerlingen en personeel. De overheidsmaatregelen om het coronavirus in te dammen hebben laten zien dat er duidelijke gevolgen voor de samenleving zijn. De precieze gevolgen zijn ook nu nog nauwelijks te overzien.

Het thuisonderwijs en het sluiten en weer openen van de scholen heeft veel extra afstemming gevraagd tussen leerlingen, leerkrachten en de ouders. De gevolgen van het lesgeven op afstand voor de resultaten van het onderwijs op de lange termijn zijn op dit moment nog niet in te schatten.

Ook de consequenties voor het personeel als gevolg van de coronacrisis zijn nu nog niet volledig te duiden.

Door de subsidies (NPO en EHK) heeft Wonderwijs mogelijkheden ontvangen om de leervertragingen van leerlingen te voorkomen en te herstellen.

We zien geen gevolgen voor de continuïteit van de basisscholen behorende tot Stichting Wonderwijs, zoals reeds aangegeven in paragraaf 6.4.

7 Risico's en risicobeheersing

Risico-inschatting houdt in dat het management de verschillende risico's (inclusief fraude risico's) onderkent, analyseert en daarbij anticiperend optreedt om deze risico's voor het behalen van de doelstellingen van het management te beperken. Risico-inschatting is hiermee één van de belangrijkste onderdelen binnen de professionalisering van de financiële functie in uw organisatie.

Hieronder is een globale fasering van risicomanagement opgenomen.

1. Identificeren risico's
2. Analyseren en beoordelen risico's
3. Analyseren interne beheersing
4. Aanpak kiezen
5. Monitoren en rapporteren
6. Resultaten integreren in besluitvorming

Risicoanalyse: constatering door externe accountant tijdens de jaarlijkse interim controle

In 2021 is uw risicoanalyseproces verder verbeterd. In het voorjaar heeft een risicoworkshop plaatsgevonden, waarbij de financiële en frauderisico's in kaart zijn gebracht. De uitkomst van deze workshop vormt de basis voor het opstellen van het financiële surplus van Wonderwijs. In de periodieke 'Marap'-rapportages wordt tevens aandacht besteed aan de voortgang van de beloftes

zoals opgenomen in het koersplan 2020-2024. Ook in het bestuursformatieplan, de begroting, en het jaarverslag wordt aandacht besteed aan de kansen en risico's voor Wonderwijs.

In de begroting 2021 zijn vooral risico's opgenomen met een relatief hoge kans van voordoen en een hoge impact. De risico's op een meer strategisch niveau zijn ook in de begroting 2021 nog wat onderbelicht. Dit zijn doorgaans risico's met een hoge impact, maar een lagere kans van voordoen. De meer operationele risico's vereisen directe aandacht en als gevolg hiervan geven ze een belangrijke beschrijving van de context waarin Wonderwijs zich bevindt. Te meer omdat deze risico's zich waarschijnlijk ook voor zullen doen. De strategische risico's vragen vaak voorbereiding, zodat snel gehandeld kan worden op het moment dat ze zich voordoen.

Een stap die gedurende 2021 met de workshop in gang is gezet, is om risicomanagement ook in te voeren op operationeel niveau. Hiermee beoogt u risico's in de bedrijfsvoering te onderkennen en hiervoor beheersingsmaatregelen te treffen. Ook zullen frauderisico's in kaart worden gebracht. Door een discussie te voeren over frauderisico's wordt duidelijker welk gedrag niet geaccepteerd wordt. Uit onderzoek is gebleken dat met aandacht voor fraude en een duidelijke toonzetting aan de top dit preventief werkt. Als aanvulling op het risicomanagement heeft u een koppeling met het buffervermogen gemaakt. Op basis van de kans en impact van de risico's heeft u een globale berekening gemaakt van het benodigde buffervermogen. Vervolgens wordt periodiek in de 'Marap'-rapportages geanalyseerd en gerapporteerd of dit buffervermogen toereikend genoeg is. Deze analyse is op dit moment nog globaal en kan nog wat verder versterkt worden door niet alleen de recente ontwikkelingen in risico's op te nemen, maar ook een scenarioanalyse op te nemen. *(bron: Managementletter 2021, definitieve versie d.d. 16 december 2021, Flynth adviseurs • accountants)*

Ten aanzien van de risico's moeten we steeds bezien op welke wijze het risico kan worden verkleind, o.a. door het treffen van adequate (interne) beheersingsmaatregelen. De risicoanalyse dient onder andere als input voor beleidsvorming op andere terreinen.

Wonderwijs acht het wenselijk om de risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. Door inzicht in de risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's aan toekomstige investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie.

De code "Goed Onderwijs, Goed Bestuur" schrijft voor (artikel 15, lid 4), *dat het schoolbestuur regelmatig op gestructureerde wijze onderzoekt welke onzekere factoren het realiseren van het strategisch beleid in de weg kunnen staan*. Daarnaast wordt van het bestuur verwacht dat in het jaarverslag gerapporteerd wordt over de aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersingssysteem.

Ten behoeve van het gehele boekjaar is een financiële buffer van € 1.750.000 geduid tijdens een risicoworkshop (maart 2021). De risico's zullen niet allemaal tegelijkertijd in hun maximale omvang optreden. Op basis van de hierboven genoemde risicoanalyse blijkt de omvang van het bedrag dat als 'hoog, H' is gekwalificeerd in totaal €750k is. Het spreekt voor zich dat je risico's met de

grootste impact extra prioriteit geeft in het effectueren van beheersingsmaatregelen (oorzaakbeperkend). In de realisatie hebben de omschreven risico's geen financiële gevolgen gehad.

Op basis van d.d. 26 januari 2022 gehouden (tweede) jaarlijkse risicoworkshop blijkt dat de beschikbare financiële buffer, o.b.v. de definitieve cijfers 2020, €5.558k is. De benodigde totale financiële buffer bedraagt €1.562k. Op basis van de voornoemde risicoanalyse blijkt de omvang van het totaal bedrag dat als hoog (H) is gekwalificeerd €625k is.

We volgen uiteraard de ontwikkelingen op het gebied van de nieuwe verantwoordingssystematiek voorziening onderhoud evenals de vorming van een bestemmingsreserve en voorziening per 31-12-2021 i.h.k.v. het NPO (Nationaal Programma Onderwijs). In februari 2022 heeft de minister de Tweede Kamer laten weten dat de looptijd van het NPO met twee schooljaren (2023-2024 en 2024-2025) verlengd wordt. Dit betekent dat de in het schooljaar 2022-2023 ontvangen NPO-middelen tot en met 2024-2025 ingezet kunnen worden. Het richtbedrag voor 2022-2023 is minimaal 500 euro per leerling. In medio april 2022 zullen alle bedragen definitief vastgesteld worden. De verantwoording van de middelen binnen de looptijd van het NPO blijft ongewijzigd.

De (herverdeel)effecten van de vereenvoudiging van de Rijksbekostiging per 01-01-2023 zijn berekend o.b.v. de tweede versie van actuele gegevens per 01-10-2020, beschikbaar gesteld door de PO-Raad. Het herverdelingseffect op stichtingsniveau is ongeveer €4.500 negatief. Om deze effecten te kunnen berekenen wordt door het OCW naar verwachting eind april 2022 een nieuw rekenmodel beschikbaar gesteld.

7.1 Interne risicobeheersingssysteem

Aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

In paragraaf 6.2 Planning & Control is het interne beheers- en controlesysteem van Stichting Wonderwijs kort aan bod gekomen.

De wijze waarop we ons interne risicobeheersings- en controlesysteem hebben ingericht eveneens de monitoring hiervan is terug te vinden in de periodieke financiële managementrapportages (Maraps geheten, drie keer per jaar) en de interim controle welke jaarlijks door de externe accountant uitgevoerd wordt. Haar bevindingen over de professionalisering van de financiële functie van onze organisatie is te lezen in paragraaf 7.

Dit systeem functioneert in de praktijk d.m.v. de Maraps en besprekingen tussen het CvB en de interne organisatie én ook met de financiële commissie van de interne toezichthouder. Een belangrijk onderdeel in onze Marap is het monitoren en verklaren van de door de externe accountant tijdens de interim controle gesignaleerde risico's en aanbevolen adviezen. Deze risico's en adviezen betreffen de volgende gebieden.

- Personeelsproces
- Administratie en verslaglegging

- Inkoop en betalingsproces
- Automatisering
- Fiscaliteiten en rechtmatigheid

De belangrijkste resultaten die we met deze wijze van werken bereikt hebben zijn de tijdige financiële aansturing van de interne organisatie én het bevorderen van de kostenbewustwording en ook budgetverantwoordelijkheid onder budgethouders. Deze resultaten helpen ons tevens met het opstellen van een reële (meerjaren) begroting waarbij de budgethouders van hun tekortkomingen leren die ze in het oude (boek)jaar hebben ervaren.

Een noodzakelijke aanpassing aan dit controlesysteem kan zijn dat we voortaan de uitputting van het personele budget per kostenplaats maandelijks moeten monitoren, afwijkingen laten verklaren door de budgethouder en de gemaakte afspraken hierover structureel vastleggen.

Bijlage: Register van nevenfuncties

REGISTER VAN NEVENFUNCTIES			
Leden RAAD van TOEZICHT (RvT) en Leden COLLEGE van BESTUUR (CvB)			
Naam	Functie Wonderwijs	Hoofdfunctie	Nevenfuncties
Dhr. G. Daggers	Voorzitter RvT	n.v.t.	Lid van de Raad van Toezicht van de Kerkelijke Erfgoedinstelling Julie Postel
Dhr. D. van Eeten	Vice-voorzitter RvT	Alg. directeur / gemeentesecretaris gemeente Heumen	geen
Dhr. A. Tumelaire	Lid RvT	n.v.t.	- Bestuursfunctie voetbalvereniging Spero - Eigenaar AT HR - Surveillant tentamens, examens bij de HAN
Mw. M. van Koppenhagen	Lid RvT	Academiemanager Onderwijs Academie Fin. Economisch Man. HAN Arnhem/ Nijmegen	geen
Mw. D.L. Sim Zecha	Lid RvT	Concerncontroller Stg.Chr. Onderwijs Groep Vallei & Gelderland-Midden	geen
Mw. H. van Schilt	Voorzitter CvB		- Lid deelnemersraad SWV Passendwijs - Lid bestuur RBO Passendwijs
Mw. Y. Smits	Lid CvB		lid van de RvT PassendWijs in de overgangsfase naar de definitieve Raad van Toezicht.

Bijlage: inzet NPO-middelen 2021

Inzet NPO middelen 2021																											
							Inzet per menukeuze																				
	A	B	C	D	E	F	Vergoeding NPO	Totaal ingezet	A	B	C	D	E	F	Nog in te zetten												
402 - Bs Sam-Sam, Oosterhout (03XB)					91,70%	8,30%	€ -92.904	€ 66.809	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 61.264	€ 5.545	€ -26.094												
403 - Bs De Esdoorn, Elst (08EY)		4,73%			95,27%		€ -92.027	€ 47.712	€ -	€ 2.257	€ -	€ -	€ 45.456	€ -	€ -44.315												
404 - Bs De Okkermoot,Zetten (09DV)		76,15%			4,35%	19,50%	€ -29.488	€ 12.434	€ -	€ 9.468	€ -	€ -	€ 541	€ 2.425	€ -17.053												
405 - Bs Stap voor Stap, Elst (09FB)		10,00%			90,00%		€ 62.004	€ 61.981	€ -	€ 6.198	€ -	€ -	€ 55.783	€ -	€ -23												
406 - Bs De Zonnepoort, Elst (28CF)		5,15%			94,85%		€ -70.992	€ 45.033	€ -	€ 2.319	€ -	€ -	€ 42.713	€ -	€ -25.960												
411 - St. Jacobus, Valburg (00GX)		9,00%	9,00%	6,37%	75,63%		€ -33.305	€ 26.772	€ -	€ 2.410	€ 2.410	€ 1.705	€ 20.248	€ -	€ -6.533												
412 - IKC Het Sterrenbos, Huissen (03QR)		2,98%			85,69%	11,33%	€ -127.962	€ 56.804	€ -	€ 1.693	€ -	€ -	€ 48.675	€ 6.436	€ -71.158												
413 - Sunte Werfert, Elst (06GD)	20,00%	26,03%			53,97%		€ -32.429	€ 11.070	€ 2.214	€ 2.882	€ -	€ -	€ 5.975	€ -	€ -21.359												
414 - IKC De Abacus, Huissen (07UY)	23,79%	8,00%	3,50%	3,68%	55,00%	6,03%	€ -104.882	€ 64.581	€ 15.364	€ 5.166	€ 2.260	€ 2.377	€ 35.519	€ 3.894	€ -43.093												
415 - 't Startblok, Elst (08KH)		2,50%	3,01%		89,47%	5,02%	€ -64.857	€ 46.057	€ -	€ 1.151	€ 1.386	€ -	€ 41.207	€ 2.312	€ -18.801												
416 - De Kameleon Driel (08RP)		30,00%			70,00%		€ -52.003	€ 40.193	€ -	€ 12.058	€ -	€ -	€ 28.135	€ -	€ -11.810												
417 - Tuin 17					15,00%	85,00%	€ -66.610	€ 69.896	€ -	€ -	€ -	€ 10.484	€ -	€ 59.412	€ 3.286												
418 - De Elstar, Elst (28BG)	20,00%	10,00%	10,00%	10,00%	27,46%	22,54%	€ -138.479	€ 48.475	€ 9.695	€ 4.848	€ 4.848	€ 4.848	€ 13.311	€ 10.926	€ -90.004												
419 - IKC Binnenstebuiten, Huissen (28BH)		90,00%				10,00%	€ -149.289	€ 86.518	€ -	€ 77.866	€ -	€ -	€ -	€ 8.652	€ -62.771												

Wonderwijs, Elst

KENGETALLEN

	2021	2020
Liquiditeit (<i>Vlottende activa / kortlopende schulden</i>)	4,47	3,98
Solvabiliteit 1 (<i>Eigen vermogen (excl. voorzieningen) / totale vermogen *100%</i>)	65,54	62,99
Solvabiliteit 2 (<i>Eigen vermogen (incl. voorzieningen) / totale vermogen *100%</i>)	82,37	80,64
Rentabiliteit (<i>Saldo gewone bedrijfsvoering / totale baten (incl. fin. baten) * 100%</i>)	4,25	-4,32
Weerstandvermogen incl. MVA (<i>Eigen vermogen / (totale baten (incl. fin. baten) * 100%</i>)	35,98	34,56
Weerstandvermogen excl. MVA (<i>Eigen vermogen - materiële vaste activa) / rijksbijdragen * 100%</i>)	25,30	22,71
Huisvestingsratio (<i>(Huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen) / totale lasten * 100 %</i>)	7,18	7,58
Personele lasten / totale lasten + fin lasten (in %)	82,85	83,05
Materiële lasten / totale lasten + fin lasten (in %)	17,15	16,95

Liquiditeit

De liquiditeit geeft aan in welke mate men in staat is om op korte termijn aan alle verplichtingen te voldoen.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan in welke mate de bezittingen op de activazijde van de balans zijn gefinancierd met eigen of vreemd vermogen.

Rentabiliteit

In het bedrijfsleven wordt met de rentabiliteit de winst- of verliesgevendheid van een onderneming bedoeld. In het onderwijs (non-profit sector) wordt een relatie gelegd tussen het behaalde resultaat en de ontwikkeling hiervan op het weerstandvermogen.

Het geeft aan welk deel van de totale baten resteert na aftrek van de kosten.

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen geeft inzicht in de capaciteit om onvoorziene tegenvallers in de exploitatie op te vangen.

Huisvestingsratio

Het kengetal geeft aan de verhouding van de huisvestingslasten t.o.v. de totale lasten.

B1 GRONDSLAGEN

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (in het bijzonder RJ660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking opgenomen de realisatiecijfers van het voorgaande jaar, alsmede de (goedgekeurde) begroting van het huidige jaar.

Het bestuur heeft zich een oordeel gevormd over de zaken die in het jaarverslag worden besproken en heeft voor de bedragen die in de jaarrekening zijn opgenomen schattingen gemaakt. Indien dit voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningpost.

Door afronding op hele euro's kunnen in het verslag kleine verschillen worden geconstateerd.

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke sector (WNT) heeft de stichting zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Het economisch eigendom van de schoolgebouwen berust bij de gemeente. Indien een gebouw door een school blijvend wordt verlaten, wordt het gebouw "om niet" aan de gemeente overgedragen. In het verleden heeft de stichting, als gevolg van fusies, gronden om-niet overgedragen gekregen. Het gaat hierbij in totaal 34.324m². Deze gronden zijn het volledig eigendom van de stichting.

De overige activagroepen met afschrijvingstermijnen zijn als volgt bepaald:

Gebouwen, 10 t/m 40 jaar
Technische zaken, 10 t/m 25 jaar
Meubilair, 5 t/m 30 jaar
ICT, 3 t/m 20 jaar
Leermiddelen, 5 t/m 15 jaar
Inventaris & apparatuur 5 t/m 10 jaar
Overige MVA, 5 t/m 20 jaar

Wonderwijs, Elst

Als ondergrens voor te activeren zaken met een gebruiksduur van langer dan 1 jaar, wordt € 2000,-- per activum aangehouden. Afhankelijk van de soort aanschaf geldt deze ondergrens voor de prijs per stuk (inclusief b.t.w., b.v. TV) of de prijs van de "verzamelnaam" (b.v. (taal)methode).

Voor activa aangeschaft vóór 2013 kunnen andere termijnen gelden.

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. Financiële vaste activa met een looptijd korter dan 12 maanden worden opgenomen onder de vorderingen.

Vorderingen

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht.

Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen en overlopende activa.

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bestuur.

Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve die voortkomt uit de door (semi-) overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten, bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen reserves uit private middelen en reserves uit publieke middelen.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de instelling. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) ontvangen onderwijsinstellingen extra bekostiging. Deze regeling eindigt (voor zover nu bekend) op 31 juli 2025. Het bestuur heeft besloten om voor de bedragen die per 31 december van het jaar nog niet besteed zijn een bestemmingsreserve genaamd Bestemmingsreserve NPO te vormen.

Door het Samenwerkingsverband Regio Overbetuwe zijn de ondersteuningsmiddelen overgedragen naar de schoolbesturen. Het bestuur heeft besloten om deze middelen a € 189.030 te bestemmen voor 2023 en een bestemmingsreserve genaamd Bestemmingsreserve RBO te vormen.

Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door een derde is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsfonds.

De "Reserve schoolfondsen" zijn met eigen middelen, d.w.z. zonder subsidie van de overheid opgebouwd. Het voor- of nadelig saldo van de exploitatie wordt toegevoegd c.q. onttrokken aan de reserve.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in mindering zijn gebracht. De voorzieningen worden opgenomen voor de nominale waarde, met uitzondering van de voorziening jubilea. Deze wordt opgenomen voor de contante waarde.

De voorzieningen zijn verdeeld naar langlopend en kortlopend. Kortlopend heeft betrekking op het deel van de voorziening met een looptijd van maximaal één jaar. Het langlopend deel op het deel met een looptijd langer dan één jaar.

Voorziening jubilea:

Op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving is een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen gevormd. Voor de berekening is uitgegaan van de datum van indiensttreding van de medewerker in het onderwijs. Vanaf deze datum bouwt de medewerker aanspraken op voor een te ontvangen jubileum-gratificatie bij 25-jarig en 40-jarig dienstverband. Er is rekening gehouden met een variabele blijfkans en een rekenrente van 1% Voor instellingen met een aantal FTE van 50 of meer wordt gerekend met € 825 per FTE. Gelet op de omvang van de organisatie (meer dan 50 FTE) wordt de voorziening bepaald op € 825 per FTE.

Voorziening (eigen) wachtgelders:

Indien een werknemer ontslagen wordt en de instroomtoets van het Participatiefonds niet positief wordt afgerond of er een negatieve beschikking wordt afgegeven, verhaalt het Participatiefonds de uitkeringen op het bevoegd gezag. Voor alle ex-werknemers waarvoor de instroomtoets niet met positieve beschikking is afgerond wordt voor de nog komende periode een voorziening gevormd.

Voor alle ex-medewerkers waarvan op 31 december 2021 zeker is dat voor hen de instroomtoets niet tot een positieve beschikking heeft geleid, of van wie het bevoegd gezag aangeeft geen positieve beschikking te verwachten wordt een voorziening gevormd. Deze is berekend als het aantal maanden dat het bevoegd gezag verwacht dat de uitkering zal duren vermenigvuldigd met het maandelijks bedrag dat verhaald wordt op de instelling, gebaseerd op informatie van het UWV.

Voorziening Duurzame Inzetbaarheid:

Op basis van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving Onderwijs moet voor de gespaarde uren op basis van het ouderenverlof (werknemers van 57 jaar en ouder) een voorziening worden aangelegd. Deze voorziening is gebaseerd op een vooraf ingediend plan hoe deze uren de komende vijf jaren worden ingezet.

De basis voor het vaststellen van de hoogte van de voorziening duurzame inzetbaarheid is het aantal uur dat een medewerker op basis van deze plannen heeft gespaard (en niet heeft opgenomen), vermenigvuldigd met de loonkosten per uur. Alleen de bijdrage van de werkgever is in de voorziening berekend.

Er is gerekend met een opnamekans van 80% en een rekenrente van 1% (gebaseerd op het model zoals beschikbaar is gesteld door de PO Raad).

Voorziening langdurig zieken (bij eigen risicodragerschap ziekteverzuim en/of WGA):

De instelling is eigen risicodragers voor het ziekteverzuim van de medewerkers gedurende de eerste 2 jaar. Voor medewerkers die per balansdatum langdurig ziek zijn (en dit naar verwachting blijven) wordt een voorziening gevormd voor de loonkosten van de nog resterende maanden van deze periode. Dit vanuit de veronderstelling dat deze medewerkers tijdens hun ziekte geen prestaties voor de instelling leveren. De voorziening wordt opgenomen voor de nominale waarde. De dotatie wordt ten laste van de personeelskosten gebracht. De werkelijke loonkosten voor deze medewerkers worden onttrokken aan de voorziening.

Voorziening groot onderhoud

Wonderwijs, Elst

De voorziening voor de gelijkmatige verdeling van onderhoudslasten wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten voor cyclisch groot onderhoud voor de komende 10 jaar op basis van het meerjarenonderhoudsplan. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van de voorziening gebracht.

Overgangsregeling voorziening onderhoud gebouwen

Stichting Wonderwijs hanteert net zoals een aanzienlijke groep besturen (voornamelijk in het PO en het VO) voor de voorziening groot onderhoud een methodiek waarbij de kosten over het gehele onderhoudsplan van de onderwijspanden worden bepaald en deze vervolgens wordt gedeeld door de looptijd van het onderhoudsplan. Deze systematiek leidt ertoe dat er jaarlijks weliswaar een min of meer gelijkblijvende dotatie aan de voorziening groot onderhoud wordt gedaan, maar dat deze te laag of te hoog van omvang kan zijn in vergelijking met de RJ methodiek. Er wordt namelijk beperkt rekening gehouden met individuele onderhoudscomponenten met onderhoudscycli die doorlopen tot na de periode van de huidige onderhoudsplanning.

Stichting Wonderwijs maakt gebruik van de overgangsregeling zoals verwoord in de RJO artikel 4 lid 1c. De tijdelijke regeling in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs is van toepassing op besturen die voor verslagjaar 2017 een methode van kostenegalitatie voor groot onderhoud hanteerden zoals hierboven beschreven. Daarbij is afgesproken dat de RJ-werkgroep Onderwijs van de Raad voor de Jaarverslaggeving in samenwerking met de sectorraden in de komende maanden een onderzoek uitvoert. De werkgroep zal hierbij worden ondersteund door een aantal betrokken schoolbesturen. Inmiddels is er een verwerkingswijze vastgesteld die aansluit bij de Richtlijnen.

Kortlopende schulden en overige verplichtingen

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode.

De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld. De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Kasstroomoverzicht

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering en liquiditeit.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat (saldo van baten en lasten) als basis genomen. Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van financial leasing zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten

RESULTAATBEPALING

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden. De instelling heeft in haar statuten geen bepalingen opgenomen omtrent de verdeling van de winst. Er is dus geen statutaire regeling winstbestemming.

(Rijks)bijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de exploitatie, verstrekt door het Ministerie van OCW, opgenomen. Tevens worden hier verantwoord de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van rijksbijdragen. Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden als terug te betalen subsidie zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen en subsidies

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen, verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten (waaronder ouderbijdragen) worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de cao uitbetaald. De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door het bevoegd gezag.

Pensioenen

De instelling heeft een toegezegd pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte en contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkingsgraad lager is dan 105% vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De dekkingsgraad van het ABP ultimo 2021 is 110,2%
Per ultimo 2020 was deze 93,5%

Afschrijvingen

Materiële Vaste Activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte Economische gebruiksduur van het actief.

Huisvestingslasten

Wonderwijs, Elst

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

Algemeen

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten. De primaire financiële instrumenten van het bestuur, anders dan derivaten, dienen ter financiering van de operationele activiteiten van het bestuur of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Het beleid van het bestuur is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van het bestuur zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het kasstroomrisico en renterisico.

Marktrisico

De instelling is werkzaam in Nederland. Het valutarisico is daarmee nihil.

De instelling loopt geen prijsrisico's.

De instelling loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en rentedragende schulden.

Kredietrisico

Het bestuur bewaakt voortdurend haar vorderingen. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor het bestuur minimaal.

Liquiditeitsrisico

Het bestuur heeft een treasurystatuut opgesteld waarin zij haar beleid omtrent liquiditeit heeft uiteengezet. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst.

Liquide middelen, vorderingen en kortlopende schulden

Gezien de korte looptijd van deze instrumenten benadert de boekwaarde de reële waarde.

B2 BALANS PER 31 december 2021

(na verwerking resultaatbestemming)

		31 december 2021	31 december 2020
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1		
Gebouwen en terreinen		292.724	324.063
Technische zaken		522.804	517.213
Meubilair		795.860	824.993
ICT		1.066.992	971.811
Leermiddelen		278.905	322.701
Inventaris & apparatuur		2.797	3.722
Overige mat. vaste activa		45.526	21.138
		3.005.608	2.985.640
Financiële vaste activa	2		
Waarborgsommen		18.900	20.400
		18.900	20.400
Vlottende activa			
Vorderingen	3		
Debiteuren		71.144	138.753
Ministerie van OCW		1.058.741	1.040.925
Overige overlopende activa		117.261	140.310
Overige vorderingen		4.577	140.982
		1.251.723	1.460.970
Liquide middelen	4		
		9.945.519	8.581.274
		<u>14.221.750</u>	<u>13.048.284</u>

- 88 -

B3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2021

	Realisatie 2021 €	Begroting 2021 €	Realisatie 2020 €
Baten			
(Rijks)bijdragen	24.958.814	22.584.366	23.043.118
Overige overheidsbijdragen en subsidies	36.944	48.276	50.140
Overige baten	905.893	804.837	688.684
	<u>25.901.651</u>	<u>23.437.478</u>	<u>23.781.942</u>
Lasten			
Personele lasten	20.546.731	19.464.569	20.605.253
Afschrijvingen	627.309	684.237	610.289
Huisvestingslasten	1.744.513	1.614.505	1.843.715
Overige instellingslasten	1.871.167	2.024.517	1.730.218
	<u>24.789.720</u>	<u>23.787.828</u>	<u>24.789.474</u>
Saldo baten lasten	<u>1.111.930</u>	<u>-350.350</u>	<u>-1.007.532</u>
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	0	0	500
Financiële lasten	11.290	7.212	21.370
Financiële baten en lasten	<u>-11.290</u>	<u>-7.212</u>	<u>-20.870</u>
Resultaat	<u>1.100.640</u>	<u>-357.562</u>	<u>-1.028.403</u>

B4 KASSTROOMOVERZICHT 2021

Het onderstaande kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij wordt het saldo baten en lasten als uitgangspunt genomen, waarop vervolgens correcties worden aangebracht voor verschillen tussen opbrengsten en ontvangsten en de kosten en uitgaven.

	2021		2020	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		1.111.930		-1.007.532
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen	564.844		593.964	
- Mutaties voorzieningen	<u>91.284</u>		<u>302.489</u>	
		656.128		896.453
Veranderingen in vlottende middelen:				
- Vorderingen	209.247		292.185	
- Kortlopende schulden	<u>-18.459</u>		<u>197.729</u>	
		<u>190.788</u>		<u>489.914</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		1.958.846		378.835
- Ontvangen interest	0		500	
- Betaalde interest	<u>-11.290</u>		<u>-21.370</u>	
		<u>-11.290</u>		<u>-20.870</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		1.947.556		357.965
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings materiële vaste activa	-696.802		-495.386	
Ontvangen subsidies	49.525		33.545	
Desinvesterings materiële vaste activa	62.466		16.325	
Overige investeringen in financiële vaste activa	0		0	
Mutaties waarborgsommen	<u>1.500</u>		<u>-8.100</u>	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		<u>-583.311</u>		<u>-453.616</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		<u>0</u>		<u>0</u>
Mutatie liquide middelen		<u>1.364.245</u>		<u>-95.653</u>
Beginstand liquide middelen	8.581.274		8.676.927	
Mutatie liquide middelen	<u>1.364.245</u>		<u>-95.653</u>	
Eindstand liquide middelen		<u>9.945.519</u>		<u>8.581.274</u>

B5 TOELICHTING BEHORENDE TOT DE BALANS

(na verwerking resultaatbestemming)

ACTIVA

VASTE ACTIVA

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
	€	€
1 Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	292.724	324.063
Technische zaken	522.804	517.213
Meubilair	795.860	824.993
ICT	1.066.992	971.811
Leermiddelen	278.905	322.701
Inventaris & apparatuur	2.797	3.722
Overige mat. vaste activa	45.526	21.138
	<u>3.005.608</u>	<u>2.985.640</u>

Wonderwijs, Elst

	gebouwen en terreinen	Tech- nische zaken	Meubilair	ICT	leer- middelen	Inv. & App.	OV. MVA	Totaal
	€		€		€	€	€	€
<i>Boekwaarde 31 december 2020</i>								
Aanschafwaarde	555.281	783.953	2.875.661	3.646.525	2.615.434	33.677	83.990	10.594.521
Cum. afschrijvingen	-231.219	-266.740	-2.050.669	-2.674.715	-2.292.733	-29.955	-62.852	-7.608.882
Boekwaarde 31 december 2020	<u>324.062</u>	<u>517.213</u>	<u>824.992</u>	<u>971.810</u>	<u>322.701</u>	<u>3.722</u>	<u>21.138</u>	<u>2.985.639</u>
<i>Mutaties</i>								
Investeringsen	3.528	111.119	111.794	388.775	53.473	0	28.112	696.802
Desinvesteringen	0	-10.483	-420.964	-598.751	-526.084	0	-3.390	-1.559.671
Afschrijvingen	-34.867	-48.840	-111.124	-280.178	-85.186	-925	-3.724	-564.844
Afsch. Desinvesteringen	0	3.319	391.161	585.334	514.001	0	3.390	1.497.205
Ontvangen subsidie	0	-49.525	0	0	0	0	0	-49.525
Mutaties Boekwaarde	<u>-31.339</u>	<u>5.590</u>	<u>-29.133</u>	<u>95.181</u>	<u>-43.796</u>	<u>-925</u>	<u>24.388</u>	<u>19.967</u>
<i>Boekwaarde 31 december 2021</i>								
Aanschafwaarde	558.809	835.064	2.566.491	3.436.550	2.142.823	33.677	108.713	9.682.127
Cum. afschrijvingen	-266.086	-312.261	-1.770.632	-2.369.558	-1.863.918	-30.880	-63.186	-6.676.520
Boekwaarde 31 december 2021	<u>292.723</u>	<u>522.803</u>	<u>795.859</u>	<u>1.066.991</u>	<u>278.905</u>	<u>2.797</u>	<u>45.526</u>	<u>3.005.607</u>

Op een deel van de investeringen (€ 93.640) is een bedrag a € 49.525 aan subsidie in mindering gebracht. Alleen het saldo is als investering meegenomen.

De desinvesteringen hebben betrekking op het buiten gebruik stellen van activa.

Afschrijvingspercentages

	Vanaf	t/m
Gebouwen en terreinen	2,50 %	10,00 %
Technische zaken	4,00 %	10,00 %
Meubilair	3,33 %	20,00 %
ICT	5,00 %	33,33 %
Leermiddelen	6,66 %	20,00 %
Inventaris & apparatuur	10,00 %	20,00 %
Overige MVA	5,00 %	20,00 %

Wonderwijs, Elst

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
2 Financiële vaste activa		
Waarborgsommen	18.900	20.400
	<u>18.900</u>	<u>20.400</u>

Waarborgsommen

Waarborgsommen	18.900	20.400
	<u>18.900</u>	<u>20.400</u>

	Boek- waarde 1-1-21	Invester- ingen	Desinv- estering- en	Overheveling (naar vordering)	Boek- waarde 31-12-21
	€	€	€	€	€
Waarborgsommen	20.400	-1.500	0	0	18.900
	<u>20.400</u>	<u>-1.500</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>18.900</u>

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€

3 Vorderingen

Debiteuren	71.144	138.753
Ministerie van OCW	1.058.741	1.040.925
Overige vorderingen	4.577	140.982
Overige overlopende activa	117.261	140.310
	<u>1.251.723</u>	<u>1.460.970</u>

Ministerie van OCW

Salariskosten OCW	1.058.741	1.040.925
	<u>1.058.741</u>	<u>1.040.925</u>

Overige vorderingen

Vervangingsfonds inzake salariskosten	0	39.798
Overige vorderingen	4.577	101.184
	<u>4.577</u>	<u>140.982</u>

Overige overlopende activa

Vooruitbetaalde kosten	117.261	140.310
	<u>117.261</u>	<u>140.310</u>

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€

4 Liquide middelen

Wonderwijs, Elst

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Kasmiddelen	498	593
Banktegoeden	9.945.021	8.580.682
	<u>9.945.519</u>	<u>8.581.274</u>
Kasmiddelen		
Kas	498	593
	<u>498</u>	<u>593</u>
Banktegoeden		
Banktegoeden bestuur	200.000	7.420.102
Banktegoeden school	75.215	56.279
Schatkistbankieren	9.669.807	1.104.301
	<u>9.945.021</u>	<u>8.580.682</u>

PASSIVA

5 Eigen vermogen

VERLOOPOVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN

	Saldo 1-1-2021	Resultaat	Overige mutaties	Saldo 31-12-2021
Algemene reserve	8.098.851	455.534	0	8.554.384
Bestemmingreserves publiek (A)				
Reserve personeel	6.177	0	0	6.177
Bestemmingsreserve NPO	0	423.641	0	423.641
Bestemmingsreserve RBO	0	189.030	0	189.030
	6.177	612.671	0	618.848
Bestemmingsreserves privaat (B)				
Reserve schoolfonds	114.652	32.436	0	147.088
	114.652	32.436	0	147.088
Totaal bestemmingsreserves (A + B)	120.829	645.106	0	765.936
Eigen vermogen	8.219.680	1.100.640	0	9.320.320

	Saldo 1-1-2021	Dotaties	Onttrek- kingen	Vrijval	Saldo 31-12-2021
6 Voorzieningen					
Personeel:					
Duurzame inzetbaarheid	72.650	17.870	-19.685	0	70.835
Jubilea	207.389	46.370	-19.263	0	234.496
Wachtgelders	18.965	0	-4.621	0	14.344
Voorziening langdurige zieken	73.213	0	-73.213	0	0
	372.217	64.240	-20.791	0	319.675
Overig:					
Onderhoud	1.930.235	385.250	-241.423	0	2.074.062
	1.930.235	385.250	-241.423	0	2.074.062
Voorzieningen	2.302.452	449.490	-431.419	0	2.393.736

Wonderwijs, Elst

Toelichting voorzieningen

Langlopend deel > 1 jaar is als volgt te verdelen

	Kort < 1 jaar	Middellang < 5 jaar	lang > 5 jaar	Totaal
Duurzame inzetbaarheid		0	70.835	70.835
Jubilea	8.484	81.860	144.152	234.496
Wachtgelders	10.452	3.892		14.344
Onderhoud	159.543	638.172	1.276.347	2.074.062

De voorzieningen hebben een overwegend langlopend karakter.

Wonderwijs, Elst

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
7 Kortlopende schulden		
Crediteuren	241.055	299.355
Belastingen en premies sociale verzekeringen	942.365	867.367
Schulden terzake van pensioenen	284.824	253.805
Overige kortlopende schulden	169.942	199.010
Overlopende passiva	869.508	906.614
	<u>2.507.693</u>	<u>2.526.152</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	941.577	788.286
Premie vervangingsfonds / participatiefonds	788	79.081
	<u>942.365</u>	<u>867.367</u>
Overige kortlopende schulden		
Overige kortlopende schulden	<u>169.942</u>	<u>199.010</u>
	<u>169.942</u>	<u>199.010</u>
Overlopende passiva		
OCW: Subsidie zij-instromers	6.732	13.910
OCW: subs. inhaal- en ond. progr 20-21	0	167.105
OCW: subsidie studieverlof	14.108	20.520
OCW: Subs.opl. Ond.ass. tot leerkr.	5.834	8.751
OCW: subsidie EHVK	82.241	0
Nog te betalen vakantiegeld	648.512	624.234
Gemeente huisvesting	40.487	0
Vooruitontvangen bedragen	29.334	4.854
Schuld wachtgelders	112	10.502
Overige	42.148	56.737
	<u>869.508</u>	<u>906.614</u>

Wonderwijs, Elst

Model G Specificatie posten OCW

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a)

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond?	
	Kenmerk	datum			Ja (aankruisen wat van toepassing is)	Nee
Subsidie Studieverlof	1090658-1	sep-20	5.139	5.139	☒	☐
Subsidie Studieverlof	1090725-1	sep-20	2.268	2.268	☒	☐
Subsidie Studieverlof	1090725-1	sep-20	3.023	3.023	☒	☐
Subsidie Studieverlof	1091230-1	sep-20	11.034	11.034	☒	☐
Subsidie Studieverlof	1091230-1	sep-20	12.093	12.093	☒	☐
Subsidie Studieverlof	1166280-1	aug-21	12.093	12.093	☐	☒
Subsidie Studieverlof	1166280-1	aug-21	12.093	12.093	☐	☒
Zij-instroom	1097350-1	nov-20	20.000	20.000	☐	☒
Inhaal- en ondersteuning sub.	IOP2-41530-PO	okt-20	177.300	177.300	☐	☒
Inhaal- en ondersteuning sub.	IOP4-41530-PO	jun-21	36.000	36.000	☐	☒
Impuls en innovatie bewegingsonderwijs	IIB21261	dec-21	82.260	82.260	☐	☒
totaal			<u>373.303</u>	<u>373.303</u>		

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

(Regeling ROS art. 13 lid 2 sub b)

G2.A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale lasten	Te verrekenen ultimo verslagjaar
	Kenmerk	datum	EUR	EUR	EUR	EUR
totaal			<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

G2.B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing	Bedrag toewijzing	Saldo 01-01 2021	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totale lasten 31-12-2021	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
--------------	------------	----------------------	---------------------	--------------------------------	--------------------------	-----------------------------	---

B6 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Huurovereenkomst:

Renewi

Met het bedrijf Renewi is een overeenkomst gesloten voor het ophalen van afval. Deze overeenkomst heeft een looptijd tot 1 januari 2022.

De kosten per maand zijn variabel.

Aalbers

Met Aalbers is een overeenkomst gesloten voor het schoonmaken van de schoolgebouwen. Deze overeenkomst heeft een looptijd tot 31 maart 2023.

De kosten per maand bedragen € 17.510 excl. btw.

Ricoh

Het bestuur heeft met Ricoh 2 huurovereenkomsten voor printers afgesloten voor de scholen.

Een overeenkomst met de oud StisamO scholen. Deze overeenkomst heeft een looptijd van 60 maanden en eindigd op 1 november 2022. Het maandbedrag van deze verplichting is € 1.280,75

En een overeenkomst met de oud Batavorum scholen. Deze overeenkomst heeft een looptijd van 60 maanden en eindigd op 1 augustus 2023. Het maandbedrag van deze verplichting is € 2.656,79

B6 TOELICHTING BEHORENDE TOT DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2021

Baten

	Realisatie 2021 €	Begroting 2021 €	Realisatie 2020 €
(Rijks)bijdragen			
Vergoeding Lumpsum	15.092.855	14.580.758	14.939.848
Vergoeding Materiële Instandhouding	2.973.219	2.928.837	2.957.090
Vergoeding PAB	2.668.391	2.406.094	2.413.862
Middelen vermindering werkdruk	953.881	961.026	907.794
Bijzondere bekostiging samenvoeging	260.236	236.828	262.963
NPO gelden	1.120.023	0	0
Overige bekostiging	1.416.689	976.557	910.268
Doorbetalen Rijksbijdragen SWV	473.520	494.266	651.293
	<u>24.958.814</u>	<u>22.584.366</u>	<u>23.043.118</u>

Overige overheidsbijdragen en subsidies

Gemeente: vergoeding declarabele kosten	0	3.100	195
Gemeente: vergoeding ID-banen	2.604	12.555	12.555
Gemeente: vergoeding schoolbegeleiding	30.787	30.787	31.320
Gemeente: overige vergoedingen	3.553	1.833	6.070
	<u>36.944</u>	<u>48.276</u>	<u>50.140</u>

Overige baten

Compensatie bovensch. pers.lasten	0	188.051	0
Verhuur onroerende zaken	75.991	106.496	108.260
Baten schoolfonds	25.013	4.850	8.150
Baten overblijven	51.136	50.666	50.202
Baten cluster 1 en 2	5.875	6.002	6.500
Samenwerkingsverband	229.636	20.904	45.376
Baten muziekimpuls	0	5.000	7.747
Vergoeding detachering personeel	251.970	350.200	265.337
Overdracht van bestuur	0	7.398	10.000
Overige personele baten	53.553	0	73.695
Transitievergoeding	170.047	0	36.478
Overige baten	42.672	65.270	76.940
	<u>905.893</u>	<u>804.837</u>	<u>688.684</u>

Lasten

Personele lasten

Lonen en salarissen	14.780.393	18.391.467	14.665.896
Sociale lasten	2.216.189	0	2.119.575
Premie PF	412.537	0	515.799
Premie VF	6.651	0	407.672
Pensioenlasten	2.446.691	0	2.194.346
Overige personele lasten	955.611	1.088.102	1.195.826
Uitkeringen (-/-)	-271.341	-15.000	-493.861
	<u>20.546.731</u>	<u>19.464.569</u>	<u>20.605.253</u>

Wonderwijs, Elst

	Realisatie 2021 €	Begroting 2021 €	Realisatie 2020 €
Lonen en salarissen			
Salariskosten bestuurder	261.435	270.890	227.976
Salariskosten directie	1.201.024	1.257.498	1.164.951
Salariskosten OP	13.488.249	12.850.644	14.366.855
Salariskosten OOP	1.491.096	1.407.373	1.655.866
Salariskosten t.l.v. vervangingsfonds	91	0	0
Salariskosten vervanging eigen rekening	52.124	68.903	131.670
Salariskosten ERD (Poolers)	0	0	161.304
Vervanging eigenrisicodragers	647.561	1.192.830	580.746
Salariskosten Passend Onderwijs	189.290	0	195.195
Werkkosten via PSA	88.851	11.242	52.956
Salariskosten ID gemeente	0	22.947	31.532
Salariskosten rugzak-leerling	0	0	51.516
Salariskosten detachering	180.625	432.154	221.101
Opname onbetaald verlof	5.367	3.915	10.263
Salariskosten ZW gerelateerde kosten	161.455	0	203.425
Transitievergoeding ziek uit dienst	0	0	27.591
Salariskosten extra personeel	0	25.000	0
Sal. kn. opleiden in de school	57.784	0	0
Sal.kn. subsidie studieverlof	3.002	6.000	8.711
Sal. kn. prestatiebox	594.987	530.500	361.851
Sal. kn Nationaal Programma Ondewijs	610.669	0	0
Sal. kst overige bekostiging	428.466	0	1.589
Inhouding via salaris	0	750	0
Toelagen / premies eigen rekening	0	6.325	0
Salariskosten ouderschapsverlof	224.964	142.497	196.711
Salariskosten gemeente	1.073	0	3.023
Correctie sociale lasten	-2.216.189	0	-2.119.575
Correctie premie PF	-412.537	0	-515.799
Correctie premie VF	-6.651	0	-407.672
Correctie pensioenen	-2.446.691	0	-2.194.346
Salariskosten seniorenregeling	149.714	151.547	222.605
Salariskosten overblijven	9.881	9.320	10.230
Salariskosten t.l.v. projecten	7.515	0	1.741
Onkostenvergoeding via salaris	7.235	500	13.249
Salariskosten t.l.v. OCW-subsidies	0	631	631
	<u>14.780.393</u>	<u>18.391.467</u>	<u>14.665.896</u>
Sociale lasten			
Sociale lasten	2.216.189	0	2.119.575
	<u>2.216.189</u>	<u>0</u>	<u>2.119.575</u>
Premie PF			
premie PF	412.537	0	515.799
	<u>412.537</u>	<u>0</u>	<u>515.799</u>
Premie VF			
Premie VF	6.651	0	407.672
	<u>6.651</u>	<u>0</u>	<u>407.672</u>

Wonderwijs, Elst

	Realisatie 2021 €	Begroting 2021 €	Realisatie 2020 €
Pensioenlasten			
Pensioenlasten	2.446.691	0	2.194.346
	<u>2.446.691</u>	<u>0</u>	<u>2.194.346</u>
Overige personele lasten			
Nascholing	241.501	169.697	193.805
Scholing NPO	6.669	0	0
Kosten schoolbegeleiding	8.360	30.787	9.432
Kosten Arbo	31.322	39.000	56.411
Dotatie voorziening D.I.	17.870	0	48.065
Onttrekking voorziening D.I.	-19.685	0	0
Vergoedingen RVT	58.144	50.700	66.670
Dotatie voorziening jubilea	46.370	16.550	8.040
Werkkosten via FA	80.291	68.400	64.134
Dotatie wachtgelden	0	10.000	18.965
Dotatie voorz. langdurige zieken	0	0	73.213
Vrijval voorziening langdurige zieken	-73.213	0	0
Personele kosten projecten SWV	477	0	0
Overige personeelskosten	94.630	123.859	170.468
Wachtgelden niet vergoed PF	3.920	0	26.569
Personele kosten rugzakleerling	64.589	39.485	58.131
Personele kosten contractbasis	357.398	539.326	401.923
Kosten NPO externe inhuur	36.967	0	0
Kosten werkdrukvermind.:professionalisng	0	298	0
	<u>955.611</u>	<u>1.088.102</u>	<u>1.195.826</u>
Uitkeringen (-/-)			
Uitkeringen (-/-)	-271.341	-15.000	-493.861
	<u>-271.341</u>	<u>-15.000</u>	<u>-493.861</u>

Wonderwijs, Elst

Personeelsbezetting

	2021	2020
	Aantal FTE's	Aantal FTE's
DIR	14,15	14,02
OP	221,93	220,32
OOP	44,48	40,06
	<u>280,56</u>	<u>274,40</u>

	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
	€	€	€
Afschrijvingen			
Gebouwen en terreinen	34.867	56.203	34.423
Technische zaken	49.224	0	48.841
Leermiddelen	88.561	95.637	103.453
Meubilair	116.192	126.965	120.251
ICT	286.425	313.193	288.758
Overige mat.vaste activa	3.724	91.315	3.232
Inventaris en apparatuur	925	925	740
Boekverlies desinvesteringen	47.391	0	10.591
	<u>627.309</u>	<u>684.237</u>	<u>610.289</u>

Huisvestingslasten

Huur huisvesting/terrein	47.540	37.000	36.770
Dotatie onderhoudsvoorziening	385.250	385.250	547.421
Onderhoud gebouw/installaties	149.392	109.000	123.870
Energie en water	210.937	171.710	197.313
Schoonmaakkosten	314.247	295.747	337.575
Heffingen	32.178	33.630	30.691
Tuinonderhoud	15.000	12.500	10.796
Bewaking en beveiliging	4.602	12.000	9.959
Onderhoudsbeheer	5.081	28.100	45.399
Overige huisvestingslasten	580.287	529.568	503.920
	<u>1.744.513</u>	<u>1.614.505</u>	<u>1.843.715</u>

Overige instellingslasten

Administratie- en beheerslasten

Administratie en beheer	239.932	241.146	239.318
Reis- en verblijfkosten	209	650	80
Accountantskosten	26.777	26.000	24.484
Telefoonkosten	53.364	72.650	82.340
Overige administratie- en beheer	53.269	77.350	19.858
	<u>373.553</u>	<u>417.796</u>	<u>366.080</u>

Inventaris en apparatuur

Onderhoud vervanging meubilair	33.114	14.250	26.719
	<u>33.114</u>	<u>14.250</u>	<u>26.719</u>

Wonderwijs, Elst

	Realisatie 2021 €	Begroting 2021 €	Realisatie 2020 €
<i>Overige</i>			
Representatiekosten	3.604	3.400	2.994
Contributies	51.869	46.630	56.507
Deskundige advies/ juridische Ondersteuning	8.050	10.000	4.188
Excursies / werkweek / sport	16.746	15.250	12.225
Buitenschoolse activiteiten	12.387	11.096	8.048
Medezeggenschap	6.763	6.750	6.075
Aansluiting radio / TV	9.642	1.168	7.795
Verzekeringen	17.781	15.000	12.956
Portikosten / drukwerk	3.823	4.282	4.459
PR	20.440	29.050	36.133
Kantinekosten	28.383	34.532	38.082
Kosten muziekimpuls	4.727	5.000	13.172
Kosten CMK	0	0	23
Culturele vorming	27.376	39.812	32.197
Schooltest / onderzoek / begeleiding	16.550	14.382	11.119
Overige gemeente	401	0	0
Projecten	0	30.000	363
Lasten subs. Zij-instroom	7.178	0	6.090
Lasten subs.Inhaal- onderst.progr.20-21M	76.545	67.200	8.606
Materiële lasten project SWV	1.058	0	7.194
Uitgaven prestatiebox	10.317	133.383	51.131
Lasten overige subsidies	49.456	0	2.555
Lasten schoolfonds	22.602	22.823	14.900
Lasten overblijven	11.231	12.876	22.391
Materiële kosten NPO	30.030	0	0
Bijdrage in exploitatie scholen	0	0	10.000
Kosten werkdrukvermindering: materieel	25.893	81.789	27.206
Overige uitgaven	14.420	136.940	7.721
	477.275	721.362	404.130
<i>Leermiddelen (PO)</i>			
Onderwijsleerpakket	335.320	334.083	329.607
Informatietechnologie	532.864	427.925	469.322
Kopieerkosten	119.043	109.100	134.360
	987.226	871.108	933.289
Totaal Overige instellingslasten	1.871.167	2.024.517	1.730.218

Wonderwijs, Elst

	Realisatie 2021 €	Begroting 2021 €	Realisatie 2020 €
Financiële baten en lasten			
Financiële baten			
Rentebaten	0	0	500
	0	0	500
Financiële lasten			
Overige financiële lasten	11.290	7.212	21.370
	11.290	7.212	21.370
Totaal financiële baten en lasten	-11.290	-7.212	-20.870
Specificatie honorarium			

	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
Specificatie honorarium			
Onderzoek jaarrekening	26.777	20.000	24.484
Andere controleopdrachten	0	0	0
Fiscale adviezen	0	0	0
Andere niet-controle-diensten	0	0	0
Totaal accountantslasten	26.777	20.000	24.484

B8 Overzicht verbonden partijen

Model E: Verbonden partijen

Naam	Juridische Vorm 2021	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen Vermogen 31-12-2021 EUR	Resultaat jaar 2021 Art. 2:403 BW EUR	Deelname Ja/Nee	Consolidatie %	Ja/Nee
SWW PassendWijs	stichting	Arnhem	4	NB	NB	nee	0	nee

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

Art. 2:403 BW: Nee invullen, tenzij SWW als rechtspersoon behoort tot een groep.

WNT-verantwoording 2021 Stichting Wonderwijs

De WNT is van toepassing op de Stichting Wonderwijs

Het voor Stichting Wonderwijs toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021: € 149.000

Gemiddelde baten 4 complexiteitspunten.

Gemiddeld aantal leerlingen 3 complexiteitspunt.

Het aantal gewogen onderwijssoorten is 1 complexiteitspunt.

Dit totaal van 8 complexiteitspunten correspondeert met WNT Klasse C

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functieervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2021 bedragen x € 1	E.P. Verrips	Y.H.M. Smits	H.J. van Schilt
Functiegegevens	voorz. CvB	lid coll. V. best	voorz. CvB
Aanvang en einde functieervulling in 2021	n.v.t.	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,0	0,67	1,0
Dienstbetrekking	n.v.t.	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 0	€ 76.482	€ 113.365
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 14.384	€ 21.654
<i>Subtotaal</i>	€ 0	€ 90.866	€ 135.019
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 0	€ 99.830	€ 149.000
-/- onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging 2021	€ 0	€ 90.866	€ 135.019
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2020 bedragen x € 1	E.P. Verrips	Y.H.M. Smits	H.J. van Schilt
Functiegegevens	Bestuurder	lid coll. V. best	Bestuurder
Aanvang en einde functieervulling in 2020	01/01-30/06	01/01-31/12	01/11-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,83	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja	N.v.t.
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 65.328	€ 88.602	€ 18.128
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 10.108	€ 13.956	€ 3.393
<i>Subtotaal</i>	€ 75.436	€ 102.558	€ 21.521
Individueel toepasselijk bezoldigings maximum	€ 71.109	€ 118.690	€ 23.833
Bezoldiging	€ 75.436 *	€ 102.558	€ 21.521

*Toelichting

De overschrijding is veroorzaakt door uitbetaling vakantiegeld, waarvan € 4.561 is opgebouwd in 2019 en dat conform artikel 3 lid 2 van de Uitvoeringsregeling WNT toegerekend wordt aan 2019 en er derhalve geen sprake is van een overschrijding van het maximum.

Wonderwijs, Elst

Gegevens 2021

Bedragen x € 1	G.W.M. Daggars	A.E. Tumelaire	J. v Koppenhagen	D.C. van Eeten	G.J.M. Jansen	D.L. Sim - Zecha
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Vice voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functie vervulling in 2021	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	n.v.t.	29/03-31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	€ 15.645	€ 10.430	€ 10.010	€ 13.038	€ 0	€ 7.944
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 22.350	€ 14.900	€ 14.900	€ 14.900	€ 0	€ 11.338
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 15.645	€ 10.430	€ 10.010	€ 13.038	€ 0	€ 7.944
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2020

Bedragen x € 1	G.W.M. Daggars	A.E. Tumelaire	J. v Koppenhagen	D.C. van Eeten	G.J.M. Jansen	D.L. Sim - Zecha
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde dienstvervulling in 2020	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-30/06	n.v.t.
Bezoldiging						
Bezoldiging	€ 15.015	€ 10.010	€ 10.010	€ 22.883 *	€ 4.075	€ 0
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 21.450	€ 14.300	€ 14.300	€ 14.300	€ 7.111	€ 0

* Toelichting

De overschrijding van de bezoldiging van D.C. van Eeten is toegestaan aangezien in het totaalbedrag voor € 10.059 de bezoldiging over 2019 is opgenomen als gevolg van te late facturering door het RvT-lid. Hierbij is er met betrekking tot het bezoldigingsmaximum van beide jaren geen sprake van een overschrijding van het maximum. Het verwerken van de bezoldiging over 2019 in de WNT-verantwoording van 2020 is derhalve toegestaan op grond van artikel 3 lid 2 van de Uitvoeringsregeling WNT en leidt niet tot een overschrijding van het maximum.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

B10 GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum

B11 gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	41530
Naam instelling	Stichting Wonderwijs
Rechtsvorm	Stichting
Zetel rechtspersoon	Overbetuwe en Lingewaard
KvK nummer	09152075
Adres	Hoenderik 9
Postcode	6662 VM
Plaats	Elst
Telefoon	0481-350003
E-mailadres	info@wonderwijs.nl
Website	www.wonderwijs.nl
Contactpersoon	Mevr. H.J. van Schilt
Telefoon	0481-350003

B12 Formulier goedkeuring jaarrekening

Vastgesteld door het bestuur te Elst op 2022

H.J. van Schilt
College van Bestuur

Y.H.M. Smits
College van Bestuur

Goedgekeurd op 2022 door het toezichthoudend orgaan

G.W.M. Dagers
Voorzitter Raad van Toezicht

A.E. Tumelaire
Vicevoorzitter Raad van Toezicht

D.C. van Eeten
Lid Raad van Toezicht

D.L. Sim Zecha
Lid Raad van Toezicht

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht van Stichting Wonderwijs

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Stichting Wonderwijs te Elst gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Wonderwijs op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de staat van baten en lasten over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Wonderwijs zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;

- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 20 juni 2022
Flynth Audit B.V.

Was getekend

Drs. R.M. Janssen RA

C2 STATUTAIRE REGELING OMTRENT BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Het bestuur verdeelt het resultaat over 2021 ad € 1.100.640 als volgt over de reserves:

			2021
			€
Resultaat algemene reserve			455.534
Resultaat Bestemmingsreserve NPO	423.641		
Resultaat Bestemmingsreserve RBO	<u>189.030</u>		
Resultaat bestemmingsreserve publiek (A)		612.671	
Resultaat reserve schoolfonds	<u>32.436</u>		
Resultaat bestemmingsreserve privaat (B)		<u>32.436</u>	
Resultaat bestemmingsreserve (A+B)			645.106
Resultaat Eigen vermogen			<u>1.100.640</u>